

PRIMORSKI DNEVNIK
Je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 75 (13.013)

Trst, četrtek, 7. aprila 1988

Akcija karabinjerjev na letališču

V Rimu zasegli 60 ton orožja

*Tovor italijanskih bomb je bil na iraškem
potniškem letalu - Aretirali dve osebi*

RIM — Z desetdnevno zamudo se je razvedla vest, da so rimski karabinjerji odkrili nov primer trgovanja z orožjem med Italijo in Irakom. Na rimskem letališču Fiumicino so zasegli 60 ton razstavljenih bomb in aretirali dva uslužbenca nekega podjetja import-export, ki je imelo sedež v Rimu. V sklopu preiskave, ki jo je vodil rimski javni tožilec Domenico Sica so karabinjerji nadeli lisice Libanoncu in Iračanu. Oba bi bila morala »spremiti«
pošiljko orožja do Iraka, ki jo je menda naročil italijanskim tovarnam orožja.

Pošiljka orožja je bila že na linijskem jetu iraške letalske družbe Iraq Airways, ki je letel na progi Rim-Bagdad, karabinjerji pa so po temeljitnem pregledu tovora odkrili 90 zabojev, v katerih so bili sestavni deli 900.000 prebojnih bomb italijanske produkcije. V večernih urah so neuradni viri posredovali vest, da je vsaj ena pošiljka sestavnih delov že prispela do cilja. V Rimu naj bi torej zaustavili le del večje pošiljke, ki bi morala naročnikom omogočiti sestavo nevarnih prebojnih bomb. Tovrstne bombe, z vgrajeno protitankovsko konico, lahko prebijajo tudi do 30 centimetrov debele jeklene plošče.

Rimski preiskovalci so izredno skopi v posredovanju dodatnih informacij, saj gre verjetno za pomembno in široko razpredeno preiskavo o protizakoniti prodaji italijanskega orožja državam v vojni. Molk preiskovalcev bi moral omogočiti javnemu tožilcu Sici, da pride na sled tudi sodelavcem dveh aretirancev. Pri tem pa ne gre izključno za morebitne člane kake mednarodne organizacije, pač pa tudi za tiste italijanske tovarne, ki so zavestno kršile italijanski embargo državam, v katerih razsaja vojna.

Popoln neuspeh Shultzeve mirovne misije na Bližnjem vzhodu

Še prevelika razhajanja v stališčih do rešitve palestinskega vprašanja

*Ameriški mirovni predlog izključuje možnost samostojne palestinske države in
ne pristaja na sodelovanje Arafatove PLO na morebitnih mirovnih pogajanjih*

KAIRO — Tretja mirovna misija ameriškega državnega sekretarja Georgea Shultza na Bližnjem vzhodu je doživela popoln neuspeh. Pričakovanega zblizanja stališč med Shultzem in arabskimi voditelji na eni strani in med Shultzem ter Šamirjem na drugi strani ni bilo in edini, ki je pokazal pripravljenost, da podpre ameriški mirovni načrt, je bil izraelski zunanji minister Peres. Toda to je premalo, da bi lahko z večjim optimizmom kot doslej pričakovali mirno rešitev palestinskega vprašanja.

Ceprav Shultzev mirovni načrt nikjer ni bil povsem jasno zavrnjen, pa je predvsem na pogovorih z arabskimi voditelji v Amanu, Damasku in Kairu prišlo do izraza precejšnje razhajanje v stališčih do nekaterih bistvenih problemov na zasedenih arabskih ozemljih.

Tu gre predvsem za vprašanje prisotnosti palestinskega predstavništva na morebitnih pogajanjih, kjer je Shultz jasno poudaril, da Arafatova PLO nima tam kaj iskati. Ameriški državni sekretar je tudi izključil vsakršno možnost formiranja samostojne palestinske države na sedanjem ozemlju Cisjordanije.

Take trditve pa so sprožile tudi veliko nezadovoljstvo med zmernimi in uglednimi palestinskimi voditelji. Tako je Hanna Siniore neuspeh Shultzeve misije pripisal preprostemu dejstvu, da je skušal Izraelcem izpolniti vsa njihova pričakovanja, medtem ko je bilo obratno s Palestinci. S tem, da je zavrnil vsako možnost samostojne palestinske države in vrnitve zasedenih ozemelj ter odklonil sodelovanje s PLO, si je po mnenju Hanne Siniore Shultz zapravlil tudi vse možnosti, da bi s prizadetimi arabskimi državami sploh še lahko našel skupni jezik za mirno rešitev palestinskega vprašanja.

Tudi včeraj nove žrtve brezsmiselnega spopada

JERUZALEM — Vse kaže, da na zasedenih arabskih ozemljih ne more več miniti dan brez človeških žrtev. Tako je bilo tudi včeraj, ko so 13-letna Izraelka in dva mlada Palestinca izgubili življenje v enem od mnogih brezsmiselnih spopadov, ki že od decembra dalje divjajo na področju Gaze in Cisjordanije.

Vsi trije so umrli, ko je skupina Palestincev iz Beite obkolila in s kamenjem napadla skupino izraelskih kolonov, v glavnem mladostnikov, ki so bili tam na izletu. Dva oborožena spremljevalca sta na napad odgovorila z orožjem in ubila dva mlada Palestinca. Toda potem je Palestincom uspelo, da so spremljevalcema odvzeli orožje in začeli streljati proti izraelskim izletnikom. Pri tem je bilo ubito izraelsko dekle, 14 izletnikov pa je bilo ranjenih. Po pripovedovanju prič bi bilo število žrtev še večje, če ne bi del palestinskega prebivalstva zaščitil mlade izletnike.

Smrt mladega dekleta je med izraelskimi koloni sprožila plaz ogorčenja in v naselju Elon Moreh, iz katerega je bilo ubito dekle in skoraj vsi ostali izletniki, se je že zbralo na stotine kolonov. V naselje je dopotoval tudi general Dan Šomron, ki je skušal pomiriti duhove, toda, kot kaže, brez uspeha. Sedaj se vsi bojijo morebitnih represalij proti Palestincom, ki naj bi tako »plačali«
ceno za uboj izraelskega dekleta.

Kaj prinaša pomlad

DEJAN VERČIČ

Na pomlad se narava otrese zimskega mrtvila in vsakič ponovno zaživi. Taisto velja za ljudi. Toliko politično pomembnih stvari se je odigralo v tem letnem času, da ima pomlad že svojo posebno politično metaforiko. In jugoslovanska dogajanja se uumešajo vanjo.

Zima, ki je odšla, je ljudem prinesla toliko političnih pretresov, da se zdaj vsi sprašujejo, kaj prinaša pomlad. Eni postavljajo vprašaj z upanjem, drugi z obupom. Maja se bo menjala vlada, ne ve pa se še, ali tudi njen predsednik. Zamenjali se bodo tudi predsedniki političnih organizacij zvezne države, pa se ne ve, kdo bodo novi. Pišejo se spremembe ustavi. Pa se ne ve, kaj bo drugače. Podpisuje se sporazum z Mednarodnim denarnim skladom, pa se ne ve, kaj bo prinesel. Tožilci in novinarji se prepirajo o svobodi besede, pa se ne ve, kdo jih bo razsodil.

Medtem se komunisti pripravljajo na republiške, pokrajinske in zvezno konferenco, ki bi naj potegnile politično črto med zimo in pomladjo. Govori se, da naj bi ta pokazala tudi, kako odgovarjati na zgornja vprašanja.

V Sloveniji pa spet premišljujejo, koliko članarino naj plačujejo za prisotnost v skupni državi. Ker so se odnosi med prijatelji ohladili, je mogoče, da med njimi računi niso čisti. Slovenija še vedno ni plačala svojih obveznosti do sklada federacije za razvoj manj razvitih republik in Kosovo. Že marca bi moralo proti Beogradu kreniti več kot 150 milijard dinarjev. Pa niso, ker jih v Ljubljani enostavno niso imeli. Finančniki grozijo z razpadom slovenskega bančnega sistema, direktorji s stavkami delavcev, ker se bodo podjetja morala zadovoljiti zato, da bodo lahko pokrila le račune.

Novinarji pa so še izračunali, da so Slovenci sploh najboljši davkoplačevalci celotne države. Lani so po glavi prebivalca plačevali kar 589 odstotkov več temeljnega prometnega davka (ki gre direktno v zvezno blagajno) kot tisti na Kosovu (glede na jugoslovansko povprečje »le«
112 odstotkov več). Za pokrivanje svojih obveznosti do zvezne vlade pa mora Slovenija še sama pobirati (računano na glavo davkoplačevalca) za 140 odstotkov višje posebne, republiške prometne davke, kot jih plača povprečni Jugoslovčan. Vprašanje članarine, kot ga postavljajo v Sloveniji, se glasi: Kolikšen delež vseh državnih računov mora plačati 8,3 odstotka državljani (toliko je Slovencev v Jugoslaviji)?

Nevaren zaplet po ugrabitvi kuvajtskega potniškega letala

Kuvajt zavrnil zahteve zračnih gusarjev pogajanja v Mešhedu pa se nadaljujejo

Televizijski posnetek skupine žensk, ki so jih zračni gusarji izpustili

(AP)

TEHERAN — Ugrabitelji kuvajtskega potniškega letala so včeraj zagrozili, da bodo odleteli, če ne bodo kuvajtske oblasti osvobodile 17 islamskih integralistov, ki so zaprti v kuvajtskih zaporih zaradi atentatov leta 1983. Pred tem pa bo trda predla trem daljnim sorodnikom kuvajtskega emirja. Med potniki je namreč Fadhil Haled al Sabah s sestrama Ibtisaam in Anvaar.

Kljub takemu grožecemu tonu pa so ugrabitelji včeraj ponoči osvobodili 24 žensk, pred njimi pa še nekega bolehnega Jordanca. Po približnih izračunih bi moralo biti na krovu kuvajtskega boeinga 747 še kakih 80 do 90 oseb. Točno število potnikov še vedno ni znano, prav tako ni znano, ali so poleg obeh emirjevih sorodnic na krovu še druge ženske.

Medtem pa se se je izvedelo, da so ugrabitelji štirje, v letalo so se vkrkali v Bangkoku z lažnimi bahreinskimi potnimi listi. Policija je v tajskem glavnem mestu že aretirala nekaj ljudi, ki so vpleteni v ugrabitev. Dosedanje ugotovitve naj bi potrjevale sum, da so ugrabitelji islamski integralisti, morda celo proiranski šiiti. Navsezad-

nje zahtevajo osvoboditev 17 pripadnikov šiitske islamske svete vojne, tako da je malo verjetno, da so suniti.

Ob tem pa je treba poudariti, da se Iran vsestransko zavzema, da bi po mirni poti rešil ta zaplet. Iranski voditelji dobesečno tekmujejo v obsodbah »nesmiselnih in zločinskih ugrabitev«. Dobro pa se zavedajo, da ne bodo mogli dolgo časa zavlačevati in da bodo morali pristati na zahtevo ugrabiteljev, naj letalo oskrbijo z gorivom. Prav zato namigujejo, da bi lahko Kuvajt vsaj delno uslišal zahteve ugrabiteljev. V Mešhed pa je včeraj prispela posebna delegacija kuvajtskega zunanjega ministrstva in ekipa zdravnikov. Vlada v Kuvajtu je včeraj ponovila svoje stališče, da ne bo klonila pred diktati islamskih teroristov. Kuvajtsko stališče je podprla tudi predsednica britanske vlade Thatcherjeva, ki je poudarila, da bi morebitna zmaga ugrabiteljev sprožila neustavljiv vrtnec podobnih dejanj. Thatcherjeva je tudi pozitivno ocenila zadržanje iranskih oblasti in je prepričana, da bodo stori- le vse, da bi po mirni poti rešile sedanji zaplet.

Če že kadiš, ugasi cigareto!

RIM — Kadilci, pozor! Danes je kajenje »prepovedano«
po celem svetu. Mednarodna zdravstvena organizacija je namreč pod geslom: zdravje za vse, vsi za zdravje, proglasila za danes dan proti kajenju. Izbira današnjega dneva ni naključna, saj sovпада s 40. obletnico rojstva mednarodne zdravstvene organizacije.

V Italiji bodo člani državnega združenja za boj proti raku delili kadilcem sadje, saj na ta način želijo ponuditi kadilcem koristne vitamine in ne škodljivi katran. Odbori vseh držav, ki organizirajo mednarodni dan proti kajenju pozivajo vse kadilce, naj se vzdržijo vsakega kajenja, in prodajalce tobaka, naj ne prodajajo tobačnih izdelkov. Pobudniki današnje manifestacije želijo na ta način pritegniti pozornost javnega mnenja na dejstvo, da je iz leta v leto zaradi kajenja vedno več rakastih obolenj.

V Italiji je položaj sila dramatičen. Predsednik državnega združenja za boj proti raku profesor Leonardo Santi je predstavniku tiskovne agencije Adnkronos dejal, da v Italiji umira zaradi kajenja še vedno preveliko število oseb, zlasti mladih, v prvi vrsti pa žensk. V naši državi je žal opaziti pomanjkljivo vzgojo že med samim zdravniškim osebjem, ki bi moralo biti prvi borec proti škodljivi razvadi. Tudi v šolskih prostorih se premalo govori o nevarnem naraščanju

kajenja. Profesor Santi obtožuje same starše, ki nemoteno kadijo vpricho lastnih otrok, kar seveda ne vpliva blagodejno na zdravje malčkov.

Včerajšnji dan je bil za newyorške nekadilce najlepši praznik. Novi občinski odlok namreč prepoveduje kajenje malodane vsepovsod. Cigarete ne bodo smeli več prižigati v šolah, v bolnišnicah, v veleblagovnicah, v gledališčih, v knjižnicah itd. Prepoved bo veljala tudi v vseh javnih straniščih ter v taksijih. V vseh delovnih prostorih, kjer dela več kot 15 delavcev, bodo morali nujno nameniti določene prostore delavcem, ki ne kadijo, v restavracijah, kjer lahko postrežejo več kot 50 osebam, bo obvezno polovica razpoložljivih mest namenjena izključno nekadilcem. Ta odlok je že dvignil val polemik, edina tolažba privržencev nikotina je le ta, da bodo policaji začeli s podeljevanjem slanih glob le čez dva meseca.

Tudi v Italiji se nekaj premika v smeri prepovedi kajenja v vseh javnih prostorih. Kar poldrugi milijon bivših kadilcev — toliko jih je namreč prenehalo s kajenjem v zadnjih treh letih — nestrno pričakuje zakonski osnutek bivšega ministra za zdravstvo, senatorja Degana, iz dne 9. 11. 87, ki določa prepoved kajenja v vseh javnih prostorih. O tem pa se bodo morali izreči še parlamentarci.

Pokal pokalnih prvakov

Po tesnem porazu Atalanta upa na finale

□ □ □

Košarka: danes v Gandu

Podelitev pokala prvakov

NA 14. STRANI

Potem ko je De Mita Craxiju obrazložil svojo bodočo vlogo v KD Nepričakovan preokret v pogajanjih Socialisti umaknili svoje pomisleke

Podtajnik Martelli je po srečanju z De Mito prebral izjavo delegacije PSI, ki jo je vodil tajnik Craxi (AP)

RIM — Včeraj je De Mita sklenil zadnja pogajanja v sedanjem poskusu oblikovanja nove vlade. Srečanje s Craxijem in s socialistično delegacijo je bil pravi preokret, ki je v dobri meri razvozlati mogel zaplet. »Občutek imam, da prevladujejo stične točke,« je dejal socialistični podtajnik Martelli v uradni izjavi PSI po srečanju s poverjenim predsednikom. Mimo tega pa je že sama dolžina pogovora (dobre tri ure) dokazovala pozitivne premike.

Positivni razplet pa je marsikoga presenetil, saj niso bili izgledi najboljši. Le dan prej so liberalci vztrajali, da je treba vso zadevo še naknadno poglobiti. Republikanci pa so včeraj dopoldne polemično poudarjali, da ni razlogov, ki bi opravičevali nadaljnje zavlačevanje. Craxi je to izjavo ocenil kot iskanje »novih združaj«. Nič čudnega torej, da Craxi pred začetkom včerajšnjega srečanja ni skrival napetosti in svojih običajnih polemičnih osti. »Kdo je že videl programsko vlado, ki ne bi imela programa,« je polemično izjavil.

Kaj se je torej zgodilo v več kot tri ure dolgem pogovoru, da se je ozračje tako radikalno spremenilo? Bržkone je takemu razpletu botrovalo tudi srečanje na štiri oči med De Mito in Craxijem, na katerem sta rešila kočljivo vprašanje

notranjih ravnotežij v KD, ko bo De Mita vodil Palačo Chigi. Craxi namreč nasprotuje možnosti, da bi De Mita ohranil skupaj s funkcijo predsednika vlade tudi tajništvo stranke. Temu nasprotuje tudi zunanji minister Andreotti, ki omenja, da sta le De Gasperi in Fanfani dobila za kratek čas pooblastilo o združitvi obeh funkcij. Andreotti podpira Gava, voditelj nove sredinske skupine v demokratskih vrstah. Po vsem sodeč pa nista sama. V takem položaju obstaja resna nevarnost, da bi se ponovno prebudili prosti strelci, če bi De Mita sestavil vlado in ohranil tudi tajništvo KD. Ponovilo bi se torej stanje, ki je bilo značilno za Goriovo vlado. Tokrat pa bi bil položaj še hujši, saj bi prosti strelci s svojo destabilizacijsko vlogo napadali vlado, ki bi ji načeloval tajnik stranke relativne večine.

Craxi je De Mito opozoril prav na to možnost. Po vsem sodeč je bil De Mito odgovor za Craxija sprejemljiv, saj je razbrazil socialistične pomisleke in ugovore. Poverjeni predsednik je torej lahko pomiril svoje ljudi, ki so se že pripravljali na nadaljnji spopad. De Mita je tako sestavil »vozni red« kolegialnih srečanj voditeljev petih strank bivše vladne koalicije. Prvo srečanje bo v petek popoldne, drugo pa v ponedeljek. G. R.

Razsodba ustavnega sodišča

BEOGRAD — Zakon o družbenem nadzoru cen je ustaven, novembrska odločitev za maksimiranje cen je zakonita. To je ocena ustavnega sodišča Jugoslavije, ki je zavrnil 15 delovnih organizacij iz Slovenije za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti teh predpisov.

Slovenske delovne organizacije so sprožile ustavni spor, ker menijo, da zakon o družbenem nadzoru cen v nasprotju z ustavo dopušta, da ima ukrep neposrednega nadzora cen povratni učinek, ker omogoča, da se kot najvišja raven cen določa pred sprejetjem ukrepa. Po njihovem mnenju deluje novembrska odločitev o zamrzitvi cen nekaterih proizvodov retroaktivno, saj je določila na ravni 1. oktobra.

Dejstvo, da so z novembrsko odločitvijo kot najvišjo raven cen določili raven cen, ki je veljala pred tem sprejetjem, tej odločitvi ne daje vzvratnega dejstva, saj je ta le parameter za določanje najvišjih cen, ki jih bodo uvažali po pravomočju, je sklenilo ustavno sodišče.

Brandt navdušen nad perestrojko

MOSKVA — Predsednik Socialistične internacionale in častni predsednik zahodnonemške SPD Willy Brandt je ob koncu svojih pogovorov s sovjetskimi voditelji na tiskovni konferenci izjavil, da je dobil »dodatno kos upanja«, da bo sovjetska zunanja politika ponudila še nove globalne predloge zlasti na področju pomoči deželam v razvoju. Nova sovjetska pobuda za izmenjavo podatkov o stanju oborožitve v enem in drugem bloku pa naj bi že jeseni pripeljala k resničnim pogajanjem o zmanjšanju klasične oborožitve v Evropi, vključno z njenimi jedrskimi sestavinami, je menil Brandt.

Z Mihailom Gorbačovom se je srečal prvič že leta 1985, takoj potem, ko je novi generalni sekretar CK KPSZ prevzel dolžnost. Brandt je poudaril, da ima proces perestrojke v ZSSR izreden pomen tudi za vso Evropo in ves svet. Na vprašanje o tem, ali je opazil kaj zadrževanja pri Gorbačovu sprčo najnovejših hudih polemik v sovjetskem tisku zastran nadaljnje poti perestrojke, je Brandt odgovoril, da je Gorbačov »popolnoma koncentriran na svoj program in da deluje sproščeno«.

V današnjem Tassovem poročilu o pogovorih med Gorbačovom in Brandtom je rečeno, da je po mnenju sovjetskega voditelja realna perspektiva, da bi prišlo do sklenitve sporazuma o polovičnem skrajšanju strateške jedrske oborožitve, pri tem pa ne navajajo (več) možnosti, da bi ta sporazum Gorbačov in Reagan podpisala že na bližnjem sestanku v Moskvi (konec maja). Brandt je dodatno povedal, da nihče ni več gotov, da bo do tega sploh prišlo na vrhunskem srečanju.

Glede aktivnosti za vzpostavitev cone brez kemijskega orožja sredi Evrope je Egon Bahr, član predsedstva SPD, rekel, da so se tri partije (SPD, ESPN in KP CC) odločile za skupen poziv prav zato, ker so se pogajanja v Ženevi za sklenitev mednarodne konvencije tako zavlekla, da letos ni pričakovati, da bi jo podpisali, pa naj bi prav s primerom Srednje Evrope pokazali pot za bodočo konvencijo.

Gorbačov in Brandt sta obravnavala tudi zamisel o nekakšni evropski okrogli mizi, ki naj bi se je poleg vladnih udeležili zlasti predstavniki javnega življenja. O tem bosta SPD in KPSZ nadaljevali pogovore. ANTON RUPNIK

Dvoboj ZDA-Noriega se nadaljuje Jutri gre v Panamo še 800 vojakov

PANAMA — Položaj v panamski državi je iz dneva v dan bolj kritičen. Če se na eni strani nekako rešuje notranji spor med vlado predsednika Del Valleja in cruzado civilista — opozicijskimi silami, ki so v preteklem tednu iz protesta zaprle vse mestne trgovine, se po drugi strani nesoglasje med vodjo panamskega vojaškega generala Manuelom Antoniom Noriega in ZDA še zaostrojuje.

Predvčerajšnjim smo poročali, da je predsednik ZDA Reagan sklenil poslati v ameriške panamske vojaške baze 1300 mož, včeraj pa je ameriška vlada sklenila poslati v Panamo še drugih 800 marinsov za vojaške vaje, ki sicer spadajo v pentagonski predhodni načrt. Vojski generala Noriega so včeraj zastražili vse ceste, ki peljejo v ameriške vojaške baze, v glavnem panamskem mestu pa je videti vedno več vojakov v vojni pripravljenosti. Panamska vlada je včeraj demantirala vest, da je pretekli mesec prispela v državo skupina 1200 kubanskih vojakov.

Medtem se v srednjeameriški državi neutrudno nadaljujejo orožne vaje posebnih Noriegovih oboroženih skupin, ki čakajo ameriški vdor v Panamo.

Na sliki (telefon AP): ameriški vojniki prihajajo v panamska oporišča v polni bojni opremljeni.

Avtor spodletelega poskusa državnega udara obljublja maščevanje Polkovnik Gringo grozi Aquinovi

MANILA — Filipinski polkovnik Gregorio Honasan, ki je v soboto zbežal iz ladje-kaznilnice, v kateri je bil zaprt zaradi spodletelega poskusa državnega udara, predsednici Aquinovi grozi iz »tujine«. Manilskemu dopisništvu Los Angeles Timesa je namreč posredoval pismo, v katerem je filipinski demokratični oblikovalec, da se bo maščeval, obenem pa je kritiziral vladno politiko predsednice Aquinove, ki naj ne bi po Gringovem mnenju izpolnila vseh volilnih obljub (od zatiranja komunistične gverile do vzdrževanja cest).

V pismu je Gringo napisal, da »ne priznava Aquinove vlade«, da je »preklicni dogovor o premirju«, zato pa, da je »pripravljen nastopiti kar se da nesramno«. Polkovnik Gringo je torej na bojni nogi in zaenkrat ni mogoče izključiti možnosti, da bi se lahko ponovno pomeril v poskusu državnega udara. Predsednica Corazon Aquino je vsekakor dokaj optimistično reagirala na pismo, saj je izjavila, da bo Gringo tudi po pozivu, naj se Filipinci predajo nasilju, ostal osamljen.

Polkovnik Gringo je v svojem pismu utemeljil tudi razloge, ki so ga gnali v beg. Med temi je menda izstopal strah pred vojaškim sodiščem, kjer naj bi mu pripravljali povsem krivično sojenje. »Država bi me obsodila brez procesa«, je napisal Gregorio Honasan, ki si je prevzel odgovornost tudi za skupino paznikov, ki je z njim zapustila kaznilnico. Gregorio Honasan trdi, da so uradni viri javnega obveščanja lažno poročali o njegovem begu. Največ netočnosti pa naj bi si privoščili prav glede trinajstih paznikov, ki naj jih ne bi Gringo podkupil, pač pa naj bi jih »prisilili«, da so mu sledili.

Na sliki (Telefoto AP): bivši polkovnik Gregorio Honasan v arhivskem posnetku iz začetka letošnjega leta.

Nenapovedani pogovori Gorbačova z Nadžibulahom v Uzbekistanu

TAŠKENT — Sovjetski partijski voditelj Mihail Gorbačov je včeraj nepričakovano dopotoval v prestolnico Uzbekistana Taškent, kjer se bo sestal z afganistanskim voditeljem Nadžibulahom. Do vrhunškega sovjetsko-afganistanskega srečanja bo verjetno prišlo zato, ker štiridnevni obisk zunanjega ministra Ševardnadzeja v Kabul ni dal takih rezultatov, kot so jih v Moskvi pričakovali. Srečanju med Gorbačovom in Nadžibulahom bo prisostvoval tudi Ševardnadze.

Mnogi opazovalci menijo, da je prav Ševardnadze pozval Gorbačova, da osebno posreduje v diplomatskem razčiščevanju mnenj med Moskvo in Kabulom v zvezi z napovedanim umikom sovjetskih čet iz Afganistana. Kot je znano, so sovjetski predstavniki večkrat izjavili, da bodo začeli z umikom že prihodnji mesec, tudi če pred tem ne bo prišlo do ustreznega sporazuma med Pakistanom in Afganistanom v Ženevi. O sovjetskem umiku je verjetno tekla beseda tudi v Ka-

bulu, čeprav točnih podatkov o tem v sovjetskem tisku ni zaslediti. Ve se le, da naj bi kabulski pogovori trajali le dva dni, v resnici pa so bili potrebni štirje dnevi, da so Ševardnadze in njegovi afganistanski sogovorniki premleli vse aktualne probleme, ki zadevajo medsebojne odnose in napovedan umik sovjetskih čet. Očitno je, da je ostalo še precej vprašanj odprtih in da je zato potrebno osebno posredovanje sovjetskega partijskega voditelja.

Po mnenju zahodnih diplomatskih krogov v Moskvi se Nadžibulah z vsemi močmi prizadeva, da bi preprečil Sovjete, da ne začnejo z umikom svojih čet, dokler ne bo dosežen sporazum med Pakistanom in Afganistanom v Ženevi. Ta pogajanja so začela v slepo ulico, potem ko so Združene države Amerike zahtevale, da Sovjetska zveza ukine pomoč Nadžibulahovemu režimu takoj, ko bodo ZDA prenehale pošiljati pomoč muslimanskim upornikom v Afganistanu.

Kitajska umetnost

LJUBLJANA — Kitajska razstava, ki jo bodo odprli v Narodni galeriji v Ljubljani 15. aprila - na ogled bo do 15. junija, bo izjemen kulturni dogodek ne le za Slovenijo, temveč v širšem mednarodnem prostoru. Gre za enkratno razstavo kitajskega slikarstva dinastij Ming in Qing - za 40 umetnin najvidnejših kitajskih slikarjev od začetka 15. do 19. stoletja, prvič poslanih izven Pekinga (Bejinga), ki jo lahko postavimo ob najpomembnejše razstave tega desetletja v evropskih kulturnih prestolnicah.

Umetnine naj bi danes prispale v Ljubljano in hkrati z njimi kitajska delegacija, v kateri je direktor muzeja glavnega mesta.

Umrli Hamdija Pozderac

SARAJEVO — V 65. letu je v Sarajevu umrl Hamdija Pozderac, dolgoletni visoki funkcionar, ki je pred meseci odstopil kot podpredsednik SFRJ.

Prvo vest o njegovi smrti je Tanjug objavil v petih vrsticah, kar se seveda ne bi zgodilo, če bi Pozderac dočakal normalen razplet kariere. Na vrsti je bil namreč za prvega človeka Jugoslavije, saj bi eno leto opravljal dolžnost predsednika državnega predsedstva - če ne bi prej izbruhnila afera Agrokomerc.

Čeprav mu neposredne soodgovornosti za Abdičev finančni kriminal niso pripisali, je bil vendarle z bratom Hakijo glavni boter imperija iz Velike Kladuše. Sam je pred odstopom izjavil, da je »fantom iz Agrokomerc dajal samo moralno podporo«.

Glede na to, da pri tem v BiH ni bil edini, je seveda njegova izključna krivda za afero verjetno res vprašljiva.

V vesti o Pozderčevi smrti Tanjug ne poroča, kakšen je bil razlog smrti. Zato so za zdaj možna le ugibanja, koliko je k temu pripomogel tudi nedvomno hud stres ob nenadnem odhodu s politične scene... (Z. Š.)

Pred dvajsetimi leti so v Memphisu umorili Martina Luthra Kinga

Črni Gandhi Združenih držav

Dosledni borec za enakopravnost

WASHINGTON — Minevanje let, razvijanje družbe in rojevanje nove družbene zavesti delujejo kot destilirke: iz velikih dogodkov nam destilirajo kapljico zgodovinske esence. Tako se dogaja, da nam letnica 1988 pomeni »pomlad narodov«, mesece pouličnih bojov in družbenih zahtev strnemo v »oseminšestdeseto leto«, geslo »tremate, tremate, le streghe son tornate« pa nam priključne v spomin točno dolečeno obdobje feminističnega gibanja.

»I have a dream« je ena izmed teh kapljic. V njej je zaobsežena vsa inovativna in pogumna politika Martina Luthra Kinga. Parola se lepo sliši, žal pa moramo priznati, da bi jo lahko kdo uporabil kot gobo, s katero je mogoče zbrisati smisel Kingove politike in ohraniti le ikonografsko značilnost bratoljubne ideje, ki marsikoga moti.

Martin Luther King je namreč sanjal o svetu in času, ko bodo »na rdečih gričih Georgie, sinovi bivših sužnjev in sinovi bivših zaslužnjakov« lahko skupaj sedeli za mizo bratstva. Martin Luther King je sanjal tudi o dnevu, ko bo »tudi država Mississippi, iz katere izpareva vroč duhnepravičnosti in zatiranja, postala oaza svobode in pravičnosti«, ko bodo njegovi »štirje otroci nekega dne živeli v državi, kjer jim ne bodo sodili po barvi kože ampak po značaju«.

Kingu so onemogočili, da bi se lahko veselil uresničenih sanj. V četrtek, 4. aprila 1968 je padel pod streli Jamesa Earla Raya. V beli srjaci in temni obleki ga je dočkal pred hotelom Lorraine v Memphisu, v zvezni državi Tennessee, in streljal na leaderja vseh ameriških črncev, na zagovornika pripadnikov vseh manjšin.

Vest o Kingovem umoru se je razvedla v nekaj minutah. Reakcija množice je bila takojšnja in vse prej kot v skladu s Kingovim pojmovanjem mirnega protesta. Ognjeni zublji so se dvignili iz 110 črnkih getov, najhujše posledice pa je pustil požar, ki je zajel geto v Washingtonu. Nedaleč od Kaptola je gorelo tri dni, preko tisoč zgradb je bilo uničenih, znak takratnega protesta pa je še danes viden v treh mestnih četrtih, kjer so ostale ruševine in zapuščena območja.

Tista Amerika, ki se je upirala zaničevalnemu pečatu »niggerja« si je napačno tolmačila Kingovo politično zapuščino. Martin Luther King je namreč zavestno in dosledno sledil Gandhijevi teoriji »satyagraha« (duševne moči), ki zavrača sleherni vrsto nasilja. Prav zaradi tega se je King posluževal mirovnih pohodov in navdihnenih govorov, da je uvažal kulturo bratrskega sodelovanja med belci in črnici. Tisoči so mu sledili, medtem ko se je ameriška vlada na vse kriplje borila proti črnemu voditelju in njegovim pohodom. Še leta 1963 je predsednik Kennedy skušal preprečiti pohod na Washington (ob tisti priložnosti je Martin Luther King prvič omenil pred Lincolnovim Memorialom - slavno formulo »I have a dream«). Predsednikova prigovarjanja so nalezla na povsem gluha ušesa temnopoltega pastora, črnici in belci, ki so se takrat zgrnili na ulice pa so presenečeni ugotovili, da so policaji prvič pustili doma svoje pse. (Psi so sosili v tradicijo najbolj reakcionarne Juga, ko so morali pasji čekani pomagati paznikom pri »krotenju« sužnjev).

Z vstopom v šestdeseta leta, so se ZDA znašle pred izobraženim črnem, ki jih je popolnoma zbegal, saj je vabil prebivalce, naj se združijo, tako da bodo lahko vsi (...) črni in beli, Zidje in ne, potestanti in katoličani, sklenili roke in zapeli na en glas (...). Luther King pa ni bil le sanjač, ni bil človek, ki mu je versko prepričanje vlivalo dovolj moči, da se je upiral globoko zakoreninjenemu rasizmu Američanov »wasp« (beli, anglosaški, protestanti). Zavedal se je svojega političnega poslanstva, predvsem pa mu je bilo povsem jasno, da so ZDA v glavnem preslišale Lincolnovo prepričanje o rasni enakopravnosti.

»I have a dream«, je bil njegov najslavnejši govor — Nobelova nagrada je bila takrat šok za konservativno Ameriko — Stalne težave s FBI — Dediščino prevzel Jesse Jackson

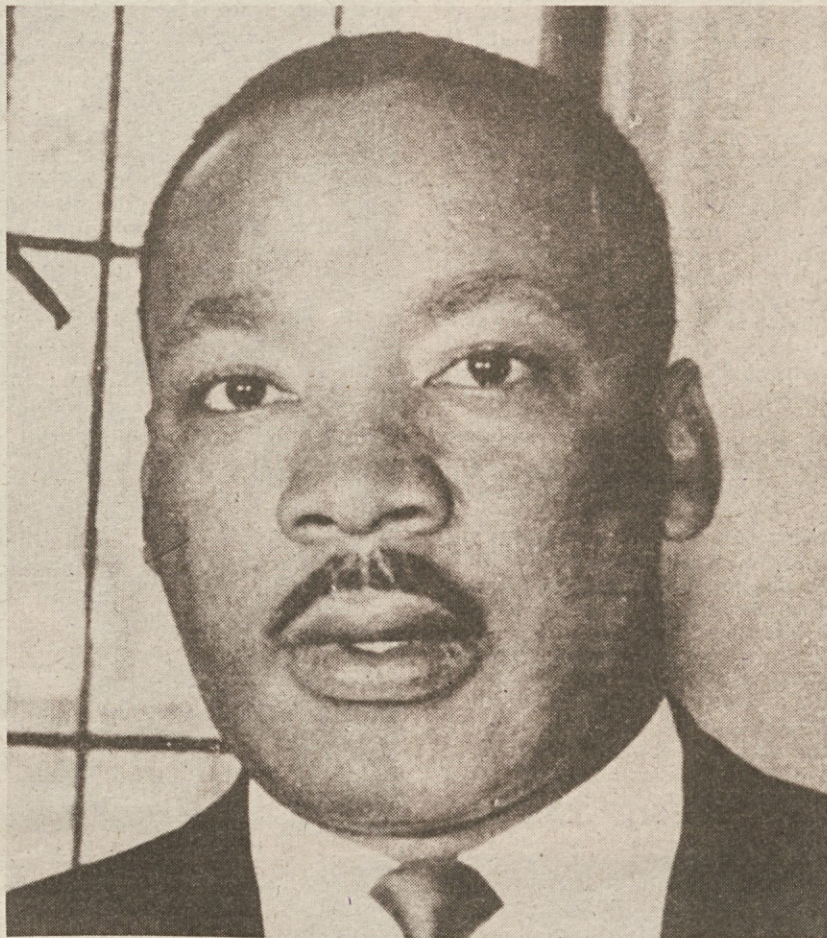
EVA FORNAZARIČ

Prav ta skrajno neprizadeta analiza svoje vloge je močno skrbela takratnega predsednika FBI, zloglasnega J. Edgarda Hooverja. Kingu je posvetil dober del svoje pozornosti, kar pomeni, da ga je dosledno zalezoval dolgi pet let. V tem času je FBI nameščal mikrofone v vseh Kingovih hotelskih sobah, prisluškovali so njegovim telefonskim pogovom, širili so vsemogoče vesti o Kingovi ljubezni do žensk in se še posebno trudili, da je King letel v zapor, pa čeprav izključno zaradi tega, ker ni spoštoval omejitev hitrosti.

Ko je leta 1963 prestižna revija Time posvetila svojo naslovno stran pastoru M. L. Kingu je Hooverja tako zbolelo, da je siknil »Pri Timu so morali izbrskati dno smetnjaka, da so staknili tisti izbirek«. Kaj pa komisija, ki podeljuje Nobelove nagrade? Po tolikih letih si lahko samo predstavljamo koliko noči so prebedeli Hoover in njegovi somišljeniki (v državi makartizma jih je bilo in jih je nič koliko), ko se je razvedla vest, da so »najnevarnejšega črnca bodočnosti« nagradili z Nobelom za mir.

Kljub mednarodni slavi, ki si jo je priboril v dolgih letih boja za spoštovanje najosnovnejših človekovih pravic, je bilo Kingu doma izredno težko. Hooverjeva strategija se je sicer le delno obnesla, v kolesca Kingovega mirovnega gibanja pa je le potisnila nekaj neodstranljivih ovir. V sami sredi črnškega prebivalstva se je počasi širilo nezadovoljstvo. Nekatere črnce je motila umerjenost temnopoltega doktorja filozofije. O njem so pričeli celo praviti, da je »na plačilnem seznamu sistema«. Gandhijevo teorijo pa bi le s težavo aplicirali v črnških getih ameriških velemest, kjer je prebivalstvo raje nasledilo krvočno geslo »črnih panterjev«.

King se je zavedal tudi tega, zato je svoji politični strategiji dodal tudi prve protestne akcije. Leta 1966 je Američane vabil na ulice, da bi skupaj demonstrirali proti nesmislu vietnamske vojne. Množice so mu

sledile, avtonomne protestne manifestacije pa so izbruhnile v Harlemu, Los Angelesu in Detroitu, kjer je prišlo do izredno krvavih pouličnih bojov, ki so terjali kar 43 žrtev, na stotine ljudi pa je bilo ranjenih. Martin Luther King je seveda podpiral idejo, na kateri je slonel protest, ogradil pa se je od nasilja, ki je bilo po njegovem mnenju povsem neutemeljeno in neučinkovito. Morda je prav zaradi tega njegova nasilna smrt izzvenela kot zasmeh, kot poslednja klopota, ki so mu jo prisolili belci.

Tri leta pred smrtjo, ko so v ZDA uvedli nov volilni zakon, ki je vračal črnecem pravico do enakopravnosti tudi pri izvajanju volilne pravice, je M. L. King izjavil »Amerika črnec ima zdaj svoj zakon. Čas trpljenja pa še ni minil«.

Izkazalo se je, da je Kingov pogled segal daleč. Kdove, če je pred dvajsetimi leti sanjal tudi o času, ko se bo za predsedniško mesto potegoval prav črncem, pastor, ki bo s svojimi volilnimi govori spravljal v hude težave nepriljubljene, pa čeprav spretni in premožne (v ZDA je to pogoj »sine qua non« še posebno v volilni kampanji), belce.

Kingovo politično dediščino je namreč prevzel Jesse Jackson, demokratski kandidat, ki je shodil prav v pastorjevi senci. Bogata ikonografija, ki spremlja smrt pionirja povojne politike poti »apartheidu« v ZDA, se bo težko otresla podobe s krvjo pomazane bombažne majčke, ki jo je Jackson razkazoval vsem, češ, da je bil res on deležen poslednje ustne zapuščine umorjenega go-

vornika. (Kingova vdova Coretta je Jacksonu to posmrtno »reklamo« tako zamerila, da ga še pozdravi ne). Po dvajsetih letih se je sicer izkazalo, da je Jackson znal dobro izkoristiti politični elan, ki mu ga je omogočila Kingova smrt. Mimo tega, da mu bosta Time in Newsweek prav na obletnico umora v Memphisu posvetila naslovno stran, se Jackson lahko veseli tudi izjave Richarda Nixona, ki ga je označil za »najboljšega kandidata in enega izmed najboljših, kar sta jih v tem stoletju premoogli obe stranki«. Razlog Jacksonovega zadoščenja je predvsem »zgodovinskega« značaja, saj je Nixon svojčas izgubil predsedniške volitve proti Johnu Fitzgeraldu Kennedyju, prav zaradi tega, ker je Kennedy takrat podprl Kingovo politiko (nekajkrat ga je celo spril iz zapora), Nixon pa je glede črnškega vprašanja kolebal in je bil na volitvah poražen.

King in Jackson pa predstavljata vsekakor nekaj več kot golo osveščanje črnškega dela ameriškega prebivalstva, King tik pred smrtjo in Jackson tik pred novembrskimi volitvami, sta rahlo razširila kot svoje politične smernice. Od zahtev po priznavanju črnškega prebivalstva sta oba prešla k zahtevam gospodarskega zanačaja in sta oba kritizirala »finančno nasilje«, ki potiska črnce, reveže in druge manjše, nazaj v geto. Tako sta si priborila solidarnost belcev, predvsem delavcev. King je o tem uspehu le sanjal, Jackson pa misli na tem graditi svojo bodočnost in najbrž tudi blestečo politično kariero.

praznovanju 15. januarja, ko je Martin Luther King zagledal luč sveta, Wonder pa se še danes trudi, da bi ta rojstni datum postal dan državnega praznika. Bleščeči svet ameriške lahke glasbe običajno zamlčuje globoka sporočila nekaterih skladb in se raje posveča črnem, ki bi srkali tudi natrijev klorid, ko bi jim to pomagalo pri pobeljevanju kože (Jackson, Michael seveda, je le eden izmed nesrečnih primerov). Škoda. Ko bi posvečali več pozornosti temu vprašanju bi najbrž odkrili, da je prav glasba ena izmed najpomembnejših orodij, s katerimi razpolagajo črnici. M.L. King je z globokim glasom pel gospele, Jackson, tokrat Jesse, pa je poveril nekaterim priznanim skladateljem glasbeno kuliso volilne kampanje. Leta 1984 je bila to pesem Let's talk about Jesse (Pogovorimo se o Jesseju), danes je Run, Jesse, Run (Teci, Jesse, teci). In dejansko Jesse kar dirja proti Kaptolu.

Skladbe in popevke v čast M. L. Kinga

In the Name of God, je nedvomno ena izmed hit popevk irske skupine U2. Ko je Bono (pevec je namreč zamenjal svoje irsko ime za naziv latinskega prizvoka Bono Vox) pel »One man came in the name of God« je mislil na Kinga, še bolj pa je vodja versko močno navdihnjen skupine mislil na temnopoltega pastora, ko je napisal glasbo za skladbo M.L.K., »stran B« omenjene male plošče Pride.

Tudi Stewie Wonder je napisal besede in glasbo za pesem, ki jo je posvetil Kingu. Happy Birthday je namreč namenjena

Amnesty International opozarja na kršitve človekovih pravic v ZRN

Te dni je tajnik zahodnonemške sekcije Amnesty Internationale poslal sredstvom javnega obveščanja zaskrbljujoč dopis, v katerem opozarja na nekatere kršitve človekovih pravic, do katerih je prišlo v zadnjih letih v Zvezni republiki Nemčiji. Njegov dopis objavljamo v povzetku.

Spoštovani!

Pišem vam v imenu predsednika Russellovega sodišča, prof. Dedijera, ki bi vas rad obvestil o skrajno zamerljivih, javnosti pa komaj znanih kršitvah človekovih pravic, do katerih je prišlo pred nedavnim v Zvezni republiki Nemčiji.

V preteklih letih je v Zahodni Nemčiji naraslo število pravnih postopkov proti osebam, ki so kritizirale Cerkev in ateizem, na osnovi člena 166 kazenskega zakonika, srednjeveškega »člena o bogokletstvu«. Edini namen teh postopkov, ki močno spominjajo na inkvizicijska zasliševanja iz časov, ki naj bi bili že mimo, je ta, da se prisili opozicija, ki v tradiciji razsvetljenstva kritizira Cerkev in religijo, naj umolkne.

Zato, da bi bolje razumeli, dovolite, naj vam na kratko predstavim dva izmed sedaj najbolj hudih sodnih postopkov, ki sta izredne važnosti glede na to, da tvorita vzorec za bodoče postopke podobne vrste. V primeru, da bi demokratska javnost ne opazila in se ne uprla nesramnemu ignoriranju osnovnih načel zakona - do česar je prišlo v navedenih primerih - in bi se ta postopek na tak način uveljavil, bi v Zahodni Nemčiji postalo popolnoma nemogoče izraziti do Cerkve kritične misli.

1) Leta 1985 sta bila v mestu Aachen obtožena študenta, ker sta svoje kolege informirala - z obvestilom na oglasni deski na univerzi - o nekem drugem kazenskem postopku, ki je temeljil na členu 166 kazenskega zakonika. Zaradi mednarodnih protestov sta bila 15. novembra 1985 končno oproščena. Dve leti za tem (!) je 6. oktobra 1987 neko višje sodišče sodbo razveljavilo. Edini možni cilj stalnega zavlačevanja postopka je izčrpati precejšnje zanimanje iz tujine, zato da bosta študenta nazadnje obsojena. To kažejo zelo jasno tudi razlogi navedeni za tako odločitev.

2) Decembra 1986 sta bila v mestu Würzburg obtožena novinarja lokalne revije »Herr Schmidt« Marcel Braumann in Hans-Dietrich Weissbach, ker sta objavila satirični članek o Cerkvi in religiji. V njuni odsotnosti in v odsotnosti njunega odvetnika so ju obsodili na globo v višini 2400 in 900 mark, oziroma na dva meseca zapore.

Ko sta poročala o tej obravnavi, da bi besedilo podprla z dokazi, sta ponovno objavila obtoženi članek, nakar so proti njima pričeli nov sodni postopek.

Za tem sta novinarja v sodelovanju z »BUND ZUR VERBREITUNG UNERWUNSCHTER EINSICHTEN« novembra 1987 priredila vrsto pojasnjevalnih predavanj. Ilustracija na lepkih, ki so opozarjali na predavanje, je bila karikatura, ki je namigovala na »Reichskonkordat« iz leta 1933 med Hitlerjem in Vatikanom. Würburška nadškofija je novinarja prijavila, kar je privedlo do tretje sodne obravnave proti njima in tokrat tudi proti »BUND ZUR VERBREITUNG UNERWUNSCHTER EINSICHTEN«. Dan pred sklepnim predavanjem je policija snela vse lepake in jih zasegla. Do teh ukrepov je prišlo kljub temu, da sta se pred tem dve proceduri na osnovi člena 166, ki sta obravnavali objavo iste karikature na nekem lepaku - ena zmed teh proti BUNTE LISTE FREIBURG - zaključili z oprostitvijo obtoženih. To je osnovna in silno huda kršitev temeljnega načela o zanesljivosti zakona.

Predsednik Russellovega razsodišča prof. Vladimir Dedijer je vložil ob tej in drugih priložnostih vrsto protestnih pism, pa tudi nekatera nemška sredstva množičnega obveščanja so se ukvarjala z würburškim primerom.

Russellovo sodišče ve po lastni žalostni izkušnji, da, če nemške oblasti spoštujejo človeške pravice v političnih primerih, gre to pripisati izključno protestu javnosti, posebno v tujini. Do kolikšne mere je ta protest lahko učinkovit, dokazuje zgoraj omenjeni članek. Zato prof. Dedijer prosi, da podprete Russellovo sodišče v njegovem boju za svobodo mnenja v Zahodni Nemčiji in še sami odločno izrazite svoje nesoglasje z ravnanjem nemških oblasti.

Pred dvajsetimi leti je na ulicah vrelo 68. leto

Ko so mladi naskakovali zvezde

Za Italijo, za vse zahodne pa tudi za marsikatero vzhodno državo je pomenilo velik pretres, kljub temu pa mladi vedo o njem malo ali nič. Če ga omeniš, te pogledajo debelo, napolnjen in napolnjen zaničujoče, češ kaj obujaš dneve svoje mladosti. To so pokazale vsakodnevne izkušnje, pa tudi intervjuji, ki jih objavljajo revije in časopisi. Za sinove (in hčere) 68. leta, tiste, ki so se rodili in so bili spočeti v tistih burnih dneh, je tisti čas zelo daleč. Pa tudi tistim, ki so bili pred dvajsetimi leti protagonisti skoraj vsakodnevnim dogodkom, ni več tako blizu. In ne samo zaradi časovne odmaknjenosti. Večina se je vključila v proizvodno tkivo, nekateri so napisali o tem celo knjige in se z njimi javno poslovali od nekdanjih tovarišev. Skoraj vsi so že zdavnaj obesili vetrni jopič (simbolj 68. leta in študentskih bojev) na klin. Skupine in skupinice, ki so nastale v tistih letih, so se razšle z edino izjemo DP; pod pritiskom trga so prenehali izhajati tudi časopisi, ki so bili nosilci revolucionarnega poleta tistih let.

Ali je leto 1968 torej povsem pozabljeno? Ali res ni ostalo ničesar od tiste sle po novem in pravičnejšem, od tistih idealov, od tiste upornosti, ki je pognala na ulice mlade ljudi v Franciji in Italiji, v ZR Nemčiji in v ZDA, v Ljubljani in Beogradu, v Peking? Najbrž je ostalo več od tega, kar človek lahko ugotovi na prvi pogled. Ostali so čisto drugačni družinski odnosi, ostala je znatno večja pozornost do potreb mladih, ostajajo povsem drugačni odnosi med spoloma, ostaja drugačen, bolj neodvisen in sproščen, bolj pošten odnos medijev do družbene stvarnosti, ki jo opisujejo. In tudi pozornost, ki jo časopisi, radio in televizija namenja dvajsetletnici, ni najbrž samo priložnostna. Oseminšestdeseto leto je še dokaj nepoznana stvarnost, ki jo družba na novo odkriva šele sedaj in o kateri lahko šele sedaj, tudi zaradi zadostne časovne odmaknjenosti, razmisli dovolj kritično.

Leto 1968 je bilo z marsikatero vidika prelomno. Dovolj je pomisliti, da so v 20 mesecih (toliko je trajalo tisto obdobje v svetovnem merilu, medtem ko je v Italiji trajalo še dlje) šli skoraj istočasno na ulice študenti v Berkeleyu in Stanfordu, v Tokiu, Kjotu, Peking in Sanghaju, v Berlinu, v Parizu, v Rimu, Trentu in Milanu, da je bilo zametke upornosti, čeprav v manjšem obsegu, zaznati tudi v drugih državah. Dovolj je pomisliti, da je bil na čelu kitajskih študentov in kulturne revolucije predsednik LR Kitajske Maoce Tung, ki je dolgo časa bil eden od simbolov in mitov mladih, saj njegove Rdeče knjižice niso tedaj vihteli samo v Peking in Sanghaju, pač pa so jo prebirali z navdušenjem tudi drugje. Zavrelo je zlasti v razvitem zahodnem svetu, vendar v nenavadnem sozvočju in z nenavadno pozornostjo do problemov nerazviti. Ob množičnih pouličnih manifestacijah študentov so se zamajali temelji marsikatero državne oblasti, predvsem pa je prišlo v kolektivno zavest spoznanje, da znanost in kultura nista nekaj nevtralnega, pač pa odraz družbene stvarnosti in predvsem vladajočega sloja. Celotno pijače, kot šaljivo ugotavlja Mario Capanna, v svoji knjigi Formidabili quegli anni, niso nekaj nevtralnega, saj se je ob reklamni znane alkoholne pijače vsaj v nekaterih krogih uveljavila parodija »Pijem Jaegermeister, da bi pozabil na 68. leto«.

Kaj pa je tedaj gnalo na ulice tisoče in tisoče mladih? Samo nezadovoljstvo nad učnimi programi? Samo neznozna podrejenost v odnosu do profesorjev? Samo nezadovoljvi osnutki univerzitetne reforme, ki so na primer vneli zažigalno vrvice upornosti mladih v Italiji? Kontingenci razlogi upora so bili različni od države do države. Vse mlade pa je družilo dejstvo, da so se rodili v zadnjih dneh vojne ali takoj po nji, da niso rasli med zastrupljenim cvetjem fašizma in reakcije (fašizem so zrušili njihovi starši), pač pa je bila njihova izhodiščna točka povsem drugačna. Kot ugotavlja Alberto Asor Rosa, so bili mladi demonsttranti sinovi »optimističnih očetov Bad Godesberga in velike koalicije v Nemčiji, razsvetljenih

*Svet danes živi,
ne da bi iskal
več tisto
utopijo in
totalnost.
Zato ni zgrešeno,
če se zamislimo
o času,
ko se je družba
zadnjič
borila za
totalnost*

VOJMRIR TAVČAR

Pod naslovom: manifestacija pred vhodom v rimsko filozofsko fakulteto; spodaj desno: 1. maj 1968 v Rimu; levo pa transparent s fotografijo kitajskega voditelja Mavcetunga in značilni napisi po rimskih zidovih

demokratov, kot je bil Kennedy v ZDA, umirjenih in dobromislelih Togliattijevih komunistov v Italiji. Njihove matere pa so bile občutljive in razumevajoče, vodilo jih je zaupanje v boljšo prihodnost, borile so se proti makartizmu in hladni vojni, bile pa so istočasno povsem nepoučene o uporabi preservativa. Paradoksalno pa je dejstvo, dodaja Marcello Flores, »da se je prva generacija, ki se je rodila in zrasla v demokraciji, morala kolektivno soočiti z najbolj represivno in zakrknjeno platjo države, in to v času, ko je ta generacija zahtevala več svobode in razširitev demokracije.« Njihovim staršem, ugotavlja Flores, »so lahko dalj časa tvežili, da preteklosti ni mogoče preseči kar tako, da si je treba demokracijo zaslužiti, vendar ta opravičila niso bila več sprejemljiva za ljudi, ki so - sicer posredno - doživeli 18. april 1948; kot otroci ali najstniki videli upor 1960. leta proti Tambronijevi vladi; nekaj let pozneje pa so v Avantiju - najstarejšem italijanskem levičarskem glasilu - ob uvedbi leve sredine brali, da »smo od danes svobodnejši«. Ta generacija, ki se je rodila v demokraciji, je verjela v demokracijo, pa čeprav so oblasti večkrat izigravale demokratične norme.«

Morda je tudi zato nanjo tako vplival mednarodni okvir, mednarodno dogajanje, ki je bilo večkrat povod za prve demonstracije in tudi za prve spopade s policijo. »Veliko vretje na univerzah smo konec šestdesetih let,« ugotavlja Mario

Capanna, »spoznavali, da je ravno to vretje značilno za svet. Spoznavali smo, da se za človeštvo odpirajo nove možnosti, obenem pa mu grozijo nove nevarnosti. Osvajanje vesolja je bilo najbolj zanimiv znak. Ko sem na televiziji videl, kako se je noga ameriškega kozmonavta prvič dotaknila Luninih tal, sem bil zelo ponosen na tolikšen dosežek človekove ustvarjalnosti, obenem pa tudi razsrjen ob misli, da so njegovi sonarodnjaki, ki so bili mojih let, prisiljeni uničevati vietnamske vasi.« Vietnam, v katerega je v tistih letih ameriška vojska posegala vse bolj odločno, je predstavljal za vrsto mladih velik problem vesti. Navduševala jih je upornost vietnamskega ljudstva, ki se je 40 let borilo za svobodo in ki je uspešno kljubovalo neprimerno močnejšemu sovražniku. Sramovali so se pa dejstva, da so živeli v državah in pod vladami, ki se niso znale in hotele oddaljiti od ZDA, prototipa imperalizma, ki je ogrožal svet in dušil svobodoljubne vzgibe narodov.

Leno leto prej je s privoljenjem Washingtona prevzela oblast v Grčiji fašistična vojaška hunta in v krvi zadušila tamkajšnjo demokracijo. V istem letu je bil v Memphisu ubit črnski voditelj Martin Luther King. Po njegovi smrti je v 140 ameriških državah izbruhnil upor temnopoltih ljudi, ki ga je ameriška policija zatrla v krvi. Leta 1966 je v Boliviji padel junaški borec za svobodo Ernesto Che Guevara, eden od voditeljev osvobodilne vojne na Kubi; zapustil je ministrsko mesto, da bi v drugih

državah Latinske Amerike nadaljeval boj za svobodo in proti nadvladi ZDA. Malo pozneje je pod streli policije padel tudi duhovnik-gverilec Camillo Torres. Na Kitajskem je v tem času dosegla svoj vrhunec kulturna revolucija s svojimi protimperialističnimi parolami, na Bližnjem vzhodu pa je Izrael z vojno šestih dni zasedel Cisjordanijo in še zaostril zatiranje palestinskega naroda. V takem okviru in v takem vzdušju ni čudno, da je po svoje zanemarljiv dogodek postal eden od emblemov tedanjega vrenja: televizija je v neposrednem prenosu oddajala po vsem svetu posnetke ameriških temnopoltih tekačev Carlosa in Smitha, ki sta osvojila zlato in srebrno kolajno, ko sta z dvignjeno pestjo v črni rokavici in s sklonjeno glavo sprejela kolajno in »pozdravila« ameriško zastavo in himno. V tistih nekaj sekundah, s tistim pozdravom »black powerja« sta atleta zadala hud udarec ugledu ZDA. Za vse, ki so se borili proti imperalizmu, pa je bil to dokaz, da se neki pogled na svet ruši, da je vrenje skorajda neustavljivo.

Vse to je nedvomno podžigalo mlade k novim demonstracijam. Manifestirali so proti imperalizmu, proti zatiranju narodov, manifestirali pa so tudi za marsikaj drugega. »Pred nami je bila,« pravi Capanna, »družba, ki nam je obljubljala osvoboditev od vsakodnevnih gmotnih potreb, obenem pa je dušila osebno identiteto. Novo jamstvo, ki so ga prikazovali kot skorajšnje, je spre-

mljala nesprejemljiva perspektiva izgubljanja samega sebe. Na naš boj je nedvomno vplivalo zavračanje vrednot naših očetov, vendar tudi zavest, da je treba korenito spremeniti svet, da nas ne bi poteptal. V dolgih urah diskusij smo tudi mi sami s presenečenjem odkrivali prepletanje virov, iz katerih je rasla samozavest mladih. In to so bili šola, delo, marksizem, katoliško oporečništvo, glasba, nizozemski provosi, mladi Britanci, ki so noreli za Beatlesi, pozitivne izkušnje staršev, zlasti odporništvo, Vietnam, Kitajska. Pa tudi minikrilo, tudi novi odnosi med fanti in dekleti, možnost svobodnejše ljubezni. Predvsem pa je bila v nas prekipeljava volja po življenju, po prihodnosti, želja, da bi na prihodnost ne čakali pasivno, pač pa bi jo začeli graditi takoj.

Gibanje študentov ni bilo prevratniško, pač pa je bilo predvsem dosledno usmerjeno proti ustanovam in avtoriteti, saj so se jim ustanove zdele kot vezi, ki so zavirale svobodno uveljavljanje osebnosti vsakogar. Zato programske platforme gibanja večkrat niso bile nič drugega kot seznam reform, ki bi omogočile bolj človeški, sprejemljiv in celo bolj racionalen šolski sistem. Ta »reformizem« pa so mladi doživljali in uresničevali s strategijo korenitega, globalnega prenavljanja. »Sistem« je bil zanje celovit in proti njemu se ni bilo mogoče boriti le delno. V tej logiki je človek lahko bil ali izkoriščevalec ali izkoriščanec, brez vsakršne vmesne stopnje. V bistvu je bilo študentsko gibanje odločna kritika demokracije, meja njenih institucij, meja tedanje družbe, meja njene kulture. In kljub sklicevanju na delavski razred je gibanje zajelo več družbenih plasti, za katere je bilo študentsko gibanje istočasno filter in referenčni okvir. Vse to pa je privedlo do odkritja, da je tudi zasebni svet politika in da ni mogoče opravljati političnega dela, ne da bi bili v njem soudeleženi in ne da bi od njega imeli tudi osebno zadoščenje. »Oblast študentov je veselje«, je bila ena od parol v Berkeleyu, medtem ko so se pariški študentje zavzemali za »fantazijo na oblasti«.

Kljub mednarodnemu okviru, kljub Vietnamu, kljub imperalizmu je boj študentov prav zaradi njihovega statusa samoumevno zajel predvsem univerzo in je bil v največji meri usmerjen proti izobraževalnemu sistemu, katerega je shematično s pojmom »nevtralne« kulture. Študentje so želeli predvsem prelomiti verigo avtomatičnega in brezosebnega prenašanja znanja, zanikati sakralnost, ki jo je oblast pripisovala znanosti. V tedanjih radikalnih analizah je bilo seveda veliko neumnosti, vendar pa tudi precej pravih stališč. Nekatere spremembe so bile vsiljene sistemu, nekatera spoznanja so prodrli, marsikaj pa je ostalo neuresničeno in nespremenjeno.

Vendar je imelo gibanje, kot ugotavlja Asor Rosa, večji in splošnejši pomen. »Čeprav je študentsko gibanje predstavljalo zelo veliko, čeprav prostorsko omejeno protislovje industrijsko razvite družbe, je doseglo nenavadno stopnjo radikalnosti. Študentje, ki so vdrli v kapitalistični sistem skozi še nezapolnjeno razpoko, so zahtevali pravico, da »obrnava« življenje na povsem drugačni ravni od tiste, ki jo je vsiljeval sistem in ki so jo pogojevale institucije, razmerje sil, navade itd. Študentje so obravnavali »življenje« v celoti, in ne samo gospodarski, politični ali družbeni položaj. Kot je znano, je zahteva po totalnosti sestavina vsakršne Utopije in dejstvo, da popolnosti ni mogoče doseči, v ničemer ne zmanjšuje vrednosti, napa in prizadevanj tistih, ki jo skušajo doseči. Danes svet živi, ne da bi iskal to popolnost. In morda ni napačno, če sedaj pomisli na čas, ko jo je skušal doseči zadnjič.«

Tudi zato velja spet preučiti 68. leto, njegove ideale in utopije, ko so mladi »naskakovali zvezde«. Tudi zato, da bi nekdanji mladi, ki so danes očetje in del sistema, ne ponovili napak svojih očetov, če se bodo njihovi sinovi kdaj spet borili za Utopijo.

Med italijanskimi in avstrijskimi oblastmi v Vidmu

Tehnični sestanek za gradnjo predora Monte Croce Carnico

VIDEM — Včeraj dopoldne se je začel v Vidmu tehnični sestanek med predstavniki italijanskih in avstrijskih oblasti, oziroma med predstavniki dežele Furlanije-Juljske krajine in Koroške, na katerem je tekla razprava o gradnji cestnega predora Monte Croce Carnico, ki bo povezal Timau in Koetsch Mauten in s tem bistveno izboljšal prometne povezave med obema deželama in torej državama.

Sestanek dokazuje, da se pogajanja za gradnjo predora že približajo koncu; le-ta naj bi postavila osnovo za dosego dokončnega sporazuma med rimsko in dunajsko vlado o tej infrastrukturi.

Pred tem so se predstavniki obeh osrednjih in deželnih vlad že srečali meseca marca v Celovcu, včeraj pa so se ta pogajanja nadaljevala v glavnem na tehnični ravni, ko se je v Vidmu sestal ožji delovni odbor, da bi rešil še odprta in sporna vprašanja ter postavil tehnične osnove za predlog o konvenciji, ki je bila okoliroma izdelana že v Celovcu; ožji delovni odbor bo moral tudi preveriti konkretne finančne razpoložljivosti obeh držav in dežel.

Mešanemu delovnemu ožjemu odboru predsedujeta deželni odbornik za promet in prevoze Giovanni Di Benedetto in podpredsednik koroške deželne vlade Frehba-uer, katerega prihod v Videm je bil napovedan v popol-

danskih urah. V italijanski delegaciji so še generalni italijanski konzul v Celovcu Martini, funkcionarji zakladnega ministrstva, podjetji ANAS in Autovie Venete ter raznih deželnih odborštev.

Glavno besedo bodo na današnjem delu zasedanja imeli predstavniki obeh strani za finančna vprašanja. Dežela Furlanija-Juljska krajina bo svoja stališča iznesla z odbornikom za finance Dariom Rinaldijem.

Pri tem naj povemo, da osnutek konvencije predvideva, da bo italijanska država prispevala devetdeset milijard lir, Dežela Furlanija-Juljska krajina štirideset milijard lir, kar se pa tiče finančnega kritja z avstrijske strani naj bi avstrijska vlada prispevala osemdeset milijard lir, koroška deželna vlada pa štiri milijarde lir; o vseh teh problemih bo ožji delovni odbor vsekakor podrobneje razpravljal danes.

Na dnevnem redu so sicer še drugi specifični problemi: beseda bo tekla o medvladni paritetni italijansko-avstrijski komisiji, ki jo predvideva konvencija; o ustanovitvi mešane družbe med Furlanijo-Juljsko krajino in Koroško za gradnjo te pomembne infrastrukture in nato za njeno upravljanje, ki bi morala nato v prihodnjih 35 letih skrbeti za turistični in trgovinski promet, ki se odvijal po cestnem predoru Monte Croce Carnico.

V Kopru drevi začetek Srečanja slovenskih lutkarjev

KOPER — V koprskem gledališču se bo drevi začela zaključna prireditel XVIII. srečanja slovenskih lutkarjev. Izbor predstav za zaključno prireditev, ki naj bi bila tudi zrcalo lutkarskega ustvarjanja na Slovenskem v minulemu letu, je pripravil Matija Milčinski. Od današnjega dne do sobote se bodo koprskemu občinstvu predstavile lutkarske skupine VVO Bovec, VO Jadviga Golež iz Maribora, OŠ Ivana Roba iz Sempetra pri Novi Gorici, skupina Aparabola z Jesenic, Hopla iz OŠ Slave Klavara iz Maribora, skupini Lutke čez cesto iz Kranja in Papilu iz Kopra, lutkovni gledališči iz Ljubljane in Maribora ter lutkar Cveto Sever iz Kranja. Na koprskem srečanju pa bodo sodelovali tudi lutkovna skupina OŠ Gornji senik z Madžarske, lutkovna skupina dunajskih študentov in lutkovno gledališče iz Mostarja.

Nekatere skupine bodo srečanje v Kopru izkoristile tudi za gostovanje v Trstu in Miljah, Umagu in Bujah. Prireditelj letošnjega srečanja sta Zvezi kulturnih organizacij Slovenije in Kopra in Združenje gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije, srečanje pa bodo izkoristili tudi za pripravo skupščine slovenskih lutkarjev.

I. U.

Zakon o ribolovu v notranjih vodah

TRST — Deželna komisija za kmetijstvo, kateri predseduje socialist Angelo Ermano je z večino glasov — vzdržali so se predstavniki Furlanskega gibanja, KPI, Liste za Trst in misovske skupine — odobrila zakonski osnutek o zaščiti ribjega zaklada in ribolova v notranjih vodah.

Splošno razpravo so zaključile replike poročevalca Sara (PSI) in odbornika Braide na zadnji seji, na kateri je bilo tudi sklenjeno, da je treba kot osnovo razprave vzeti osnutek deželnega odbora, kateremu sta predložila predloga še skupini KPI in PSI.

O omenjenem zakonskem osnutku bo morala sedaj razpravljati tudi deželna skupščina; predvideno je, da bo o tem razpravljala ne eni prihodnjih sej.

Očistili bodo Glinščico

OCIZLA — Prebivalci sežanske občine se zavedajo, da morajo svoje okolje in podzemne vode varovati, saj jih bodo le tako ohranili. Velike probleme pri tem predstavljajo divja odlagališča smeti in odpadkov. Tako so se na nedavnem sestanku predstavnikov sveta krajevnih skupnosti Ocizla, ki je bil v Klancu pri Kozini, dogovorili za ureditev in sanacijo odlagališč odpadkov, še posebej pa so se zavzeli za takojšnje očiščenje vodotoka Glinščice. Vsa divja odlagališča bodo odpravili in postavili table, ki bodo prepovedovale odlaganje odpadkov. S predstavniki občinskih upravnih organov sežanske občine so si ogledali tudi novo lokacijo, kjer naj bi v kratkem uredili novo odlagališče odpadkov. Tako je lahko krajevna skupnost Ocizla, v kateri je 300 prebivalcev v naseljih Beka, Klanec pri Kozini, Ocizla in Petrinja, zgled vsem zaradi delovne zagnanosti in velike volje pri urejanju okolja in skrbi za kulturni odnos do človekovega okolja.

—oks—

Hujšanje z akupunkturo v Portorožu

PORTOROŽ — Hujšanje z akupunkturo sodi med nevsakdanji način hujšanja in ga je moč na tak način izvajati tudi v Portorožu. Tu se v Termah že nekaj let ukvarjajo z akupunkturo, ki so jo na Kitajskem cenili že tri tisoč let pred našim štetjem. Takrat akupunkturo še niso uporabljali za hujšanje, zdaj pa jo tudi v ta namen. Kako je s tem načinom hujšanja, nam je v pogovoru povedala marsikaj zanimivega dr. MIRANA MALC, specialist za fizikalno medicino in rehabilitacijo, reumatolog in akupunkturolog.

»Pri nas v Termah ne izvajamo akupunkturo za hujšanje samo z iglami, ampak smo začeli uporabljati tudi elektrostimulacijo, s katerim opravimo to metodo hitreje, neboleče, pa tudi efekti so na daljše časovno obdobje. Pacient se po postopku običajno počuti psihično močno umirjenega, poln je energije in delovnega elana, pa tudi apetita nima.«

Za tovrstno hujšanje se odločajo predvsem ženske in to različnih starosti, mlade pa tudi ne več mlade in tudi moški niso več izjema?

»Imamo paciente različnih starosti. Tudi otroci so se pri nas že oglašili, ti so imeli predvsem probleme z lokomotornim aparatom, z bolečinami, ki so bile pogojene s prekomerno telesno težo. Pri mlajših ženskah nastopi problem predvsem po porodu, takrat se prekomerno zredijo in pridejo po pomoč k nam. Pri starejših je spet v ospredju bolečina v križu, ali pa artrotične spremembe v kolkah in kolčnih v vemo, da z zmanjšanjem telesne teže ublažimo tudi te bolečine. Res je, da se zadnje čase odloča za tovrstno hujšanje precej moških, tudi ti v glavnem iz estetskih razlogov, pa tudi iz zdravstvenih. Že pred leti je dr. Medved upeljeval zdravljenje bolečin v križu na ta način, da je najprej zreduciral telesno težo, šele za tem pa prešel na akupunkturne točke za odpravo bolečin v križu.«

Z akupunkturo pomagata vsem, ki se odločijo za hujšanje in sicer tako, da ne občutijo lakote, toda to še ni vse; tudi sami morajo sodelovati.

»Seveda, paziti morajo na prehrano. Nudimo jim posebne liste na katerih je napisana dietna prehrana, iz katere so izločeni vsi ogljikovi hidrati. Želimo, da upoštevajo navodila, kajti le v tem primeru lahko hujšajo tudi do 4 kg na teden in to brez kakršnihkoli posledic za zdravstveno stanje.«

Pa vsi tisti, ki se odločijo za tovrstno hujšanje tudi v resnici hujšajo?

»Nekaj je tudi takih, ki ne hujšajo niti grama, to pa zato, ker ne spreminijo svojih prehrabnih navad in še kar naprej pridno jedo. Treba se je odpovedati hrani, mi samo pripomoremo, da ne občutijo lakote.«

Koliko pacientov se je v zadnjem času odločilo za hujšanje?

»Vsaj tretjino vseh obiskovalcev Term zdravimo predvsem proti apetitu.«

V Portorožu torej prihajajo zaradi zdravja pa tudi estetskih razlogov. Torej, akupunktura prodira tudi v korekturno kozmetiko in kaj lahko še storite za lepoto, za skladnost telesa.

»Pri kozmetiki nismo kaj dosti izvajali akupunktur. Imamo pa na primer nekaj dobrih rezultatov pri zdravljenju plešavosti. Z odpravo gub se nismo korektnije ukvarjali. Mislim, da če se človek v sebi dobro počuti, odraža to tudi na obrazu.«

Vaša skrb je torej predvsem zdravje, saj le v zdravem telesu lahko domuje tudi lepota.

»Tako je.«

S. M.

Premški grad propada

ILIRSKA BISTRICA — Napovedani varčevalni ukrepi v ilirskobistriških družbenih dejavnostih bodo nedvomno ogrozili že tako skromna sredstva za kulturno dejavnost. Tako je bilo v prvem predlogu varčevalnega paketa zapisano, da bi letos odpadli vsi posegi za varovanje naravne in kulturne dediščine. V premskem gradu je bila namreč predvidena obnova dvorišča in zamenjava dela stavbnega pohištva, v župni cerkvi naj bi nadaljevali priprave za restavriranje kraljevih poslikav in nadaljevali z obnovo Vincenove hiše. Sedaj so se oglašili tisti, ki priporočajo, naj že tako skromnih sredstev za kulturo ne bi zmanjševali, saj bi v tem primeru še poslabšali startno osnovo za ohranitev matičnosti bistriške knjižnice. Ker se hkrati stanje premskega gradu slabša iz dneva v dan, bi bilo prav, če bi čimprej uresničili tudi zamisel o donatorskem zbiranju denarja za obnovo tega zgodovinskega in kulturnega spomenika.

JANEZ ODAR

DANIELLE STEEL

172.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

Lionel je izvedel novico še istega dne. Slep je strmel v besede na papirju, ki mu ga je nekdo prinesel. Z obžalovanjem sporočamo, da je Gregory Ward Thayer danes stopil na mino. Ubit v boju. Sledilo je samo ime poveljujočega častnika. Srh mu je spreletel hrbtenico kot tistega dne, ko je zrl v Johnov obraz pred njunim upeljenim stanovanjem in so prispeli gasilski avtomobili. Grega ni nikoli ljubil tako močno kot Johna. Nikogar več ne bo tako ljubil. Toda Greg je bil njegov brat in zdaj ga nepričakovano ni bilo več. Pomislil je, kako boleče bo novica prizadela njegovega očeta, in začutil je ostro bolečino.

»Pasji sin.« Te besede je zakričal pred hotelom, potem pa se je naslonil na zid in jokal, dokler ga ni nekdo odvel od tam. Čeprav so ljudje vedeli, kaj je, je bil dober fant, ki ni nikogar nadlegoval. Zdaj so sočustvovali z njim. Vsi so vedeli, da je njegov brat padel. Nekdo je videl brzojavko s fronte, novice pa so hitro potovale po Sajgonu. Vsi so vedeli za vse, kar se je dogajalo. Dva fanta sta preživela vso noč ob Lionelu in ga opazovala, ko se je opijal in jokal. Naslednjega jutra sta ga stlačila na letalo. Preživel je leto dni v Vietnamu in posnel več kot sto kratkih filmov, ki so

jih prikazovali v Združenih državah, marsikateri tudi med novicami po vsem svetu. Njegov brat pa je živel samo devetnajst dni. To ni bilo pošteno, toda kaj, ko ni bilo v tej deželi nič poštenega, ne podgane ali bolezn, kot ni ranjeni otroci, katerih kriki so se razlegali povsod.

V Los Angelesu se je izkrcal iz letala, kot bi bil še pod šokom od bombardiranja. Vedel je, da ne bo nikoli več videl brata. Pred odhodom v Nemčijo je imel še tri tedne počitnic. Pozneje se je spominjal, da ga je nekdo odpeljal domov. Počutil se je tako kot takrat, ko je umrl John, to pa je bilo pred samo dvema letoma... natančno pred šestindvajsetimi meseci... in spet se ga je polotila ista grozljiva otopelost.

Pozvonil je pri vratih, ker ni imel več domačega ključa. Oče mu je odprl in se zastrmel vanj. Novica je prispela prejšnji večer. Doma so bili vsi razen Vanesse, ki naj bi priletela še isto popoldne.

Pogreba ni bilo, ker trupla niso poslali domov, saj ni bilo ničesar, kar bi lahko poslali, razen zabebanih brzojavk. Lionel je obstal in gledal Warda, dokler ni starejši mož zastokal od bolečine; takrat sta si padla v objem, delno od olajšanja, da je Lionel še živ, in delno od žalosti, da Grega ni več. Čez čas ga je Ward odpeljal v hišo, kjer sta dolgo skupaj jokala. Lionel ga je držal v naročju kot majhnega otroka, medtem ko je oče objokoval fanta, ki ga je bil tako oboževal, fanta, na katerega je bil stavil vse svoje upe, svojega nogometnega zvezdnika, ki ga ni bilo več. Ničesar ni ostalo, kar bi lahko poslali domov. Sploh ničesar. Ostali so samo spomini.

Naslednje dni so hodili okoli kot lesene lutke. Lionel se je medlo zavedal, da je prišla Van, da je Val doma, pa Anne... le Grega ni bilo... Grega ne bo nikoli več. Ostali so samo še štirje.

Od četrta do četrta

NEMOGOČI STATUS QUO

Stanislav Renko

»Predstavniki vseh političnih in kulturnih komponent slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini se v trenutku, ko se pripravlja program nove vlade, obračamo na Vas z odločno zahtevo, da se v program vključi tudi obveza o rešitvi vprašanja globalne zakonske zaštite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Mnenja smo, da gre za obveznost, ki jih ni mogoče več odlašati in ki jih je Republika Italija dolžna rešiti po dolgi desetletjih stalnih zavlačevanj in odlašanj, ki postavljajo pod vprašaj nadaljnji obstoj številnih de javnosti slovenske manjšine, ki z vsakodnevnimi prizadevanji na vseh področjih političnega in družbenega življenja daje aktiven prispevek k blagostanju in kakovosti življenja v naši deželi.«

Tako se glasita prva dva stavka skupnega pisma, ki ga je poverjeni predsednik vlade De Mita prejel prejšnji torek, ko se je vrnil v Rim z velikonočnih počitnic. Kot se naši bralci gotovo spominjajo, je bilo že precej podobnih pism poslanih v Rim. Med prvimi je bilo tisto pred 17 leti takratnemu predsedniku vlade Emiliu Colombu 3. 12. 1970, ki je imelo za posledico, da je po enem letu - 2. 12. 1971 - sprejel slovensko delegacijo (Škrk, Lovriha, Jarc, Palčič, M. Pahor, Paulin, Predan, Race, Šfiligoj, Štoka, Waltritsch). Sledilo je uradno sporočilo vlade s poudarkom, da je bilo »srečanje prisrčno« in da je predsednik »pojasnil kriterije vladne dejavnosti«. Bilo je to torej štiri leta pred Osimom in pismo ni omenjalo besed »globalna zaščita«, temveč pet poglavitnih zahtev, ki jih vsebujejo skoraj

vsi zadevni dosedanja zaščitni zakonski predlogi.

Do prvega poosimskega srečanja naše delegacije (Gerbec, Race, Bukavec, Černo, Dolhar), s predsednikom vlade je prišlo v Vidmu 3. 9. 1976, ko je tedanji predsednik Andreotti povabil delegacijo na daljši pogovor v Rim. Bilo je pred dolgem odlaganjem ratifikacije Osimskega sporazuma. Sledilo je - po ratifikaciji 27. 6. 1977 - pismo iste delegacije, ki je istega predsednika spomnilo na obljubo o sprejemu, ki je sledil že čez tri mesece - 3. 9. 1977 - v palači Chigi, kjer so objavili uradno sporočilo v dveh stavkih - brez besede »prisrčno« in s predsednikovo napovedjo ustanovitve »posebne komisije za pripravo ustreznih normativov, ki bodo predloženi parlamentu«.

Kot je znano, je 20-članska - neparitetna komisija - Cassandrova imenovana, delovala v letih 1977-1980. Njeno delovanje je opisal v »Rimskih mlinih« (ZTT, 1985) eden izmed petih slovenskih članov. Njeni rezultati pa so, kot vidimo, brez prisrčnosti terjali pismo prejšnji teden s poudarkom, da »obveznosti ni mogoče več odlašati«. Saj je za več kot 20-letni »status quo«, ki pač že zdavnaj ne zasluži pridevnika »prisrčen«. Dne 29. 3. t. l. pa smo brali v največjem italijanskem dnevniku, da je za izraelsko-palestinski »status quo« izraelski laburistični zunanji minister rekel, da se ne bi mogel »status quo namreč - nadaljevati, kajti to bi pomenilo, da je tudi nosečnost neke ženske »status quo«. - Primerjava je nerodna; pa ne preveč - zaradi trenutne kombinacije s »prisrčnostjo«, ki je v teh sedemnajstih letih že večkrat izginila - upamo, da ne brez sle-du.

Pred nedeljsko svečanostjo in manifestacijo

Opensko strelišče naj postane park miru

V nedeljo ob 15. uri bo na strelišču na Opčinah spominska svečanost v počastitev spomina 109 žrtev nacifašističnega terorja, med temi Pina Tomažiča in njegovih tovarišev, 71 talcev, ustreljenih prav na kraju, kjer bo svečanost, in še drugih, ki so jih nacisti postrelili ali kako drugače ubili skupinsko ali posamično.

Tokratna svečanost bo zadobila širši pomen, saj bo združena z javno manifestacijo, s katero bo napredno, antifašistično prebivalstvo Trsta ponovno odločno zahtevalo, da odgovorne oblasti poskrbijo za končno ureditev openskega strelišča v park miru, za kar teče borba že vsa povojna leta, a so ostale vse dosedanje prošnje in zahteve zaman.

Govornika na nedeljski svečanosti bosta Tino Casali, vseh državni podpredsednik VZPI-ANPI, ter Dušan Košuta kot član vsedržavnega odbora in tajnik pokrajinskega odbora omenjene borbovske organizacije. Svečanosti in manifestaciji bo predsedovala Nives Košuta.

V kulturnem programu bosta nastopila Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič in pevski zbor KD Tabor.

Organizacijo tokratne manifestacije, povezane s spominsko svečanostjo, so prevzeli pokrajinski odbori treh organizacij: Vsedržavnega združenja partizanov Italije, Vsedržavnega združenja bivših deportirancev v nacističnih taboriščih in Vsedržavnega združenja političnih preganjancev, ki so se odločili za tiskanje 10.000 razglednic, na katerih bo že tiskana zahteva po ureditvi openskega strelišča, ki jih bodo posamezniki, opremljene s svojim imenom in točnim naslovom, poslali predsedniku italijanske republike Cossigi. Akcija razdeljevanja omenjenih razglednic bo zajela vse kraje tržaške pokrajine, kjer jih bo mogoče dobiti na sekcijah VZPI-ANPI, v društvih, raznih kroških itd.

V teh dneh bodo v vseh krajih naše pokrajine delili tudi dvojne letake, ki pozivajo, v slovenščini in italijanščini, na udeležbo na nedeljski svečanosti in manifestaciji.

Pobuda je velikega pomena. Zato bi bilo prav, da bi bila udeležba na nedeljski svečanosti čim večja ter da bi kar največje število razglednic odšlo v Rim. To bi bila največja moralna opora organizacijam, ki se borijo za ureditev openskega strelišča, za njegovo poimenovanje v park miru.

Francoski rojak Evgen Bavčar gost v SK: Slepota ni ovira za dojemanje estetike

Obiskovalci Slovenskega kluba so se v torek zvečer osebno seznanili z Evgenom Bavčarjem, raziskovalnim sodelavcem Nacionalne ustanove za družbene znanosti v Parizu, ki je obenem avtor številnih člankov v najpomembnejših francoskih strokovnih revijah. Bavčar je vsestransko zanimiva in zaradi svoje notranje moči presežljiva osebnost. Kljub temu da je pri dvanajstih letih popolnoma oslepel, se ni hotel ukloniti usodi in je sklenil, da bo svoje življenje posvetil prav estetiki in upodabljanju umetnosti. Iz tega predmeta je tudi doktoriral v Parizu. Sebi in drugim je torej dokazal, da slepota ni ovira za dojemanje estetike; razumeti jo je mogoče tudi z duhovnimi očmi, ki lahko zaznajo to, kar je prikriti vidnemu svetu. Bavčar se je uveljavil kot filozof in teoretik kulturnih tokov v Evropi in prav slepota ga je prisilila v tankočutnejše zasledovanje problemov v estetiki.

S takšnimi uvodnimi besedami je Marko Kravos predstavil torkovega gosta številnemu občinstvu. Povedal je še, da je Bavčar navdušen fotograf in da ima za sabo dva avtorska dokumentarna filma, ki sta v Franciji doživela velik uspeh. Odlomek iz njegove zadnje filmske produkcije z naslovom *Prošnjost* teme si je občinstvo lahko ogledalo na ekranu Slovenskega kluba. Gre za dokumentarni film o Sloveniji, ki jo opazuje dvoje oči: pogled snemalca Jacquesa Dechamsa in slepe oči Bavčarja, v katerih še vedno živi spomin na rodno deželo, predvsem okolico Ajdovščine, ki jo je lahko gledal le do svojega dvanajstega leta. Del filma je posvečen Trstu. Avtor ga pravzaprav ni nikoli videl, živo pa mu ga je znala opisati mati, zaposlena v tem mestu. Tekst dokumentarja je osnovan na dialogu med Bavčarjem in snemalcem. Avtor sprašuje svojega spremljevalca in ta mu natančno opisuje vse, kar vidi. Film

bodo v kratkem predstavili na festivalu v Bruslju. Gre za ganljivo pričevanje človeka, ki mu je kruta usoda za vselej zatemnila oči, a se kljub temu ni hotel vdano odpovedati svetu vidnega. Prav zaradi tega se je Bavčar z vsem navdušenjem posvetil tudi fotografiji. Kot je sam povedal na torkovem srečanju, ima na svojem domu precej bogato zbirko fotografij, ki jih je sam posnel. Večinoma gre za fotografije ljudi iz Pariza. »Ne vidim jih,« je povedal Bavčar, »imam pa njihovo podobo in to je več kot nič. Ko pokazem posnetke drugim, začne moj pogled obstajati...«

Gost je prisotnim opisal, kako je doživel svoje slovenstvo v Parizu, kjer dela že 16 let. Zavedel se je, da je v mestu, kjer živi toliko etničnih skupin in kjer vlada v tem smislu precejšnja odprtost, dovolj prostora tudi za slovenske ustvarjalce. V člankih, ese-

jih, radijskih in televizijskih oddajah Bavčar nikoli ne pozabi omeniti tudi slovenske umetnosti. Intelktualni krogi v Parizu že precej dobro poznajo Kosovela. Izredno znan je tudi sodobni skladatelj Vinko Globokar, ki ga matična domovina doslej še ni priznala za svojega. Bavčar se trudi, da bi pariški publiki predstavil tudi Cankarja in nekaj najpomembnejših sodobnih avtorjev. Na naklonjenost pariških bralcev je naletela predvsem knjiga Florijana Lipuša z naslovom *Zmote dijaka Tjaša*. Tudi Kosmačeva Balada o trobenti in oblaku je doživela prevod v francoščino, na žalost pa jo je izdala manj znana založba.

Ob koncu večera se je med gostom in občinstvom razvil prijeten razgovor, v katerem je predavatelj obrazložil svojo dejavnost za uveljavitev slovenske kulturne tradicije v srednjeevropskem prostoru.

H. J.

Sindikato poštnih uslužbencev CGIL o okrožnici št. 5

Uradniki pri okencih so dolžni sprejeti dopise v slovenščini

Tržaški poštni sindikat CGIL je poslal uslužbencem, predvsem pa uradnikom pri okencih, letak, v katerem pojasnjuje, kako naj se uradniki vedejo, če jim stranka prinese kakršenkoli poštni dopis v slovenskem jeziku.

Letak se sklicuje na razsodbo tržaškega pretorja Reinotija. Razsodba jasno pravi, da če uradnik ne sprejme slovenskega dopisa, zagreši kaznivno dejanje. Okrožnica, ki jo je leta 1985 poslal poštni ravnatelj Carbone, je namreč v očitnem nasprotju z 28. členom poštne pravilnika iz leta 1982. Sindikat dodaja omenjenim dejstvom še svojo pripombo in jasno pove, da slovenščina nikakor ni »tuj« jezik, saj je od nekdanjega avtohtonega prebivalstva.

V svojem letaku poštni sindikat CGIL nadalje ugotavlja, da je pretor končno potrdil prepričanje sindikata, da je Carbonejeva okrožnica št. 5 nezakonita in da bi jo zato moral sam ravnatelj prekliči, tudi zato, ker tovrstne okrožnice nikakor ne pripomorejo k boljšemu delovanju poštne službe. Dolžnost uradnikov je torej, da sprejmejo poštne dopise in jih posredujejo distribucijski mreži. V letaku je med drugim zapisano, da člani FILPT-CGIL lahko razumejo vsak dopis, le da pošiljatelj napiše vse potrebne

podatke v latinici. Uradnik, ki bi se ne oziral na pravila, lahko tvega, da ga prizadeta stranka toži.

Sindikato FILPT-CGIL se v svojem letaku obvezuje, da si bo še naprej prizadeval, da bo poštno ravnanje dokončno odstranilo okrožnico št. 5, ki pomeni za slovensko manjšino podlo diskriminacijo. Žali pa tudi vse občane, ki se ne strinjajo s takšno pošto upravo, ki spominja na provincialno Italijo v petdesetih letih. Demokratični občani in delavci ne želijo več živeti v zatohlem ozračju intolerantnosti.

Letak se zaključuje s temi besedami: »Dragi kolega, mirno in z občutkom za dolžnost sprejmi poštne dopise in pošiljke, tudi če so napisane v »tujem jeziku«; v Italiji iz leta 1988 jezik ne more in ne sme biti sredstvo, s katerim diskriminiramo in ločujemo ljudi.«

Ko govorimo o »poštni bitki«, ne moremo mimo imena Sama Pahorja in prav njemu je Študijski center Ciganov poslal solidarnostno pismo. V pismu pa beremo tudi priznanje Pahorju, da je sprožil v Vsedržavnem šolskem svetu vprašanje o tem, naj se v italijanske šole uvede tudi jezik Romov. Svet je ta nasvet sprejel že l. 1981.

Pahorju je poslalo solidarnostno pismo tudi sardinsko združenje »Sotziedade pro sa limba Sarda«.

Gibanje na mejnih prehodih v pokrajini

V marcu rahel porast maloobmejnega prometa

V prvem trimesečju letošnjega leta je bil osebni promet na mejnih prehodih tržaške pokrajine izredno živahen. Med januarjem in marcem je namreč prešlo mejo 900 tisoč oseb več kot v istem obdobju lani, prav tako je število oseb, ki so potovale preko meje, večje kot leta 1987. V številkah pa to pomeni 6.715.393 prehodov proti 5.812.068 iz lanskega leta. Samo v letošnjem marcu je osebni obmejni promet porasel za 9,97%, kar pomeni, da se je preko mejnih prehodov podalo 2.453.580 oseb proti 2.230.967 oseb, ki so jih zabeležili lanskega marca. Če primerjamo letošnje podatke s podatki iz leta 1987, ugotovimo, da se je mednarodni osebni promet na mejnih prehodih v pokrajini povečal za 13,6%. Takrat je marca prešlo mejo 1.154.035

oseb, medtem ko se je letos podalo preko meje 1.311.831 potnikov.

Velik delež pri porastu mejnih prehodov ima brčias izredno ugodna menjava dinarja, saj je iz podatkov razvidno, da se za obisk v Jugoslaviji odloča vedno več italijanskih državljanov. V prvem trimesečju je namreč zigosalo potne liste 559.395 Italijanov in s tem povečalo osebni obmejni promet za 32,90%; tujih državljanov je bilo 752.436 oziroma 13,67% več kot lani.

Kriza, ki pesti Jugoslavijo, pa negativno vpliva zlasti na maloobmejni osebni promet. Prehodov s prepustnicami je bilo namreč letos znatno manj kot marca lani. Skupno jih je bilo 1.141.796, od tega pa je bilo 802.375 italijanskih državljanov in 339.374 Jugoslovancev. Maloobmejni promet se je torej povečal le za 6 odstotkov.

Jutri popoldne v Časnikarskem krožku

Evropski poslanci KPI o perspektivah sprostitve evropskega tržišča l. 1992

Evropski parlamentarci KPI prirejajo posvet s predavanji o perspektivah sprostitve evropskega tržišča, do katere bo prišlo leta 1992. Srečanju bo predsedoval poslanec Giorgio Rossetti, medtem ko bodo tematiko poglabili poslanci Evropskega parlamenta Aldo Bonacini, Andrea Raggio in Pancrazio Depasquale. Bonacini bo govoril o gospodarski in denarni politiki; Raggio bo predaval o družbenem vplivu enotnega trga in o problemih, ki se bodo odražali predvsem na perifernih območjih, medtem ko bo Depasquale govoril o spremembah v evropskih denarnih skladih in deželnih politikah. Posvet bo jutri, 8. t. m., v Časnikarskem krožku s pričetkom ob 16. uri.

Maja na Velesejmu 2. salon namenjen petdesetletnikom

Na osnovi izkušenj prvega salona o potrebah ljudi, ki so prekoračili Abrahama leta, prirejenega leta 1984 s precejšnjim uspehom, se je Tržaška velesejemsko ustanova odločila prirediti tudi letos dopolnjeno izvedbo manifestacije »salon 50 in več«, ki bo v našem mestu od 18. do 23. maja. Pred štirimi leti je prireditev, ki je bila takrat namenjena predvsem zadovolstvi potrošniških potreb zrelih občanov, presegla pričakovanja organizatorjev, saj je bila deležna precejšnjega zanimanja v vsedržavnem okviru, pa celo čestitk tedanjega predsednika republike Pertinija.

Letošnji drugi salon petdesetletnikov pa bo nekoliko drugačen, zlasti pa bogatejši. Tokrat ne bo šlo več za skoraj izključno prodajno razstavo, pač pa za široko ponudbo storitev, pri kateri bo sodelovalo več javnih ustanov. Tržaška Občina se bo povezala s terminalom matičnega urada, prav tako bo imela svoj terminal s koristnimi podatki za starejše občane Krajevna zdravstvena enota, tržaška Pokrajina pa bo ob tej priložnosti predstavila izsledke svoje študije o razmerah, v katerih živijo pri nas starejši občani. Razstava bo vsekakor razdeljena na več sektorjev, ki bodo namenjeni »konjičkom« in prostemu času, zdravju in zdravstvenim storitvam, modi in kozmetičnim sredstvom ter kulturi, vse v vidiku potreb ljudi, ki so prekoračili 50 let.

V torek odprli razstavo na Pomorski postaji

Pravljčni izziv islamske umetnosti

»Umetnost Islama« je naslov neobsežne, a prijetne in poučne fotografske razstave, ki so jo odprli v torek popoldne v vhodni dvorani Pomorske postaje in ki jo je priredila tržaška sekcija UNESCO v sodelovanju s Pokrajino Trst in podporo Tržaške hranilnice. Osem velikih panojev z 250 fotografijami ponuja pregled najznačilnejših arhitekturnih, dekorativnih in umetniških spomenikov, ki so nastali pod vplivom islamske kulture in kot verski kraji. Od Cordobe prek Istambula

do Damaska in Samarkande ter vse do Malezije in Filipinskega otočja je mohamedanska vera zapustila trajne kulturne in umetniške sledove, ki so se na različne načine prepletali s krajevnimi kulturami. Fotografska razstava organizacije UNESCO, ki so jo postavili že v Palači Pitti v Firencah, nam ponuja številne drobce te očarljive in prelepe umetnosti, ki se je nahranila s soncem in luno, tropskim podnebjem ali vetrovi puščave in ki za vse predstavlja eksotični in pravljčni izziv.

Razstavo so otvorili predsednik tržaške sekcije UNESCO odv. Giorgio Bonat, ambasador Piraola, ki je bil med ustanovitelji mednarodne organizacije, in ravnatelj miramarskega Mednarodnega centra za teoretsko fiziko Abdus Salam. V svojem uvodnem pozdravu je Bonat povedal, da je tudi ta razstava v skladu z osnovnimi smernicami delovanja UNESCO, ki si prizadeva, da bi med vsemi narodi sveta utrdila zavest o solidarnosti in miru. Bonat je še izrazil mnenje, da k miru prispevajo vsi ljudje in ne le vlade, zato je osveščanje o drugih kulturah, brez predsodkov in ustaljenih ter okostenelih podob, sredstvo za medsebojno bogatenje in sporazumevanje. Svoj govor pa je zaključil s mislijo, da nobena kultura ne sme prevladati nad drugimi.

Po pozdravu ambasadorja Piraola je spregovoril nobelovec Salam, ki je orisal zgodovino in kulturne razsežnosti mohamedanske vere. Islamska kultura beleži namreč velike razlike v prostoru in času, saj je bil njen razvoj izredno razvejan in bogat. Od 7. stoletja dalje, ko je profet Mohamed naznanil ljudem svoje versko sporočilo, sta se vera in kultura razširili od arabskega polotoka do Sirije, Palestine in Iraka, v 17. stoletju pa je njena dediščina oplodila že dober del vzhodne in zahodne Azije, severne Afrike in del Evrope. (bg)

V Centru za teoretsko fiziko

Mednarodni kongres kozmologov

V Centru za teoretsko fiziko pri Miramaru se je včeraj začel tretji mednarodni kongres kozmologov. Za to priložnost je v Trst prispelo kakih 150 znanstvenikov z vsega sveta, ki bodo poročali o zadnjih izsledkih na področju kozmologije in skušali pojasniti razne pojave, predvsem pa sestavo vesolja. Letošnjega kongresa so se udeležili tudi nekateri svetovno znani kozmologi, matematiki in fiziki, med katerimi so Sovjet Igor Novikov, Japonec Satoru Ikeuchi, Anglež Dennis Sciama, Italijane pa zastopata Francesco Melchiorri in Alfonso Cavaliere. Pred pričetkom del so goste pozdravili ravnatelj Centra in Nobelov nagradenec Abdus Salam, podpredsednik deželnega sveta Tonel, rektor tržaške Univerze Paolo Fusaroli in profesorica Margherita Hack.

Prvo predavanje je imela ameriška znanstvenica Margaret Geller in sicer o skupinah galaksij in njihovi strukturi. Pojasnila je, da so galaksije podobne ogromnim panjem, saj jih sestavljajo neštete prazne celice. Ali so te brezmejne celice dejansko prazne, pa bodo ugotavljali ostali predavatelji. Kaže namreč, da se prav v teh prazninah ustvarja ogromna energija, ki ima točno določen vpliv na celotno premikanje vesolja. Velik pomen pri raziskovanju kozmosa pa ima seveda sodobna tehnologija oziroma računalniki, s pomočjo katerih je mogoče razbrati vse signale, ki jih sateliti stalno pošiljajo na Zemljo. Kongres prireja tudi oddelke za astronomijo pri Univerzi v Trstu in Vsedravnji svet za znanstveno raziskovanje.

Minister Formica v ponedeljek na shodu o zaposlitvi in razvoju

V okviru zgodnje volilne kampanje priredi tržaška federacija Socialistične stranke Italije prihodnji ponedeljek, 11. t. m., javno srečanje o temi »Zaposlenost in razvoj«. Srečanje bo ob 18. uri v konferenčni dvorani hotela Jolly na Korzu Cavour št. 4, udeležil se ga pa bo in bo na njem spregovoril, poleg krajevnih voditeljev PSI, tudi minister za delo Rino Formica. Tržaška socialistična federacija v napovedi shoda naglašja, da bo to priložnost za poglobljen pregled krajevnih razmer v zvezi s pomembnim vprašanjem možnosti razvoja proizvodnih dejavnosti in povečanja zaposlovanja.

Nov pristop do operirank zaradi raka na dojki v FJK

Kljub vse bolj učinkoviti preventivi je rak na dojki še vedno ena izmed najpogostejših oblik te bolezni pri ženskah. Bolnice in tiste, ki so že doživele operacijo oziroma kirurško odstranitev dojke, se zbirajo v združenja in organizacije in skušajo tako reševati številne probleme, ki nastanejo po taki dramatični preizkušnji. Odstranitev dojke, ki je predolgo veljala kot nerešljiv estetski problem, pa so sedaj začeli obravnavati drugače. Taka operacija povzroča predvsem težave psihološkega značaja in nemalokrat se zgodi, da operiranka zapade v hude depresije, ki jih je treba temeljito zdraviti.

Deželni odbor za zdravstvo Manzon je prav včeraj sprejel delegacijo žensk, ki že dolgo zahtevajo, da se problem raka na dojki obravnava bolj človeško, predvsem pa, da krajevne zdravstvene enote upoštevajo vse težave in stroške, ki jih morajo operiranka kriti za vse dodatne kirurške posege, ki so v neposredni zvezi z rakom. Pojasnil je, da so tovrstni posegi vključeni v pravilnik, ki predvideva povrnitev stroškov za rekonstrukcijo in proteze, odvisno pač od oblike kirurškega posega. Kirurške odstranitve dojke ni torej mogoče vključevati med lepotne operacije, temveč v posege, ki pripomorejo k ohranitvi psihofizičnega ravnovesja ženske.

V Trstu posvet o novih človekovih pravicah

»Nove in stare človekove pravice v politiki, gospodarstvu in kulturi« bo tema posveta, ki ga Italijansko združenje volivk ANDE prireja v Trstu 15. in 16. aprila in ki so ga predstavili včeraj na tiskovni konferenci v Csanikarskem krožku. Nastanek in potek pobude so orisale predsednica tržaške sekcije ANDE Etta Carignani, članica vsedravnega sveta Carla Mocavero, podpredsednica in tajnica tržaške sekcije Laura Ruaro in Marisa Pallini.

Dvodnevni posvet, na katerem bodo poročale in razpravljale znane italijanske osebnosti iz kulturnih, znanstvenih in političnih krogov, bo obravnaval vprašanje človekovih pravic v času neustavljivega in hitrega napredka, ki pa sam po sebi ne pomeni napredka na ravni človekovih pravic. Zaradi tega bodo na posvetu razvili tri problemske sklope: pravica do informacije, o kateri bo še prvi dan spre-

govoril časnikiar Enzo Biagi, vpliv znanstvenega napredka na človekovo dostojanstvo — tema, ki jo bo obravnaval predsednik Italijanskega inštituta za človekove pravice Guido Gerin — in trenutno uresničevanje človekovih pravic v Italiji in Evropi ter potreba po ustavnih in volilnih reformah. O slednjem vprašanju bo v soboto, 16. aprila, ob 9. uri govoril predsednik fakultete za politične vede na Mednarodni univerzi za socialne študije in predsednik komisije za človekove pravice pri predsedstvu ministrstva sveta Paolo Ungari, ki bo tematiko razčlenil na več sklopov: pravice ostarelih in porabnikov, pravica do zaščite okolja, problemi delavcev selivcev in pravice etničnih manjšin. Posvet se bo zaključil z okroglo mizo, na kateri bodo povzeli obravnavana vprašanja.

Jahanje postaja modni šport

Vedno več je Tržačanov ki vzljubijo konje

Nekoč si na prehodu po tržaški okolici in predvsem na Krasu zlahka srečal motoriste, ki so se podili po stezah in stezicah, kalili mir in ogrožali pešce, ki so se mirno sprehajali po zelenih gozdičih. Potem ko so stopili v veljavo novi zakonski predpisi o varstvu okolja, je motokrosistom odklenalo in ponovno si lahko užival spokojni mir.

Danes so se stvari ponovno spremenile: čeprav ne srečaš več »ropotala«, na katerih sedijo v marsovce oblečeni mladeniči, te lahko pomendra konj. V resnici je to skoraj nemogoče, saj niso živali tako nespametne, vendar pa je res, da so se Tržačani zaljubili v konje in jahanje je postalo modni šport. Po vsem Krasu se množijo majhne in velike konjušnice. Nekateri ljubitelji najamejo star, prazen hlev in pripeljejo vanj ljubljene konja. So pa tudi taki, ki zgradijo večje hleve in si uredijo pravo jahalno šolo. Bajе zaslužki niso majhni.

Pogovarjali smo se z lastnikom jahalnega središča, ki nam je povedal,

da je vedno več Tržačanov, ki se želijo naučiti jahanja. »Nekoč so odhajali ljubitelji konj in jahanja v Lipico, danes pa je veliko takih, ki pridejo k nam. Nudimo jim nekaj razvedrila in stik z naravo, poleg tega je jahanje zdrav šport, ki ne zahteva velike fizične zmogljivosti, govorimo seveda o nedeljskem jahanju in ne o tekmovanjih. Zaslužek? Živimo, čeprav morate razumeti, da potrebujejo konji primeren nego in sploh moramo vzdrževati celoten objekt, to je hlev, jahalno stezo itd.«

Vsekakor smo imeli občutek, da lastnikom jahalnih središč ne gre tako slabo. Med njimi prednjačijo Italijanski »podjetniki«, ki so razumeli, da lahko nekaj zaslužijo tudi na manj obdelanih predelih Krasa. Drugače je seveda s tistimi ljubitelji, ki si sami kupijo konja, najamejo hlev in ljubljeno žival sami vzdržujejo. »Veliko dela je,« nam je povedal mlajši par, ki ima na Tržaškem Krasu hlev in konja, »vendar gre za ljubezen, ki poplača ves trud.«

Konj postane »prijatelj«, z njim lahko jahaš med gozdiči in ga na jasad poženš v dir, nekateri pa gredo s konjem na daljša potovanja. To je seveda zahtevnejše, posebno če nimaš vođača. Vsekakor pa je zanimiveje opazovati lastnika, kako dresira mladega konja, od kopice lačnih in žejnih izletnikov, ki brezobzirno teptajo zasebne parcele. Vsekakor pa pomeni ljubezen do konja klic narave, ki ji sodobna civilizacija odmerja vedno manj prostora...

Pa še to, jahanje ni več privilegij petičnežev in visoke gospode. S konji se ukvarjajo tudi navadni ljudje, le da morajo imeti veliko veselja, volje in vztrajnosti. Žival ni motor ali avto, ki ga pelješ v garažo in upihneš.

Študenti Centra za raziskave v petek predstavijo svoje delo

Jutri dopoldne bo v Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah enajst mladih študentov, ki delujejo na področju biotehnologije, predstavilo prve rezultate svojega dela. Študentje jim je pred približno letom dni podelil sam Center, in sicer za to, da bi se izpopolnjevali oziroma da bi raziskovali v raznih raziskovalnih središčih v Italiji in zunaj nje.

Študenti so po večini Tržačani oziroma diplomiranci na Tržaški univerzi. S pomočjo štipendije so preučevali predvsem probleme oziroma pojave, kot so mikrobno razgrajevanje lignoceluloze, proizvodnja monoklonskih protiteles, določitev polisaharidov v mikroalgah in preučevanje molekularnih mehanizmov, po katerih se odvija razmnoževanje celic. Gre za probleme in pojave, s katerimi se ukvarja tudi Mednarodni center za genetsko inženirstvo biotehnologijo pri

Padričah, kar seveda ni slučaj. Center za raziskave je namreč podelil štipendije z namenom, da bi prispeval k oblikovanju mladih kadrov za tržaške raziskovalne ustanove, še posebej za tiste, ki delujejo pod njegovim okriljem, kot je prav biotehnoški center.

Otroci srečno prispeli v Brest

Skupina osnovnošolskih otrok iz devinsko-nabrežinske občine, ki je v torko odpotovala v Brest v Bretaniji (Francija) na evropski festival manjšinskih šol, je srečno prispela na cilj. Tako so nam sinoči po telefonu sporočili njihni spremljevalci, ki so pristavili, da se tudi vsi dobro počutijo.

Kulturni in gospodarski razvoj Istre na torkovem srečanju Krožka Istria

Razvoj in rast italijanske manjšine v Jugoslaviji lahko omogoča le gospodarska avtonomija; avtonomija pa je mogoče doseči z utirjanjem novih gospodarskih poti, kot je na primer nova oblika turizma, ki bi ovrednotila italijansko prisotnost v Istri, njene kulturne in zgodovinske spomenike, pa tudi kulinarčno tradicijo. To je ena od najpomembnejših ugotovitev, ki je izšla iz torkove razprave na seslanskem seдеžu Tržaške turistične ustanove. Razprave z naslovom »Istra: kultura in gospodarstvo za razvoj«, ki jo je priredil Krožek Istria ob zaključku fotografske razstave Luciana Kleve, so se udeležili sam Kleve, prof. Maurizio Tremul in Franco Juri.

Po projekciji Klevovih diapozitivov o krajih v Jugoslaviji, v katerih je še razmeroma močna prisotnost italijanske manjšine, je predsednik Marino Vocci orisal smernice letošnjega krožkovega delovanja, ki je med drugim v dobršni meri usmerjeno prav v izdelavo stvarnih predlogov za ekonomski dvig italijanske manjšine v Jugoslaviji, kar je bila tudi specifična tema torkovega večera.

Da bi ustvarili inteligentni turizem, ki bi bil alternativen in komplementaren tradicionalnemu turizmu in ki bi stvarno pripomogel tudi k gospodarskemu in kulturnemu razvoju Italijanov v Istri, bi po mnenju torkovih razpravljalcev bilo treba najprej ustanoviti agencijo, ki bi lahko upravljala turistično ponudbo. Maurizio Tremul je predlagal tudi nekaj manj dolgoročnih, a prav tako pomembnih načrtov, kot je na primer odprtje družbenih vaških in krajevnih gostiln in društev, kar bi lahko predstavljalo prvi korak k turističnemu razvoju notranje Istre. Druga pomembna poteza pa bi bila okrepiti založniško hišo EDIT, ki objavlja reški dnevnik La Voce del Popolo, da bi lahko tiskala tudi druge publikacije in knjige. S tovrstnimi pobudami sta se med drugimi strinjala ravnatelj Tržaške turistične ustanove Paolo de Gavarro in strokovnjak za turistični marketing Angelo Visco-vich, ki sta sodelovala v razpravi.

✠ Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil

Albert Carli

Pogreb bo jutri, 8. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v trebensko cerkev.

Žalujoci žena Slava, hčere Luciana, Alberta in Tiziana z družinami ter drugo sorodstvo.

Trebče, 7. aprila 1988

Do nesreče je prišlo na Pomolu bratov Bandiera Potapljač rešil življenje upokoјencu ki se je z avtomobilom pognal v morje

Prisebnost potapljača je včeraj izrgala smrti 67-letnega Virginia Stuparja iz Ulice Tor S. Pietro 24. Nesreča se je pripetila okrog 10. ure, ko je hotel upokoјenec parkirati svoje vozilo v bližini Pomola bratov Bandiera. Poklicni potapljač 45-letni Fulvio Loperfido, lastnik istoimenske tvrde, ki ima svoj sedež prav na omenjenem pomolu, je dopoldne delal v pristajališču. Nenadoma je zaslišal ropot motorja. Obrnil se je in videl rdeč avtomobil ford fiesta, ki je zgrmel v morje.

Po trenutku začudenja se je Loperfido takoj znašel. Pognal se je v vodo, da bi iz potapljačevega se avtomobila rešil voznika. Priplaval je do avta, začel s pestimi tolči po šipah in hotel tako opozoriti Stoparja, naj odpre vrata. Voznika pa je nesreča tako iznenadila, da si ni vedel kako pomagati in je popolnoma nemočen obsedel za volanom. Loperfido je uvidel, da mora ukrepati sam. Z velikim naporom mu je končno uspelo odpreti vrata in v tistem trenutku je voda vdrla v notranjost avtomobila. Potapljač je ponesrečenca potegnil iz avta ter z njim zaplaval do roba pomola. Nato se je povzpelo po stopnicah in s težavo izvlekel Stuparja na suho.

Ponesrečenec je že kazal prve znake utopitve in potapljač ga je poskusil oživiti z umetnim dihanjem. Prav kmalu si je Stupar opomogel, čeprav je bil še vedno pod hudim šokom. Na

Gasilci z žerjavom dvigajo iz morja potopljenega fiesto

kraj nesreče so prispeli bolničarji Rdečega križa, ki so naložili upokoјenca na rešilca in ga odpeljali na oddelke za intenzivno zdravljenje glavne bolnišnice. Kaže, da bo okrevaj v 10 dneh.

Potapljači gasilcev in karabinerjev so se nato spustili v vodo, da bi iz njega potegnili potopljeni avtomobil. Na fiesto so namestili poseben balon in ga napolnili z zrakom. Ko je avto priplaval na površje, ga je prijel žerjav in postavil na trdna tla. Na kraj nesreče so prispeli tudi agenti letnega od-

delka. Sprva so preiskovalci posumili, da si je hotel Stupar vzeti življenje, saj je prav ob robu pomola pristitnil na plin in dobesedno zletel v morje, kot je povedal Loperfido. Kasneje pa se je izkazalo, da je šlo najbrž za nesrečo. To je v bolnišnici potrdil tudi sam upokoјenec, ko si je nekoliko opomogel. Povedal je, da je hotel parkirati pri Pomolu bratov Bandiera in je pomotoma pritisnil na plin. Nesreča pa ga je tako iznenadila, da si sploh ni znal pomagati...

V Dijaškem domu, v Bazovici in na Proseku

Tudi pri nas lutkarske predstave ob koprskem srečanju lutkarjev

Danes se v Kopru prične XVIII. zaključno Srečanje slovenskih lutkarjev, ki ga prireja Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Združeno gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije in Zveza kulturnih organizacij občine Koper.

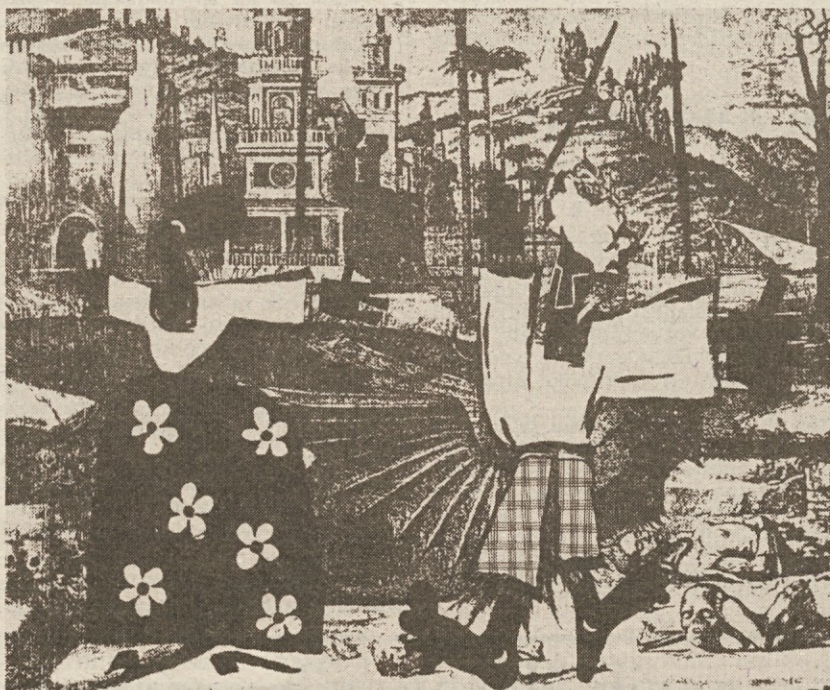
Srečanje, ki bo trajalo skupno tri dni, bo prikazalo izbor ljubiteljskih lutkovnih uprizoritev, ki bodo poskušale podati prežet slovenskega lutkovnega utripa 1987/88.

Do 9. aprila se bo torej na odru zvrstilo skupaj štirinajst predstav, ki so bile izbrane na podlagi ogleda devintridesetih predstav v izvedbi osemtridesetih amaterskih lutkovnih skupin. Enakovredno bodo zastopane otroške, mladinske in odrasle skupine vzgojiteljic iz Vzgojno varstvenih organizacij v raznolikosti idejnih in tehnoloških lutkovnih pristopov k uprizoritvam in v namenjenosti različnim starostnim stopnjam publike.

Program srečanja vključuje poleg uprizoritev tudi nekaj kolateralnih prireditev: vse dni bo na ogled razstava lutk skupine Papilu iz Hrvatinov, vsak dan pa bo v popoldanskih urah na vrsti Lutkarski kašipot - Pogovor o predstavah pod vodstvom Matije Milčinskega s sodelavcema za likovni in glasbeni del. V soboto pa bo na vrsti še Skupščina slovenskih lutkarjev in slovesen zaključek srečanja.

Ob tej priložnosti se je v okviru Zveze slovenskih kulturnih društev porodila zamisel, da bi v dogovoru in s posredovanjem prirediteljev ter v sodelovanju s tukajšnjimi društvi in ustanovami povabili katero skupino tudi tostran meje in tako omogočili ogled predstav, ki bi drugače težje gostovale pri nas.

Tako bo jutri, v petek 8. aprila, v Dijaškem domu v Trstu uprizorjena predstava Janko in Metka v izvedbi lutkarja Cveta Severa iz Kranja. Igra je namenjena slovenskim mestnim otrokom iz vrta in osnovne šole in bo

uprizorjena ob 9.30, ponovitev pa bo na vrsti ob 11. uri.

Prav tako jutri zjutraj bosta v organizaciji tamkajšnjega društva Lipa v vrtcu v Bazovici na sporedu dve igrici, in sicer Kdo je napravil Vidku srajčico v izvedbi Lutkovne skupine osnovne šole Ivana Roba iz Šempetra pri Novi Gorici v režiji Janje Šinigoj, in Kako so živali prihajale k babici zimi po toplo obleko, ki jo bo uprizorila Lutkovna skupina Vzgojno varstvene organizacije iz Bovca in pri kateri nastopa osem vzgojiteljic pod režijo Mire Gašperčič. Predstavi se bosta začeli ob 10.30.

V soboto, 9. aprila, pa bo lutkovni popoldan na sporedu na Proseku. Kulturno društvo Prosek Kontovel, ki je organizator prireditve, vabi ob tej priložnosti vse otroke (in njihove starše!) s Proseka, Kontovela in okoliških vasi, da se ob 15.30 zberejo v Kulturnem domu na Proseku, da bi si skupaj ogledali sledeči igri: Piščanček Pik v izvedbi Lutkovne skupine Jadviga Golež iz Maribora v režiji Tanje Potrč, in pa igro Stara hiša št. 3 v izvedbi Lutkovne skupine Lutke čez cesto iz Kranja.

Na sliki: naslovna stran brošure o srečanju slovenskih lutkarjev.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje NARODNO KAZALIŠTE IVAN ZAJC — Reka

Ivo Brešan

SVEČANA VEČERJA V POGREBNEM ZAVODU

Režija Zlatko Sviben

Jutri, 8. t. m., ob 20.30 — Abonenti imajo popust.

Krožek mladih komunistov občine Dolina

kliče na ves glas: škovace vseh dežel, združite se!

V glasbeno-kabaretno predstavo

ŠKOVACE

pometali vas bodo Karst Brothers

Jutri, 8. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

Vas vabi danes, 7. t. m., ob 18. uri na odprtje razstave

KLAVDIJA TUTTE

Grafika in risbe

razstave

V galeriji Babna hiša v Ricmanjih je do 16. aprila odprta razstava razglednic iz obdobja 1898-1918. Na 600 kartončkih so prikazani motivi mestnih predelov in okoliških vasi. Urnik: vsak torek od 10. do 12. ure in vsak četrtek od 18. do 20. ure.

mali oglasi

OSMICO ima odprto Milan Kraljič v Prebenegu. Toči belo in črno vino. OSMICO je odprl Stanislav Novak v Mačkoljah-Križpot. OSMICO je odprl Frandoli, Slivno 25. Toči belo in črno.

PODJETJE išče fante z opravljenim vojaškim rokom, vozniškim dovoljenjem in izkušnjami elektrikarja in hidravlika. Tel. na št. 825051.

PRODAM po ugodni ceni motorno kolo giler arizona RX 125 v zelo dobrem stanju in malo prevoženih km, letnik 1986, cena po dogovoru. Tel. 225017 po 15. uri.

PRODAM pletilne stroje dubied št. 8, električni, kaiser št. 10 in pop št. 8, mehanska. Tel. 280813 po 19. uri.

PRODAMO frezo Nibbi dizel s prikolicco. Informacije na tel. št. 228609 in 824957 ob večernih urah.

PRODAM počitniško prikolicco Elnagh 375 v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. 228174 po 16. uri.

PRODAMO mladiče pasme labrador z rodovnikom. Za informacije telefonirati v večernih urah na št. 003867/21312. PRODAM nebalirano seno, Repen 50. Tel. 227411.

ČISTIMO preproge, zavese, odeje, prešite odeje, krznenne plašče, razna oblačila, na željo odvzem in dostava direktno na dom. Tel. na št. 772669 ali 213287 od 8. do 20. ure - Čistilnica Tatjana, Ul. Ginnastica 19.

NA PROSEKU so pred dnevi našli belorjavega psa, srednje velikosti s kratkimi nogami in ovratnico. Telefonirati na št. 229474.

KOLEKCIJA HANORAH z novim preparatom proti rdeči koži. Parfumerija Kozmetika 90 - Opčine.

VEŠPO PRIMAVERA v odličnem stanju prodam. Tel. 229347.

LEKCIJE iz matematike in fizike za nižje in višje srednje šole nudi univerzitetni študent. Tel. 229347.

razne prireditve

V soboto, 9. t. m. nastopa v Prosvetnem domu na Opčinah igralska skupina Slovenskega kulturnega kluba z mladinsko igro Slavka Pregla in Lučke Susič GENJI V KRATKIH HLAČAH. Režija Lučka Susič, glasba Štefan Bembi, scena Edi Žerjal. Začetek ob 20. uri. Povabljen je bil tudi sam avtor Slavko Pregl.

Slovenski taborniki v Italiji Rod modrega vala vabijo člane na OTVORITEV OSREDNJEGA SEDEŽA ORGANIZACIJE. Dobimo se v soboto, 9. t. m., ob 18. uri v Trstu v Ul. Carducci 8/II. nadstr. Sledi družabnost v Dijaškem domu. Vabljeni!

KD Krasno polje priredi jutri, 8. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši v Gročani predstavo BESEDA OPERETA, ki jo izvaja seniorska dramska skupina SKD Tabor iz Opčin. Vabljeni!

V nedeljo, 10. t. m., ob 17.30 bo v župni dvorani v Bazovici KONCERT ANSAMBLA SYNTHESIS. Pri koncertu bo nastopil tudi zbor Slomšek, ki bo zapel ob spremljavi ansambla mogočno pesem Primorski slavčki.

prispevki

V spomin na Lizeto Albi in Drago Starc daruje Elva Daneu 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 10-letnici ženske pevske skupine in 15-letnici folklorne skupine Stu ledi darujeta Dorči in Sivestra Maver (Boljunc) 50.000 lir za skupino.

V spomin na Angelo Starc vd. Specio darujeta Alekseja Možina in Angel Škrk 20.000 lir za kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Ivana Furlana darujejo sestra Lojzka in brata Karlo in Pepi 25.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Ob 9. obletnici smrti drage none Valerije darujeta Ilde in Marija 50.000 lir za deklški zbor Vesna.

Ob 80. obletnici smrti drage matere daruje M. D. 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Pepija Straina daruje Pepi Trampuš (Praprot) 20.000 lir za Zvezo borcev Boljunc.

Namesto cvetja na grob Pepija Straina daruje Miro Guštin (Repen 52) 20.000 lir za Zvezo borcev Boljunc.

Namesto cvetja na grob dragega Sergija Manzinija darujejo Just, Vera in Mira 70.000 lir za emodializo.

V spomin na starše Lazar in brata Rudija daruje družina Hrvatič (Col 40) 10.000 lir za repentabrsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Angela Berce-ta darujeta družini Škabar (Repen 45) 10.000 lir in Ravbar (Repen 2) 10.000 lir za repentabrsko cerkev.

V spomin na pok. Mirko Milič daruje družina (Repen 32) 10.000 lir za repentabrsko cerkev.

V spomin na Marijo Ravbar daruje družina Ravbar (Repen 2) 10.000 lir za repentabrsko cerkev.

Ob 21. obletnici smrti sina Borisa in ob 4. obletnici smrti moža Josipa Renzija daruje Zofija (Fernetiči) 100.000 lir za repentabrsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Zofije Guštin - Gorup daruje družina Škabar (Col 34) 10.000 lir za repentabrsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Pepija Miliča darujejo za repentabrsko cerkev: družina Succi (Repen 171) 10.000 lir, Francko Ravbar (Repen 92) 20.000 lir, Doljak (Repen 11) 20.000 lir, Hmeljak (Repen 77) 10.000 lir, Stanko in Kristina Žigon (Zgonik) 20.000 lir, Škabar (Repen 4) 10.000 lir, Čok (Repen 95) 20.000 lir, Stulle (Col 40) 10.000 lir, Zmago Ravbar (Repen 95), Lazar (Repen 87) 20.000 lir, Ravbar (Repen 2) 10.000 lir, Bertolino (Repen 29) 10.000 lir, Forza (Repen 136) 15.000 lir in Škabar (Repen 74) 10.000 lir.

N. N. daruje 15.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na pok. Zofijo Gerlanc vd. Gorup darujejo Lojzka, Milenka in Zvonka s Kontovela 25.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Lidija daruje 18.000 lir za Skupnost družina Opčine.

N. N. daruje 15.000 lir za Skupnost družina Opčine.

gledališča

ROSSETTI

Jutri ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopila skupina UP WITH PEOPLE - VIVA LA GENTE.

VERDI

Operna sezona 1987/88.

V torek, 12. t. m., ob 20.00 bo na sporedu premiera Verdijeve opere AIDA (red A/F). Dirigiral bo Rico Saccani, režiral Virginio Pucher.

LA CONTRADA

TEATRO CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu glasbena komedija A QUALCUNO PIACE CALDO (red prost) v uprizoritvi gledališke skupine Compagnia dell'Atto. Režija Marco Mete. Prodaja vstopnic pri Utat - Pasaža Protti 2 - in v gledališču Cristallo uro pred pričetkom programa.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 11. aprila, ob 20.30 bosta v gledališču Rossetti nastopila S. MARCOVICI in A. GUTTMAN (violina in klavir).

Il posto delle fragole

Nocoj ob 20.30 bo v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu koncert Tria Gwenschland, ki bo izvajal keltsko glasbo.

razna obvestila

Odbor za doraščajočo mladino pri SKGZ in Dijaški dom S. Kosovel v Trstu prireja letovanje za otroke in mladino v Tolminu od 1. do 15. julija - za otroke in mlade od 11. do 17. leta - ter v Zgornjih Gorjah od 21. junija do 5. julija - za otroke od 6. do 11. leta starosti. Informacije in vpisovanje do 30. aprila na sedežih SKGZ v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 744249 - in v Gorici - Ul. Malta 2, tel. 84644 - od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure.

Godba Veseli godci iz Boljunca priredi v soboto, 16. t. m., ob 19. uri v Motelu na Kobini DRUŽABNOST Z VEČERJO, pristno domače vino, ples ob zvokih godbe, bogata loterija. Vpisovanje v Klubu partizanov Boljunc ali po tel. 228258 ob večernih urah od 9. t. m. Vabljeni!

Kulturno umetniško društvo Prints priredi v delavnici lesoreza in bakroreza Atelier, Nabrežina št. 16 tečaje grafike. Otvoritev bo v ponedeljek, 11. t. m., ob 18. uri. Za pojasnila tel. na št. 631989 od 19. do 20. ure.

izleti

Sindikat upokojeencev CGIL iz Nabrežine vabi na izlet v Lison pri Portogruaru in na pokušno vin v klet pri Pramaggiore, ki bo v soboto, 23. t. m. Vpisovanje in informacije na sedežu v Nabrežini ob delavnikih.

Sekcija PSI Dolina obvešča, da bo odhod avtobusa za izlet v Treviso in okolico v nedeljo, 10. t. m., ob 6.30 iz Boljunca (Gorica), ob 6.35 iz Doline (Banje) in ob 6.45 iz Domja (Anton Ukmar).

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.15 Pazza, dram., ZDA 1987; r. Martin Rih; i. Barbra Streisand, Richard Dreyfuss.

EXCELSIOR II - 16.00, 22.15 Quattro cuccioli da salvare, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR I - 16.30, 19.15, 22.00 L'impero del sole, r. S. Spielberg; i. John Malkovich, Miranda Richardson, Christian Bale.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 Al di là di tutti i limiti, dram., ZDA 1987; r. Marek Kanjevski, i. A. McCarthy, J. Gertz.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Il replicante, fant., ZDA 1987; r. M. Marvin; i. C. Sheen, N. Cassavetes.

FENICE - 16.30, 22.15 Tre scapoli e un bebè, kom., ZDA; i. Tom Selleck, Steve Guttenberg, Tedanson.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Dentro la notizia, dram., ZDA 1987; r. J. L. Brooks; i. V. Hurt, H. Hunter, A. Brooks.

MIGNON - 16.00, 22.15 La spada nella roccia, ris., 1963; r. Wolfgang Reitherman.

EDEN - 15.30, 22.00 Il piacere dell'atto sessuale, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Cicciolina carne bollente, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 American college.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Attrazione fatale, dram., ZDA 1987; r. A. Lyne; i. M. Douglas, G. Close.

LUMIERE FICE - 17.30, 22.00 Wall Street, dram., ZDA 1987; r. Oliver Stone; i. Michael Douglas, Charlie Sheen.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Quarto protocollo, krim., VB 1987; r. J. Mackenzie; i. M. Caine, P. Brosnan.

RADIO - 15.30, 21.30 Bestialità carnale, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

čestitke

Viviani in Robiju se je pridružil sinček MITJA. Srečnima staršema iskreno čestita, malemu Mitji pa želi vso srečo v življenju ženski pevski zbor Repentabor.

Malemu Mateju se je pridružila sestra SARA. Staršema Magdi in Roku Munih iskreno čestitajo sorodniki in prijatelji.

menjalnica

6. 4. 1988

Ameriški dolar	1220.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	738.—	Švicarski frank	895.—
Francoski frank	215.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	657.—	Norveška krona	193.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	205.—
Funt šterling	2290.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1950.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	190.—	Avstralski dolar	858.—
Grška dramma	8.—	Debeli dinar	0,78
Kanadski dolar	970.—	Drobni dinar	0,78

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001

Agencija Domjo 831-131

ZLATARNA - DRAGULJARNA - URARNA

Laurenti

lastnik Stigliani

URE NAJBOLJŠIH ZNAMK

SEIKO □ LONGINES □ CHRISTIAN DIOR

□ SWATCH □ WINCHESTER □ CASIO

TRST - LARGO SANTORIO 4 - TEL. 772770

Za stavo ali zares: Dario Fo ironično prisoten na RAI 3

Po 26 letih se Dario Fo vrača na televizijske ekrane v vlogi show mana. V torek zvečer je bila na RAI 3 prva oddaja iz osemrednega niza, s katerim se Dario Fo in Franca Rame predstavljata v svoji "pravi" luči. Naslov oddaje je *Trasmissione forzata*, njena vsebina pa kar predvidljiva...

Kot že običajno, je tudi tretja letošnja številka revije za družinsko in družbeno vzgojo *Otrok in družina* vsebinsko dovolj bogata, da v njej odkrije sebi pomemben delček prav vsak bralec, ki ga zanimajo otroci in mladostniki, njihova vzgoja in zdrava rast. V njej se n.p. nadaljuje zapis o otroku, ki ga prizadeva avtizem, po knjigi S ptico v nebo avtorice Hilde Melvinger. Menim, da je lahko članek zanimiv za vsakogar, ne le za naravnost prizadete. Ko preberem odstavek, kakršen je: »Najvažnejši in najtežji začetek vsega dela z avtističnim otrokom je bil vzpostaviti stik s njim. Vedno, ko ga je kdo nagovoril, se je delal, kot da ga ne vidi in ne sliši. Najpogostejše je celo pobegnil. Samo nekaj redkih knjig pripoveduje o tem, kako je treba vzpostaviti stik s takim otrokom. Največkrat so to ugotovitve in dognanja, ki so jih napisali sorodniki takih otrok in sreča je bila, da so bili med njimi tudi strokovnjaki, kakr-

Zadnja številka Otroka in družine

šen je bil znameniti ornitolog Tinbergenin. Ta nobelovec v svoji knjigi opisuje poseben odnos ptičje samice in samca pred parjenjem, vzpostavil pa je paralelo z avtističnim otrokom, h kateremu, pravi, je treba pristopiti tako: tiho, počasi, kot k ptici, ki lahko vsak hip odleti, če se ji prehitro in sunkovito približaš...»
Osrednji pomen daje revija članku, v katerem se zvrsti pogovor o sodobnem šolstvu z znanim psihologom dr. Vidom Pečjakom. Iz tehničnih ugotovitev, ki jih je zapisal poln, lahko izberemo le nekaj: »ni pomembno le koliko, ampak tudi kako znaš«, »pomembna je ustvarjalnost, vsaka usmerjenost pa duši ustvarjalnost«, »najbolj spod-

Novi poklici: glasbeni terapevt

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Težnja po socialnem udejstvovanju in ljubezen do glasbe sta napotili mojo sogovornico Evo Dolenc, ki živi v Švici, na heidelberško Strokovno visoko šolo za muzikoterapijo.

Glasbeni terapevt je človek, ki zna dati svojo pomoč tistim, ki iščejo notranje ravnotežje, in onim, ki jim mora biti dana na neki način možnost, da tudi skozi glasbo približajo svoj način bivanja vsakdanjemu življenju.

Zato so ljudem, ki so se odločili za ta novi poklic odprte možnosti, da se zaposlijo na različne načine: v instituciji, privatno, kot dopolnilo.

»Idealno bi bilo, ko bi dobila tako službo, ki bi mi dovoljevala, da po nekaj letih zamenjam delovno mesto...« se sama sebi prizanesljivo smehlja Eva, ki se dobro zaveda, da že kuje načrte v oblakih. »Pričakujem dovoljenje za delo v Zvezni Republiki Nemčiji, kjer bi bila zaposlitev mogoča.«

Kakor v vseh poklicih, ki so usmerjeni v to, da osvobodijo soljudi notranjih problemov, ki jih bremenijo, je največja nevarnost preveč rutinsko delo. Pa tudi samo prizadevanje, da bi odstranjevali probleme drugih, je sploh nevarno terapevtu, če nima možnosti, da bi se sam razbremenil. Zato je med drugim tako dobrodošla

in zaželeno sprememba po večletni kontinuiteti dela.

Že pri samem izobraževanju za glasbenega terapevta je poskrbljeno, da se študentje izučijo v psihoanalitsko orientiranem avtogenem treningu. Ta jim omogoča, da odkrivajo, spoznajo, obdelajo in rešujejo svoje lastne konflikte, probleme in potrebe, ki bi se lahko nevarno razbohotili ob neobhodnem odražanju tujih težav. »Brez periodične supervizije neke tretje strokovne osebe in brez posvetovanj med kolegi, si delovnega mesta glasbenega terapevta kar ne morem zamisliti,« se zresni sicer nasmejana Eva. »Problemi drugih ljudi, ki jih rešuješ, se namreč globoko odražajo v tebi...«

Prav gotovo ta poklic ni statičen.

»Ne, potrebna je zanesenost, pa še dovolj spontanosti in kreativnosti, da tudi v teže dostopnih primerih najdeš komunikativni stik s pacientom. Hkrati pa moraš ohraniti dovolj čustvenega ravnotežja, da zmoreš racionalno in analitično prodrati v vsakokratni problem in obdelati konflikt.«

Tega poklica si tudi ni mogoče zamisljati kot »osamljeno« delo.

»Najučinkoviteje je, če je delo s pacienti timsko. Le tako je problem osvetljen in obdelan z vseh strani. Vendar je neki osebn pristop, osebna zavzetost pri uspešnosti glasbenega terapevta neobhodno potrebna. Ti pravzaprav ne velevaš, kaj naj kdo z

glasbo stori, pač pa le nakazuješ možnosti, ki se z glasbo odpirajo pri odstraževanju ovir. Čustvene zavrtosti, govorne napake, strahovi, duševne stiske se skozi glasbo lahko pozabijo in sprostiti. Skozi glasbo, ki je ob celi seriji verbalnih terapij edino neverbalno komunikacijsko sredstvo.«

In v eksploziji mladega smeha, ki se vse pričakuje od življenja, čeprav se zaveda objektivnih težav, nadaljuje:

»...smešno je že sedaj izbirati najbolj primerno službo, ko si šele utiraš pot v zaposlitev, vendar bi mi najbolj ležalo timsko delo v ambulanti in kasneje samostojna praksa, ki bi mi nudila možnost sprememb...«

(se nadaljuje)

2. zimske igre Sklada

V nedeljo, 20. marca, so bile v Žabnicah ob dobri udeležbi in prekrasnem sončnem vremenu 2. zimske igre Sklada Mitja Čuk.

Posebna zahvala za uspešno iger gre organizatorjem SK Devin in darovalcem pokalov - Baru Guštin s Padrič, openskim podjetjem in trgovinam Koimpex, Salvi Silverio & C., Danev Dragotin, gostilni Veto, zalogi pijake Grgič z Bazovice in združnim dimnikarjem iz Trsta.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Variete: Dadaumpa 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nanizanka: Il calabrone verde 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Rubrika: Primiissima 15.30 Aktualno: Italijanska kronika 16.00 Otroška oddaja: Big! 17.35 Rubrika: Spaziolibero 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Parola mia 19.30 Rubrika: Knjiga - prijateljica 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Mai gridare al lupo (pust., ZDA 1983, r. Carroll Ballard, i. Charles Martin Smith, Brian Dennehy, Zachary Ittimangnaq) 22.15 Dnevnik 22.25 Glas. odd.: Glasba spomladi 23.00 Dokumentarna oddaja: Zgodbe o filmu in emigrantih 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	8.00 Prva izdaja in telovadba 9.00 Matineja: Italija se prebuja 10.00 Rubrika: V dobrem počutju 11.05 Inf. oddaja: Monografije 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Mezzogiorno è... (2. del) 13.40 Nanizanka: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športna vesti 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nan.: Lassie, nato kviz Farfada 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Rubrika: Il piacere di vivere 18.00 Sport: kolesarstvo 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Faber, l'investigatore 19.45 Dnevnik 20.30 TV film: Il dottor Fischer di Ginevra (r. Richard Broke, i. James Mason, Clarissa Kaye) 22.20 Dnevnik - kratke vesti 22.30 Glas. odd.: D.O.C., nato dnevnik 23.45 Košarka: finale za Pokal prvakov 0.30 Film: L'occhio d'oro (krim., 1984, r. William Beaudine, i. Roland Winters, Mantan Moreland)	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje s filmom doma, vmes film Campo de' fiori (r. Mario Bonnard) 14.00 Deželne vesti 14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.30 Izobr. oddaja: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Športna rubrika: Fuoricampo 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: Vita da strega 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 let prej 20.00 Izobraževalna oddaja: Didaktično gradivo - Ignazio Silone 20.30 Aktualno: Scenarij 21.25 Film: Mordi e fuggi (kom., 1973, r. Dino Risi, i. Marcello Mastroianni, Carole André) 22.15 Dnevnik - večerne vesti 22.20 Film: Mordi e fuggi (2. del) 23.10 Filmske novosti 23.15 Rubrika: A proposito di star 0.05 Dnevnik - nočne vesti	10.00 TV Mozaik. Šolska TV: Glasbena vzgoja - Zapisi za mlade, Makso Pirnik; Kulturna dediščina - Od Ohrida do Herakleja 11.05 Film: Leta nevarnega življenja (pon.) 16.45 TV Mozaik. Šolska TV (pon.) 17.35 Otroška oddaja: Miške mačke vrtitačke (izbor poezij) 17.55 List iz zgodovine: O operetli... z Radovanom Gobcem (Pri tej zvrsti sta na Slovenskem pomembna dva skladatelja, med katerima Radovan Gobec s Planinsko rožo, Hmeljsko princeso in Begom iz harema.) 18.15 Glasbena oddaja: Naša pesem 18.45 Risanka 19.00 Vreme in Obzornik 19.30 Dnevnik, Vreme, Tednik 21.10 Nadaljevanka: Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla (po Thomasu Mannu, r. Bernhard Sinkel, i. John Moulder-Brown, Klaus Schwarzkopf; 1. del) 22.10 Dnevnik 22.25 Jubilejna teveteka	13.30 TVD Novice 13.40 Športne vesti: Sportime 14.00 Nogomet - za Evropski pokal 15.30 Športna oddaja: Juke box 16.00 TVD Novice 16.10 Reportaže: Šport spektakel 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: TRST — S seminarja za otroške vrtnarice italijanske skupnosti v Jugoslaviji TRST — Zanimiva fotografska razstava o islamski umetnosti v svetu GORICA — Razgovor o posvetu arhitektov F-JK in Slovenije 19.30 TVD Stičišče 20.00 Rubrika: Donna Kopertina 20.25 Košarka: finale za Pokal prvakov 22.10 TVD Vsedanes 22.20 Športne vesti: Sportime 22.40 Športna oddaja: Juke box 23.10 Rubrika: Donna Kopertina 24.00 Reportaže: Šport spektakel
CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 9.00 Nanizanka: Arcibaldo 9.30 Nadaljevanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Mia moglie è di leva (kom., ZDA 1956, r. Frank Tashlin, i. Tom Ewell, Shereee North) 17.05 Nanizanka: Alice 17.35 Kviz: Doppio Slalom 18.05 Nan.: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 Jefferson 19.40 Kviza: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Aktualno: Gran gala per Mamma Lucia (pon.) 1.25 Nan.: Gli intoccabili	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Hallo Spank, Occhi di gatto, Isidoro 14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle copie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Film: Nessuna pietà per Ulzana (western, ZDA 1972, r. Robert Aldrich, i. Burt Lancaster, Bruce Davison) 22.30 Aktualno: News speciali - Milano 2000 23.30 Sport: golf 0.30 Nanizanki: Switch, 1.25 Il Santo	13.50 Variete: Smile 14.20 Nanizanki: Casa Keaton, 14.50 Chips 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Deni, Annette 18.00 Nanizanki: Hazzard, 19.00 Simon & Simon 20.00 Risanki: Piccola bianca Sibert, 20.15 Maple town 20.30 Film: Un ragazzo e una ragazza (kom., It. 1983, r. Marco Risi, i. Marina Suma, Jerry Calà) 22.25 Športni dokumentarec: Correre per la leggenda - Sei corse per la storia dell'automobile - Monza 22.55 Nanizanka: Hardcastle and McCormick 23.55 Film: Una donna, due amori (kom., ZDA 1979, r. Delbert Mann, i. Lee Remick, Joseph Bologna)	13.00 Rubrika: Zdravstvo danes 13.30 Nad.: Amor gitano 14.30 Dražbi 15.30 Nad.: Gengis Khan 16.00 Glas. odd.: Music Box 17.00 Nad.: Storia d'amore e d'amicizia, 18.15 Benedetto da Norcia 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 20.30 Variete: Buinesere Friul 22.30 Dnevnik 23.00 Rubrika: Dan za dnem 23.30 Dražba 24.00 Rubrika o znanosti 1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Za vsakogar nekaj; 9.00 Kuhajte z nami; 9.20 Zdravniški nasveti; 9.40 Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 12.00 Ameriški portreti (Helga Glušič); 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman: Vojna in mir (22. del); 15.15 Zbornik (2. del); 15.30 Sodobna družba; 15.45 Glasbeni telefon; 17.10 Primorska poje 88; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Naši toni.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: L'ultimo miliardario (kom., Fr. 1934, r.	8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold	12.30 Nadaljevanka: I Ryan 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days 16.30 Nan.: Mary Hartman 17.30 Risanke: Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Gli	1.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prirčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italij

V juliju 27. festival Seghizzi

Gorica odskočna deska za evropski festival festivalov

Predlog za festival, na katerem bi tekmovali le najboljše ocenjeni zbori

Na letošnjem mednarodnem festivalu pevskih zborov Seghizzi bodo goriški prireditelji predlagali, da bi se ustanovila velika evropska nagrada za najboljše pevske zборе, za tiste, ki so se uveljavili na najbolj znanih festivalih v Evropi, in sicer v Gorici, Arezzu, Debreczenu (Madžarska) in Toursu (Francija). Festival najboljših naj bi se vršil izmenično v teh štirih krajih. K sodelovanju bi pritegnili še druge kraje v Evropi, kjer se vršijo kvalitetni festivali zborovskega petja.

Gorica se je, po zaslugi pevskega tekmovanja Seghizzi, ki bo letos že sedemindvajsetič, uvrstila v sam vrh krajev, kjer se sestajajo pevski zbori Evrope in vsega sveta. Da je goriško tekmovanje pomembno dokazujejo tudi vsakoletni strokovni simpoziji, ki so v našem mestu, in na katerih sodelujejo priznani strokovnjaki iz številnih držav. Doslej so na teh preučili številna vprašanja, ki so v zvezi z zborovskim petjem. V zadnjih letih so preučevali predvsem pouk glasbe v šolah.

Letošnji festival Seghizzi bo že sedemindvajseti po vrsti. Letos bo v juliju, saj bodo takrat zbori lahko pokaza-

li kaj so pripravili med letom. V Gorici so priprave za letošnji festival že skoro zaključene. V naše mesto pridejo zbori iz štirinajstih držav. Komisija je sprejela trinajst mešanih zborov, sedem moških ali ženskih, devet manjših vokalnih skupin. Manjši zbori sodelujejo na festivalu že nekaj let in jih publika zelo rada sprejema.

Organizatorji so mnenja, da bo letošnja prireditev na isti višini, morda celo boljša od tistih v prejšnjih letih. Letos bo sodeloval zbor iz Litve (Sovjetska zveza). Med malimi zbori bodo letos prisotni tudi tretci ter kvinteti.

Žirija je bila deloma obnovljena. Potrjeni so bili Giovanni Acciai z milanskega konservatorija, Marko Munih iz Ljubljane, Yves Parmentier iz Francije, Nemec Klaus Fischbach in Madžar Aurel Tillay. Novi člani žirije bodo Massimo Pradella iz Neaplja, Vladimir Minin iz Moskve, Marin Conev iz Varne, Bruna Liquori Valenti iz Rima.

Skratka, letos bomo v Gorici imeli zares lep festival pevskih zborov. Istotčasno pa bo naše mesto postalo odskočna deska za tovrstni evropski festival festivalov.

Začetek gradnje slovenskih šolskih zgradb

Na prostoru, ki ga vidimo na naši sliki bodo kmalu pričeli graditi poslopja za slovenski šolski center. Prostor se nahaja v južnem delu mesta, ob Ulici Puccini, tik blizu stavb v katerih je Industrijski tehnični zavod Galilei. Gre za zemljišča, ki so pred prvo svetovno vojno služila potrebam deželne slovenske kmetijske šole. Ta je učilnice imela v velikem posloplju na Ulici Duca d'Aosta, kjer so danes razni laboratoriji.

Delavci gradbenega podjetja iz Humina, ki je na dražbi

dobilo v zakup gradnjo slovenskega šolskega centra, so že, kot je razvidno na naši sliki, očistili prostor, kjer bodo zrasle štiri šolske zgradbe. Podreti bo treba še eno stavbo nekdanje kmetijske šole.

Načrt za slovenski šolski center sta naredila videmski arhitekt Marcello D'Olivio in goriški inženir Marjan Cefarin, ki bosta tudi vodila gradbena dela. Če ne bo nadaljnjih zaprek, teh pa ne bi smelo biti, se bo slovenski šolski center vselil v prihodnjem letu 1989.

Upoštevač navodila finančnega zakona

Novi predpisi za oprostitev plačila ticketov v zdravstvu

S sprejemom letošnjega finančnega zakona so stopile v veljavo tudi nekatere novosti v zvezi s ticketi, ki jih morajo zavarovanci plačevati za določene zdravstvene storitve. Breme za uporabnike se je podvojilo: za vsak zdravniški predpis bo treba odslej odšteti 2 tisoč lir namesto dosedanjih tisoč, prav tako stodoostno so se povisali ticketi za posamezna zdravila.

Pomembna novost zadeva vse, ki imajo zaradi nižjih dohodkov pravico do oprostitve. Doslej so zadevno potrdilo izdajale Krajevne zdravstvene enote, z novim finančnim zakonom pa so to pristojnost dodelili Občinam. Po goji so ostali nespremenjeni: pravica do oprostitve se določa na osnovi dohodkovne meje, ki je bila določena s finančnim zakonom za leto 1986 in ki se poveča za odstotek, ki odgovorja letnim stopnjam inflacije.

Zainteresirani bodo morali pred javnim funkcionarjem na Občini podpisati izjavo, da niso v zadnjem letu prejeli višjih dohodkov, kot jih predvideva zakon. Pri tem pa se postavljajo nemajhnj praktični problemi, kot ugotavlja sindikalno predstavništvo CISL pri goriški KZE. Notranje ministrstvo ni še poskrbelo za določitev enotne vsebine zadevnih obrazcev na vsem državnem ozemlju, Občine pa s svoje strani pa se še niso organizirale za iz-

dajo (vsaj začasnih) potrdil. Vsi, za katere velja oprostitev do 30. junija letos, lahko še počakajo do tega datuma, ostali upravičenci pa morajo od Občin zahtevati izdajo potrdil.

Ta pravila ne veljajo za osebe, ki so oproščene plačila ticketov zaradi invalidnosti ali poklicnih in drugih vrst bolezni, za katere je predvidena ta ugodnost. Za te primere velja oprostitev še vedno za nedoločen čas, pristojnost za izdajanje potrebne dokumentacije pa so ohranile Krajevne zdravstvene enote.

Onesnažujoč obrat v bližini hiš?

V Štandrežu nasprotujejo namestitvi nove livarne

Odbor Konzorcija za goriško industrijsko cono bo v teh dneh razpravljaj o prošnji družbe Danieli, ki namerava pri Štandrežu namestiti livarno za aluminijeve odpadke. Vest v tem smislu je na neuradnem razgovoru s predsednikom konzorcija Gandinom prejel predsednik rajonskega sveta v Štandrežu Walter Reščič, ki je izrazil veliko zaskrbljenost zaradi nameščanja takega obrata v neposredni bližini hiš.

Tovarna, ki naj bi zaposlila okrog 70 oseb, naj bi namreč zasedla 48 tisoč kvadratnih metrov površine prav pri Štandrežu. »Bila bi oddaljena le kakih 50 metrov od stanovanjskih hiš«, nam

je včeraj izjavil Reščič »nič večja pa bi ne bila razdalja od nekaterih prehrabnih obratov, kot je tovarna čokoladnih izdelkov in skladišče živil. Ker gre v primeru livarne za obrat z močno nevarnostjo onesnaževanja okolja, se sprašujemo, ali je sprejemljiva taka namestitve. Prepričani smo da ne, ker je treba pri izbiri lokacije industrijskih objektov najprej zagotoviti varnost in zdravje prebivalstva istočasno pa tudi preprečiti, da bi nova dejavnost ne škodila že obstoječim prehrabnim proizvodnim obratom«.

Reščič je že včeraj odposlal brzojavko goriškemu županu z zahtevo po nujnem sestanku z občinskimi tehnikami, ki so pristojni za dodelitev dovoljenja za novo dejavnost, s pristojnimi pri Krajevni zdravstveni enoti in s predstavniki Konzorcija za industrijsko cono. V Štandrežu odločno nasprotujejo nepremišljeni namestitvi onesnažujoče livarne in ne nameravajo dopustiti, da bi jim jo vsilili.

■ Med letališčem v Ronkah in Gradežem uvedejo posebno avtobusno zvezo, ki bo služila potnikom iz Gradeža, Ogleja ter Červinjana, ki morajo na letališče v Ronke. Avtobusi bodo vozili štirikrat dnevno, ob urah prihoda in odhoda letal. Brez dvoma bo avtobus služil turistom namenjenim v Gradež, ki pridejo k nam z letalom.

Jutri v Gorici proces proti razpečevalcem mamil

Po velikonočnem premoru bodo jutri na goriškem sodišču ponovno na dnevnem redu kazenske obravnave. Med jutrišnjimi procesi izstopa obravnava proti trem mladim iz Krmina, ki so jih v začetku leta aretirali orožniki zaradi posesti in prodaje večje količine mamila. Letos so organi javne varnosti na Goriškem izvedli že več uspešnih akcij proti prekupevanju z mamili. Med temi je tudi trojna aretacija v Krminu, o kateri pa doslej preiskovalci niso dali javnosti nobenih konkretnih informacij, to predvsem z željo, da bi se ne ustavili pri zadnjih členih razpečevalske verige, pač pa da bi razkrili tudi druge odgovornosti in celotno ozadje nedovoljenega trgovanja.

Žal, jim to, kot kaže, ni uspelo. Zaradi tega se bodo pred sodniki zagovarjali samo trije Krminčani. Po neuradnih vesteh, naj bi jih aretirali z nekaj dnevnim presledkom v začetku januarja letos. 7. januarja naj bi dva obtožencev skušala prodati pol kilograma hašiša. Kupec je bil v resnici orožnik, ki ju je zaradi tega aretirali. Pričela se je preiskava, ki je kmalu privedla v zapor še tretjega Krminčana.

na. Od tega naj bi namreč prva dva kupila hašiš. Orožniki so nadalje ugotovili, da naj bi tretji od obtožencev v tistih dneh imel pri sebi kar poldrugi kilogram hašiša. Od te količine, naj bi kakih 170 gramov prodal še dvema drugima osebama, ki pa so doslej ostale neznane.

Trojica, ki bo jutrišnje obravnavo pričakala v hišnem priporu, tvega stroge kazni zaradi dokaj izdatne količine mamila, pa čeprav sodi hašiš med lažja mamila.

Prispevajte za
»Dijaško matico«

Telefonske številke v Novi Gorici

Pozivna številka iz Italije za območje Nove Gorice: 003865.

Avtobusna postaja - informacije 21447.
Avto moto zveza Slovenije - pomoč, informacije, vlečna služba 987.
Avtoservis 22120.
Avtotaksi 22300.
Bolnišnica - porodnišnica v Šempetru 31811.
Bolnišnica za predšolsko invalidno mladino, Stara gora 21322.
Center za obveščanje 985.
Elektro - dežurna služba 22311.
Gasilci - prijava požarov 93.
Lekarna 21456.
Postaja milice - prijava nesreč in kaznivih dejanj 92.
PTT - informacije o ptt storitvah 988.
Reševalna postaja 94.
Turistične informacije 21443.
Vodovod - dežurna služba 23712.
Zdravniška dežurna služba (Zdravstveni dom) 22122.
Železniška postaja - informacije 21165.

Avtocisterna v Štandrežu trčila v furgon društva Val

Slikovita nesreča brez posledic za osebe, je včeraj popoldne za dalj časa ohromila promet v središču Štandreža. Na križišču med glavnim trgov in Ul. sv. Mihaela sta še v nepojasnjenih okoliščinah trčila avtocisterna in furgon za prevoz oseb slovenskega športnega društva Val. Pravzaprav je bolj kot za trčenje šlo za to, da je tovornjak med obračanjem v desno, na Ul. sv. Mihaela proti štandreški telovadnici, stisnil furgon in ga deloma zmečkal.

V vozilih sta v trenutku nesreče bila samo voznika. Tovornjak je upravljal 33-letni Giuliano Franzot in Gorice, Ul. Cappellari, furgon mercedes pa 63-letni Jurij Corva iz Gorice, Ul. Rabatta 15. Oba sta ostala nepoškodovana.

Corva je orožnikom izjavil, da je bil s furgonom ustavljen na desni strani ceste tik pred križiščem, ko je tovornjak med zavijanjem stisnil v desno in zadel ob vozilo. Nekoliko drugačna je bila verzija voznika tovornjaka, ki je dejal, da sploh ni opazil furgona.

Če nesreča ni imela posledic za osebe, je pa povzročila nekaj težav prometu, ki je bil v Ul. sv. Mihaela povsem ustavljen več kot pol ure. Orožniki, ki so skušali ugotoviti okoliščine nesreče, so morali tudi preusmeriti avtobus proge št. 1, dokler niso odpeljali cisterne, ki je zasedala cestišče.

V drugi lažji prometni nesreči, ki se je pripetila včeraj popoldne na križišču med ulicama Paolo Diacono in Manzoni, se je lažje ponesrečil 17-letni motorni kolesar Luca Carbone iz Ul. Torriani 25. Dobil je udarce in odrgnine, zaradi katerih se bo zdravil le nekaj dni.

čestitke

Mariju Devetaku s Poljan, ki danes praznuje 46. rojstni dan, želijo obilo sreče in še sto takih dni žena Adrijana, sin Iztok, hči Izabela in Maurizio. Pridružujejo se mama Kristina in sestra Karla z družino, tašča Zorka, Renato, Edi in Florka z družinami ter vsi sorodniki in prijatelji.

razstave

V galeriji Rika Debelljaka v Kanalu je razstava fotografij Jaka Jeraša. Odprta bo do 16. aprila.

V galeriji Il Torchio v Ulici Mameli je do 20. aprila odprta razstava štiridesetih del Enrica Baja.

Urnik vlakov v Novi Gorici

ODHODI Z NOVOGORIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE
PROTI JESENICAM: 3.35, 5.46(*), 7.00, 11.23, 15.35, 19.40.
PROTI SEŽANI: 4.21, 6.51, 12.45, 15.33, 18.45.
PROTI AJDOVŠČINI: 5.02(*), 13.09(*), 15.17(*), 21.05(*).
PROTI GORICI: 9.40, 18.27.

PRIHODI VLAKOV NA NOVOGORIŠKO POSTAJO:
Z JESENIC: 0.08, 6.24, 8.18, 12.43, 16.15, 18.36(*), 20.18.
IZ SEŽANE: 6.30, 9.11, 15.10, 18.25, 23.02.
IZ AJDOVŠČINE: 6.42, 14.54, 16.43, 22.53.
IZ GORICE: 8.31, 17.26.

Legenda: (*) ne vozi ob nedeljah in praznikih.

razna obvestila

Občinska uprava v Doberdolu obvešča, da je do polovice junija poskusno odprla uporabo javne tehtnice in sicer vsak delavnik od 11.30 do 12.15. Plača se občinskemu uslužbencu takoj po opravljenem tehtanju.

Knjižnica v Doberdolu bo jutri, v petek zaprta.

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Peč, Rupa, Gabrje, priredi 21.in 22. maja avtobusni izlet na Plitvička jezera, v Kumrovec in Ptuj. Vpisujejo Mirko Kovic (tel. 391119), Ludvik Pregelj (20012), Srečko Pavletič (882339), Stanko Malič-brivec. Vpis do 15. aprila.

Sekcija VZPI-ANPI v Gorici priredi 17. aprila avtobusni izlet po Soški dolini, v Tersko dolino in v Režijo. Spotoma bodo obiskali partizanski spomenik v Osojanih v Režiji in spomenik Marku Redelenghiju v Starem selu pri Kobariču. Prijave od 5. do 7. aprila med 16.30 in 18. uro na sedežu VZPI-ANPI (v prostorih delavske zbornice CGIL v Gorici) in na sedežu Društva slov. upokojeincev v četrtek, 7. aprila od 10. do 12. ure.

kino

Gorica

CORSO 17.00-22.00 »Dentro la notizia«.
VERDI 18.00-22.00 »Good Morning Babylon«. Režija brata Taviani.
VITTORIA 17.30-22.00 »Tutto... amore mio«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Tržič
EXCELSIOR 18.00-22.00 »Ramba... contro la bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
COMUNALE 18.00-22.00 »Pazza«. Igra Barbra Streisand.
Nova Gorica
SOČA 18.00-20.00 »Karate Kid I«. DESKLE 19.30 »Navigator«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 84124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

pogrebi

Danes ob 8. uri Roža Kocjančič iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Podgori, ob 11. uri Michele Elifani iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturn in na glavno pokopališče.

PAJK'S SHOW

v petek ob 20.30 v Kulturnem domu.

Vstop samo z rezervacijo (v uradu Kulturnega doma)!

Vprašanje Društva slovenskih pisateljev slovenski javnosti

Ali resnično hočemo skupni slovenski kulturni prostor?

Vprašanje naslavlja slovenski javnosti in še posebej slovenskemu političnemu vodstvu. Lani decembra smo v Odprtem pismu (Delo, 7. 12. 1987) javno vprašali: »Ali je skupni slovenski kulturni prostor samo prostorček v Cankarjevem domu in je vse drugo, zlasti tisto, kar delajo, pišejo in mislijo Slovenci zunaj naših meja, "politični kriminal"?« (Se zmeraj je v NUK poseben policijski prostorček, kjer je »tuji« slovenski tisk dostopen samo posvečenim). Odgovor ni bil zadovoljiv niti v besedah, kaj šele v dejanjih. Resnica splošnih fraz o skupnem slovenskem kulturnem prostoru so popolna mlačnost, odsotnost konkretnih vzpodbud in nepripravljenost spremeniti prakso, ki zamisel takega prostora dejansko onemogoča.

Kričeč primer takega onemogočanja je usoda slovenskega zamejskega tiska. Knjige in revije, ki jih pišejo in tiskajo Slovenci v zamejstvu, si le z veliko muko in zamudo utirajo pot k bralcem in naročnikom v matični Sloveniji, večkrat pa do njih sploh ne morejo. 6. člen Zakona o vnašanju in razširjanju tujih sredstev množičnega komuniciranja in o tuji informacijski dejavnosti v Jugoslaviji pravi: »Vnašanje tujih tiskanih stvari v Jugoslavijo je prosto«, takoj v naslednjem stavku pa dodaja: »Izjemoma je za vnašanje z namenom razširjanja ali za razširjanje tujih tiskanih stvari, ki so po svoji vsebini namenjene občanom Jugoslavije, potrebno dovoljenje.«

V resnici je stvar taka, da izjema postaja pravilo, ki si podreja ves slovenski zamejski tisk. Uvoznik tega tiska, firma ADIT v Ljubljani, prijavlja svoje uvozne namene ljubljanski UNZ, ta pa jih posreduje Zveznemu sekretariatu za notranje zadeve v Beogradu, kar je že samo po sebi ponižujoč absurd. Proceduri sledi ponavadi dolgotrajen molk. Revije in knjige čakajo cele mesece na dovoljenje ali prepoved za uvoz — kot je čakala na primer ilustrirana izdaja Prešerna, izšla pri celovski Mohorjevi družbi, kot je z nedopustno zamudo prišla prepoved za uvoz dveh števil (poletne in jesenske) Celovškega zvona, revije, katere ugledni sodelavci tostran in onstran meje si zares prizadevajo za uresničevanje skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Slovenska kulturna javnost je bila nad takimi postopki že nekajkrat upravičeno ogorčena; po javnih informacijah, da je prišla prepoved iz Beograda, se je ogorčenje, razumljivo, usmerjalo tja, vendar sumimo, da naslov ni pravi. Komaj je mogoče dvomiti, da žig za dovoljenje ali prepoved ne čaka na mnenje nekega (ali nekih) tukajšnjega, slovenskega prebivalca »spornih« tiskov. Govori se, da je negativno mnenje za obe številki Celovškega zvona dala tako imenovana »koordinacija«, nekakšno »neformalno telo«, ki se menda ob ponedeljkih sestaja v Ljubljani, sestavljali pa naj bi ga predstavniki najvišjih vodstev DPO, od ZKS, SZDL Slovenije, ZZB do mladinske in drugih organizacij. Ta »neformalna koordinacija« naj bi potemtakem anonimno (neodgovorno) vedrila in oblačila v ozadiju vseh pomembnejših sklepov, ki jih potem podpisujejo druge organizacije, zadevajo pa kadrovske odločitve za skupine, uredništva, ustanove in podjetja vse tja do nacionalne, kulturne in vsakršne politike (mogoče celo do takih podrobnosti, da na simpoziju Sociološkega društva O narodu in intelektualcih, prvotno predvidenem v Cankarjevem domu nista smela sedeti za isto mizo z uvodničarjem dr. Veljkom Rusom iz SR Slovenije, uvodničarja dr. Aleš Lokar iz Trsta in dr. Jože Pučnik iz Zahodne Nemčije). Sum, da mnenje te koordinacije ravna tudi roko urednika v Beogradu, ki pritiska žig na dovoljenje ali prepovedi za uvoz zamejskega tiska, je več kot upravičen.

Zahtevamo, da se praksa, ki je — če je informacija točna — v popolnem nasprotju z vsemi samoupravnimi načeli, na katera sicer tako vneto prisegamo, javno in demokratično preveri in, če je res tako, kakor se govori,

tudi obsodi. Prvi korak bi bil, da tisti skrivnostni žig za dovoljenja in prepovedi pride odkrito in javno v glavno mesto SR Slovenije. S tem bo dana možnost, da se anonimnost in ilegalnost takega delovanja razkrije in da tisti, ki v njem sodelujejo, prevzamejo odgovornost zanj pred javnostjo.

Društvo slovenskih pisateljev je med svoje članstvo povabilo slovenske pisatelje od vsepovsod, po istih estetskih merilih, ki veljajo za sprejem domačih piscev. Kaj so za uresničitev skupnega slovenskega prostora storile slovenske nacionalne institucije, ki imajo moč in denar? SAZU, da bi v svoje vrste sprejela slovenske razumnike, uveljavljene v svetu? Slovenska univerza, da bi s predavanji, seminarji, simpoziji na domačih tleh izkoristila prepotrebno znanje naše »tretje univerze«? Slovenska Gospodarska zbornica, da bi iz tujine pritegnila slovenski kapital, podjetništvo, inovativnost, inspiracijo? Športne organizacije, da bi popularizirale vrhunske športne dosežke avstrijskih, italijanskih, kanadskih itn. Slovencev? Smo že pomislili na to, da bi pomembne javne razprave, ki zadevajo usodo slovenske nacije v celoti morale omogočiti soudeležbo vsem Slovincem, tudi zamejskim, ki jim je tega mar in ki o tem razmišljajo, imajo svoja mnenja in predloge?

Zahtevamo javne, jasne odgovore na ta vprašanja, še bolj pa, seveda, na konkretne predloge in vzpodbude. Šele tako bo postalo jasno, ali nas ovirajo drugi ali pa oviramo predvsem sami sebe. In se bomo lahko tudi javno in demokratično zmenili, ali je zares naša želja in eksistenčna potreba, da na vsakem koraku uresničujemo skupni slovenski kulturni prostor, ali pa smo ošabna, kratkovidna in licemerska nacija, ki samomorilsko zamejata materialni, organizacijski, duhovni in vsakršni potencial, po skupni moči skoraj enak tistemu, ki ga imamo doma. Če hočemo biti državna nacija, moramo uresničevati samostojno nacionalno zunanjo kulturno politiko. Če ni dotoka sokov, dandanes predvsem informacij, iz vseh udov in delov narodnega organizma, krniti njegov duh in njegovo telo, zgolj enosmernost rojeva duhovno puščobo, jalovost in končno duhovnega spačka.

Sodimo, da imamo Slovenci civilizacijsko pravico, da po svoji lastni potrebi in presoji svobodno prelistamo, beremo ali odložimo (po nepopolnem dosegljivem spisku, ki knjig sploh ne zajema):

Koroška — Naš tednik, Nedelja, Slovenski vestnik, Informacije in komentarji, Družina in dom, Kladivo, Mladi rod, Naša luč, Otrok božji, Celovski zvon, Dialog, Mladje, Morgen/jutri, Servus, Koroško mladje, Glas Kotarana, Koroški koledar, Koledar družbe sv. Mohorja;

Italija — Primorski dnevnik, Bollettino d'informazione degli Sloveni in Italia, Delo, Gospodarstvo (tedenska priloga Primorskega dnevnika), Katoliški glas, Dom (Società cooperativa DOM), Novi list, Novi Matajur, Skupnost (glasilo Slovenske skupnosti), Naša pot, Mladika (mesečnik Založništva Mladika), Emigrant, Čedad (časnik Zveze slovenskih izseljencev), Most, Zaliv, Koledar goriške Mohorjeve družbe, Jadranski koledar;

Madžarska — Narodne novine, Ljudski koledar;

Argentina — Meddobje;

ZDA — Prosveta, Zarja - The Dawn, Ameriška domovina, Nova doba - New Era, Naš glas - Our voice;

Avstralija — Vestnik, Nova doba, Svobodni razgovori;

Švedska — Naš glas, Svobodna misel.

Rudi Šeligo,
predsednik Društva slovenskih pisateljev
Veno Taufer,
predsednik Komisije
za zaščito mišljenja in pisanja

Publikacijo je založila tržaška Mladika

Marjan Pertot: Bibliografija slovenskega tiska v Argentini

Tržaška revija Mladika je zaključila lanske leto z založniško dejavnostjo s publikacijo **Marjana Pertota Bibliografija slovenskega tiska v Argentini 1945-1987**. Izdala jo je Knjižnica Dušana Černeta, ki se je osredotočila na zbiranje slovenskega emigrantskega tiska, tiskala pa tiskarna Graphart v 400 izvodih. Bibliografija popisuje slovensko knjižno bero v Argentini od leta 1945 do 1. avgusta 1987 in predstavlja prvi del širše zasnovanega načrta, ki bo zaobjel še periodični in drobni tisk. Vanjo so vključene publikacije slovenskih avtorjev in glede na jezik, v katerem so nastale, knjige slovenskih založb v Argentini ter dela v slovenščini. Zasnova je torej širša od tega, kar najavlja naslov.

Seznam 545 bibliografskih enot nam daje vpogled v svojevrstno založniško produkcijo, ki se je razvila daleč od matične domovine in katere glavni, čeprav ne edini nositelji, so slovenski povojni politični emigranti, kar se seveda odraža tudi v vsebini objavljenih del. Med avtorji zasledimo tudi imena nekaterih slovenskih političnih beguncev, ki so nekaj časa preživel v naših krajih.

Iz kronološkega pregleda izdaj, ki ga pa v tej bibliografiji pogrešamo, je razvidno, da se je slovensko založništvo v Argentini razmahnilo šele po letu 1949, kar sovpada s prihodom večjega števila političnih izseljencev, in je doživelo svoj največji vzpon v letih 1970 in 1965. Svojestven položaj tega založništva bi lahko avtorja bibliografije spodbudil, da bi bralca seznanil z njegovim razvojem, hotenji, razmerami in perspektivami in mu tako ponudil izčrpanjšo informacijo, kot jo lahko prinaša še tako natančno nize bibliografskih enot.

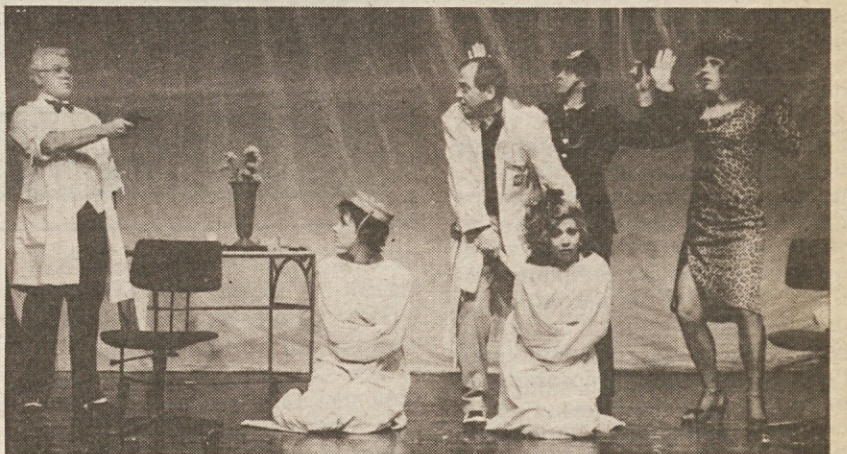
Med popisanimi knjižnimi enotami je največ knjig, veliko pa je tudi na različne načine razmnoženih tipkopi-

sov skromnega obsega (tudi samo po dve tipkani strani). Čeprav ni to posebej označeno, so h knjigam priključeni tudi zemljevidi, igralne karte in Koledar oz. Zbornik Svobodne Slovenije, ki bi npr. po mednarodnih pravilih sodil k periodiki. Najaktivnejša založba argentinskih Slovencev je nedvomno Slovenska kulturna akcija, dobro zastopane pa so tudi založbe Zedinjena Slovenija, Svobodna Slovenija, Slovensko dušno pastirstvo in Baragovo misijonišče. Posebno zanimivost predstavljajo učbeniki najrazličnejše vsebine (od etnografije do zgodovine, od slovenskega slovstva do verouka), ki so nastali za potrebe slovenskih šolskih tečajev, gledališki teksti in poročila o delovanju tamkajšnjih slovenskih gospodarskih ustanov.

S tehničnega vidika je bibliografija urejena po abecedi avtorjev oz. naslovov. Uvodoma nas sestavlja opozorilo, da je pri popisu uporabljal mednarodni standardni bibliografski opis, kar pa ne drži povsem: marsikje je namreč odstopil od mednarodnih pravil oz. jih prikožil (npr. pri rabi ločil, velike začetnice, navajanju podnaslova, sekundarnih avtorjev, knjižne zbirke oz. opomb itd.), a tega ni uvodoma objasnili. Opombe, ki sicer niso obvezne, bi pa knjižno enoto natančneje opredelile, so žal zelo skope. Uporabnika bibliografije pa najbolj moti pomanjkanje kazal. Publikacija vsebuje imensko kazalo in kazalo knjižnih zbirk, da pa bi bila priložnejša in uporabnejša, bi morala imeti vsaj še vsebinsko kazalo, če ne še naslovnega, seznam del, pisanih v španščini, in seznam založb.

Kljub tehničnim pomanjkljivostim bo ta 90 strani obsegajoča knjižica zaradi svoje dokumentarne vrednosti služila vsakomur, ki bo hotel boljše spoznati slovenski živelj v Argentini. (K. M.)

»Kaj je videl Batler« v PDG

Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice bo drevi kot svojo peto uprizoritev v sezoni predstavilo slovensko praznjo komedijo Kaj je videl Batler Joeja Ortona

»Nekateri imajo radi vroče« ob koncu sezone La Contrada

Nekateri imajo radi vroče je naslov glasbene komedije, s katero tržaško gledališče La Contrada zaključuje svojo letošnjo abonmajsko sezono v Cristallu. Delo je zaslovelo s filmom, ki ga je leta 1959 posnel Billy Wilder z izvirnim naslovom Some like it hot, v katerem so nosilne vloge odigrali Tony Curtis, Jack Lemmon in Marilyn Monroe. Pri svojem prepisu za oder se je avtor Mario Moretti sicer poslužil Wilderjeve filmske predloge, a jo je obenem predelal, da je lahko učinkovito zaživela tudi v gledališki preobliki.

Zgodba se odvija v ameriških gangsterskih časih. Kontrabasist Joe in saksofonist Tony, ki se komajda preživljata s svojo glasbo, sta priči umora dne sv. Valentina. Gangsterji in policaji ju iščejo, zato morata pobegniti iz Chicaga. Pri tem spretno izkoristita priložnost: preoblečeta se v ženski (Joe postane Dafne, Tony pa Josephine) in se pridružita ženskemu jazz ansamblu, ki odhaja na turnejo v Florido. Tu pride do vrste komičnih zapletov: Tony-Josephine se zaljubi v članico ženskega orkestra Zucky, ki pa v Miamiu išče milijarderja, da bi se z njim poročila (in ga nato tudi najde, a ta ni nihče drug, kot ... Tony). Resnični milijarder Oscar Fielding se po drugi strani zaljubi v Joeja-Dafne in mu (ji) strastno dvori. Priča smo tako številnim komičnim situacijam, nespornost, ki izvirajo iz dvojnih vlog (moške in ženske) obeh protagonistov, vse do končnega razkritja in znanega zaključnega dvotipa: »Nihče ni popoln!«

Rimska gledališka skupina Compagnia dell' Atto je delo v režiji Marce Metaja predstavila dokaj prepričljivo. Po sicer nekoliko upočasnjem uvodu je komedija v drugem delu stekla s polno paro, za kar ima gotovo največ zaslug moško-ženski par Renato Campese (Joe-Dafne)-Gennaro Cannavacciuolo (Tony-Josephine). Ob njima velja omeniti še igro Stefanella Maramma (Zucky Kandinsky) in Claudia Sore (milijarder Fielding).

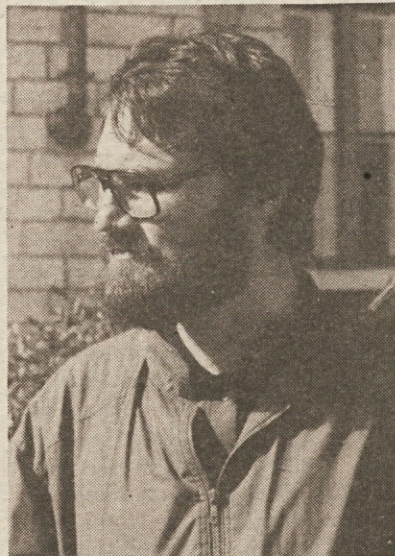
Nekateri imajo radi vroče bo na sporedu v Cristallu do nedelje, 10. aprila.

Vojaki zgodovine v režiji J. Babiča in Hiša iz kart

Dve drami Borisa A. Novaka na odrskih deskah v Mariboru

Pri mariborski založbi Obzorja je pred kratkim v zbirki Znamenja izšel Dramski dptih Borisa A. Novaka, in oba teksta, objavljena v tej knjigi, sta v Mariboru pred kratkim doživela praznjo predstavo. Dijaki Srednje naravoslovne šole Miloš Zidanšek so najprej uspešno uprizorili Hišo iz kart, prejšnji teden pa smo dočakali še uresničitev načrta iz prejšnje sezone: Vojake zgodovine v režiji Jožeta Babiča.

Saga o družini Grudnovih zajema čas od leta 1918 do 1948 in ta časovni razpon z znanimi zgodovinskimi preobrat, ki bi se mu bolj prilagel roman, se je strnil v tri ure in pol trajajočo predstavo. Kljub tej dolžini je bilo mogoče na odru izdelati samo mizanscenske skice družinske tragedije, iz katere razberemo sporočilo o ničnosti človekove eksistence, podrejene zgodovinskimi ali ideološkimi ciljem. Gruđen in njegovi otroci — pet sinov in hči — osmišljajo svoje bivanje z nečim, kar je zunaj njih: subjekti postanejo, ko pod-ležejo tistemu, kar velja za »višji cilj« in že v tistem trenutku zarišejo svoj tragični konec. S podobno idejo se v literaturi velikokrat srečujemo, Vojaki zgodovine pa so zanimivi predvsem zaradi tega, ker govorijo o mariborski družini. Režiser je to krajevno določilo uspešno izkoristil, nakazal ga je z nekaterimi nepozabnimi prizori, kot so flosari na megličasti Dravi, dialoški del Novakove pripovedne kronike pa se ni vedno najboljše oblikoval v napeto dramo. Nekaj spodrsrljajev so zagrešili igralci (eden od njih je celo pozabil priti na oder), vendar je igralsko jedro (Milena Muhič, Peter Ternovšek, Jonas Žnidaršič, Igor Samobor, Minu Kjuder, Vlado Novak), v katerem je Sandi Kroš oblikoval odlično vlogo odločnega in hkrati blagega

Boris A. Novak

Antona Grudna, polnega življenjske modrosti in humorja, oblikovalo gledljivo predstavo, ki se ji je publika ugodno odzvala.

V mariborskem gledališču pa še vedno traja razpita drama za odrom. Zdaj se imenuje iskanje novega upravnika. Politične »strukture« so zagrozele s prisilno upravo, zdaj pa se sprašujejo, kako grozno uresničiti. Upravnik Marjan Bačko je ponudil svoj odstop in takoj se je začelo iskanje novega človeka za upraviteljski žrtvenik. Ne ve se še, ali je kdo od številnih vprašanih izrekel usodni »da«.

HELENA GRANDOVEC

Valentina Verani razstavlja v Novinarskem krožku

Po letošnjem ponovnem razstavljanju v Barceloni je Valentina Verani prinesla iz Španije na zdajšnjo razstavo v Novinarskem krožku svoja najnovejša dela. Niso pa to več assemblaži oz. sestavki iz odpadkov česar koli, kot smo jih videli predani v kavarni Specchi tudi v večetrskih sestavah, od katerih eden krasi altar cerkve v Ul. Giulia. Nova likovna dela so olja svojevrstno izvorno zasnovana po slikarini zamisli lastne koncepcije umetnosti, ki jo imenuje Essential Art, torej »bistveno umetnost«.

V daljšem govoru je to novost objasnili znani kritik Carlo Milic, nakar je o tem spregovorila še slikarka sama ob projekciji diapozitivov. Pri ogledu slik je vidno, da so polja pokrajini prekrita s pestrim cvetjem, da so razni predmeti, kot vaze in drugo v tihožitjih, precej spoznavni, čeprav že na meji impresionistično-ekspresionističnega spajanja. Šele tisti gledalec, ki je bolj občutljiv za njihovo barvnost in obrisnost, pa bo mogel prislunhati vznemirljivemu utripanju čelne spopadanja barvnih ploskev ob omejujočo jih obrisnost, ki se pričinja zato bočiti in napihovati, da skorajda dozvedno trepeče kot v sladostni ekstazi. Očitno je, da to niso slike za tiste, ki si v slikah žele poustvarjati spomine na doživete prijetnosti. To so slike za zbirko slikarske razvojnosti predvidevačih zbirateljev. So dela mlade Tržačanke umetniško dozorela v New Yorku, ki je prevzela v Parizu vodstvo usmerjevanja novih likovnih odkritij v slikarstvu zadnjih desetletij. So dela slikarke, ki o umetnosti na splošno ume tudi pisati, kot spretna publicistka ne samo člankov ampak tudi literarnih sestavkov.

MILKO BAMBIČ

Nedeljski dnevnik o Italijanih v Jugoslaviji

V deželi ki je moja rad živim

Prizora z dveh prireditev italijanskih kulturnih skupin

Zadnja številka Nedeljskega dnevnika, slovenskega tednika z najvišjo naklado, objavlja članek izpod peresa Ladislava Lesarja, ki pod naslovom »V deželi, ki je moja, rad živim« govorijo o življenju italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji.

Pisec ugotavlja, da v Evropi ni države, ki bi imela toliko različnih manjšin, kot jih ima Jugoslavija (več kot 30). Po uvodu, ki opozarja na temelje zakonske zaščite manjšin v Jugoslaviji in daje osnovne podatke o Istri, sledi vprašanje upadanja števila Italijanov v Jugoslaviji. Avtor ugotavlja tri skupine vzrokov: staranje italijanskega prebivalstva, rast števila mešanih zakonov in vprašanja v zvezi z narodnostnim opredeljevanjem ob popisu prebivalstva. V nadaljevanju Ladislav Lesar objavlja besede več Italijanov v Jugoslaviji, s katerimi se je pogovarjal. Prinašamo pogovor z Francem Jurijem, enim od avtorjev poziva italijanske skupnosti in okrogle mize, ki sta bila vzbudila zanimanje širše javnosti za položaj Italijanov v Jugoslaviji.

»Do tega poziva res ne bi prišlo, če bi naše oblasti upoštevale zahteve Unije Italijanov iz Istre in Reke. Menim, da so zlasti pomembne teze, ki so jih sprejeli leta 1985 na rednem letnem zboru Unije v Piranu. Te teze se namreč vsebinsko ujemajo z našim pozivom, le da mi izražamo še dodatno skrb zaradi predlaganega zakona o dvojezičnosti, po katerem bi naj etatično reševali vprašanja dvojezičnosti. Če k temu dodamo še zadnji predlog Hrvaške o dvojezičnih vrtcih (samo v vrtcih z italijanskim učnim jezikom naj bi uporabljali pouk hrvaščine, in to polovico učnega časa, ne pa tudi v vrtcih s hrvaškim učnim jezikom italijanščine, pri tem naj bi upoštevali številčni minimum, potrebno število otrok narodnosti za odprtje), lahko rečem, da gre za očitno težnjo po razvrednotenju dosedanjih skromnih dosežkov na področju varovanja, po mojem, ogrožene italijanske narodnosti. Naj to skrb podkrepim še s podatkom - število Italijanov je do leta 1981 upadlo predvsem na tistih mešanih območjih, kjer je stopnja zakonske zaščite nizka. V

Poreču je več kot 50 odstotkov upadlo v primerjavi s štejetjem 1971, v Labinu čez 40 odstotkov, na Cresu in Lošnju 47 odstotkov, v treh slovenskih občinah Kopru, Izoli in Piranu pa le za 26 odstotkov. Vem, da na upadanje pripadnikov italijanske narodnosti vplivajo tudi drugi razlogi, vendar so po mojem tudi ti podatki dokaz, da vpliva tudi premajhna skrb za narodnost.

Mislim, da so mešani zakoni v Istri naraven pojav, ki traja že stoletja, in zato ne morejo biti prvi vzrok asimilacije, lahko pa postane vzrok, če večinski narod ne upošteva jezika in kulture druge narodnosti. Problem je tudi v ekonomski strukturi, v pomanjkanju kadrov in gospodarskih temeljev za razvoj same narodnosti. Če ni avtonomna, je vzdrževana in podrejena.

Na Hrvaškem je tovrstna ogroženost zelo otipljiva. Slovenska politika je do tega vprašanja doslednejša in odgovornejša. Čeprav je nas v Sloveniji malo in smo razkropljeni na vse strani, smo smatrani kot avtohtono prebivalstvo, ki je deležno vseh narodnostnih pravic, medtem ko na Hrvaškem politične strukture za podelitev osnovnih pravic enakopravnosti predlagajo preštevanje. Tak pri-

mer pa poznamo tudi pri preštevanju slovenske manjšine v sosednji Avstriji.

Na javni razpravi v Kopru, na katero smo povabili vse predstavnike političnega, javnega in kulturnega življenja, smo poudarili nekatere resnice o italijanski narodnostni skupnosti v luči predlogov o zveznem zakonu o urejanju dvojezičnosti, enostranskih »dvojezičnih« vrtcev, naslednjega popisa prebivalstva, polpretekle zgodovine in sedanjosti. Naj poudarim, da smo Italijani v Jugoslaviji enotna narodnostna skupnost, organizirana preko Unije Italijanov Istre in Reke s sedežem na Reki in da se borimo za enakovredni položaj vseh svojih pripadnikov in radi bi dosegli vsaj takšno stanje in vzdušje, kakršno vlada v Sloveniji.

Z veseljem lahko rečem, da imamo končno urejene tudi neposredne stike s slovensko manjšino v Italiji in Avstriji in izkazalo se je, da so povsod manjšine v zelo kritičnem položaju, in težko bi bilo reči, kateri manjšinski narod je v prednosti. Poglejte: Slovenci v Trstu nimajo toliko narodnostnih pravic kot mi v Kopru, imajo pa vsekakor boljši materialni položaj. Lahko se združujejo v različnih političnih organizacijah. Veseli pa smo, da se tudi pri nas odpirajo nove možnosti za demokratičnejšo razpravo, ne le za manjšine, temveč za vse družbene segmente. V Jugoslaviji je od zadnjega štetja leta 1981 za italijansko narodnost opredeljenih 15 tisoč Italijanov, govorečih pa jih je najbrž še enkrat toliko. To pa pomeni močan potencial duhovnih in materialnih sil.

Pa nimamo svoje televizije, ne časopisa, ne radia. To so le mediji v italijanščini, ki jih uporablja širša družbena skupnost. Na primer dnevnik La Voce del Popolo ni časopis Unije Italijanov, ampak glasilo SZDL reške in koprke regije. Prav tako tudi Radio Koper in TV Koper in Radio Pula in Reka. Čeprav nas je malo, nas rešujeta trdoživa delavnost in občutek, da le nismo osamljeni, saj so na naši strani tudi napredne sile večinskega naroda.

D. V.

Pred časom je reški dnevnik Voce del popolo objavil zelo zanimiv komentar Alessandra Damianija o položaju italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Članek objavljamo v prevodu.

Kar se dogaja v italijanski narodnostni skupnosti, me sili k številnim ugotovitvam, od katerih sta dve glavni. Politična pobuda Skupnosti Italijanov iz Kopra je presenetila vse, kar je pomembno in obenem hudo, saj se v tem odraža, da so vest in ustanove otopele in niso opazile problema, ki bi ga morali videti tudi slepci: narodnostna skupnost, ki je tisočletja prisotna na tem teritoriju, se je postopno vdajala povsem vegetativnemu življenju, kar je slabše od smrti. V vzdušju splošnega prebujanja v državi, pa se je prebudila skupina, ki je kulturno pripravljena in polna mladostne energije, in zavrnila nesprejemljivo idejo soglasne smrti. Kako pa je do tega lahko sploh prišlo? To je prvo vprašanje, na katerega je treba odgovoriti. Gre za vprašanje, ki je povezano s splošno jugoslovansko krizo, pravzaprav je eno od številnih podvprašanj, saj je vse povezano: gospodarska kriza, kulturno nazadovanje, izbruh narodnostnih napetosti. Zakaj se je torej italijanska narodnost potapljala in je bila že v fazi, ko ni več nepremišljenih reakcij, pač pa se telo prepušča neizbežnemu koncu?

Prva ugotovitev. Odgovor rojakov na izziv mladih Koprčanov

Komentar Alessandra Damianija v dnevniku La Voce del popolo

Prihodnost narodnostne skupnosti

dokazuje dovzetnost mladih in jasno ter hudo stališče starejših in starih. Osebo razumem psihološki mehanizem njihovega razmišljanja, saj so stari, razočarani, izdani in poraženi. Dovolj je prisluhniti njihovim posegom v razprave v Skupnostih Italijanov. Govorijo ganjeno, naštevajo krivice, ki jih je utrpela narodnost v brk načelom, na katerih temelji država, ki jo še imenujejo »nova Jugoslavija«. Kar je najhuje pa je dejstvo, da ne verjamejo več v vzpon narodnosti, ker je bilo preveč hudih razpok v družbenem in političnem tkivu, ki je hotel biti del velikega načrta zgodovinske preobnove. (Naša kriza se vključuje v širšo krizo jugoslovanske skupnosti, ta pa je tudi posledica krize realnega socializma, ki se je začela s Stalinovim posilstvom marksistične utopije).

Toda glavna značilnost sedanje jugoslovanske stvarnosti, ki jo velja doživljati v vseh njenih aspektih, je popolna zavest o nevarnostih obenem pa odločna volja, da se krizi upre. Mnogim sonarodnjakom pa manjka prav to, saj se omejujejo na zahtevanje obližev v situaciji, ki ne dopušča po-

lovičnih rešitev. Od tod tudi med nami neka diferenciacija, ki ni zdrava. Danes v Jugoslaviji ne priznavajo nikomur ne jamstev, ne legitimnosti še manj pa karizme; ni mi jasno zato, zakaj bi bila lahko izjema Unija Italijanov za Istro in Reko, ki se je zaradi lastne nesposobnosti in nasilja drugih omejila na upravljanje »načrtovane inflacije« vrednot, iz katerih je nastala (rodila se je v NOB, obtožili pa so jo celo, da je postala peta kolona italijanskega iredentizma). Kdor bo odslej SVOBODNO izvoljen na vodilna mesta Unije bo moral zelo paziti, da bo pravilno tolmačil potrebe »baze«.

Vendar težav ni še konec. Rad bi ponovil ugotovitev Vladimira Bakariča ob koncu štiridesetih let. Zaradi hudih političnih in kulturnih pomanjkljivosti tudi deželno vodstvo ni kos nalogi in je zaradi teh svojih pomanjkljivosti dopustilo, da se je italijanska etnična skupina postopno dušila. Šlo je nedvomno za kratkovidno politiko, ki je bila morda razumljiva takoj po vojni ob upoštevanju nasprotij in atavičnega sovraštva, na daljši rok pa je bila zelo škodljiva za vse, saj je rušila stoletna

ravnovesja, ki niso temeljila samo na številkah. In sedaj? Sedaj imamo opravka z emblematičnim primerom Milana Rakovaca, ki je tako presunjen zaradi splošne krize v državi, da se obeša na »patriotizem« (ki je bil vprašljiv že v časih pokončne in začenja osebno vojno proti prikaznim).

Vendar slabemu ni nikoli videti konca, kar me sili k veliki jasnosti tako v odnosu do nekaterih zagrebških političnih in kulturnih krogov kot tudi v odnosu do nekaterih slovenskih prijateljev iz Trsta. Ko revija kot je Danas, ki je naklonjena široki razpravi, ocenjuje vprašanje manjšin - Italijanov v Jugoslaviji in Slovencev v Italiji - kot obrobni problem, ki ga pogojujejo odnosi in koristi obeh sosednih držav, se loteva problema iz zornega kota, ki je z zgodovinskega vidika prefašistično, z ideološkega pa sodi v liberalizem 19. stoletja. In je komaj vredno omeniti, da gre za problem, o katerem se danes razpravlja v svetovnem merilu in zadeva pravice avtohtonih skupnosti.

Prav tako dosleden mora biti boj za uveljavljanje človeškega

in narodnostnega dostojanstva tistih, ki v Istri govorijo italijanski jezik, v Julijski krajini pa slovenski jezik. Zato je zaključni del tiskovnega sporočila Gibanja za Trst v zvezi z aretacijo Sama Pahorja žaljiv za vse tiste, kot je podpisani, ki so protestirali; še bolj žaljiv pa je za prijatelje Slovence in upam, da bodo zavrnilo tako primerjavo, ki je odraz sektaštva že oddaljenih časov. Podpisani se namreč zavzema za popolno dvojezičnost v trikotu Trst-Pulj-Reka, ta dvojezičnost pa bi morala temeljiti na tradiciji velike omike in na upanju v svet, ki bo obžaloval in se posmihal nacionalizmu. Danes ni več čas za malenkostne zvrtosti. Soočamo se s hudimi problemi in slovenska inteligenca je na frontni črti. Njeno iskanje je vredno spoštovanja in ne sme biti izpostavljeno blatenju tistega, ki ni razumel razsežnosti drame. Ne sme biti več prostora za namišljena nasprotja med Slovenci v Italiji in Italijani v Jugoslaviji.

Kako se bo končalo? Tega ne vem, vendar to me ne ovira v izbiri. Sem z mladimi, ki zahtevajo neodtujljive pravice, čeprav se zavedam, da bo zelo težko prebrsti jarek narodnostnega propadanja. Sem pa tudi s to državo (Jugoslavijo, op. prev.), ker se zavedam, da bi naš morebitni poraz pomenil poraz vseh. In nihče ne bo mogel trditi, da tega ni vedel.

ALESSANDRO DAMIANI

Kmečki turizem v Deželi Aosti

Ko se voziš po ovinkastih cestah po hribih in dolinah Aoste, presenečen opaziš, da so tudi novozgrajene hiše pokrite s skrili in ne z bolj sodobnimi opečnimi strešniki. Ko si pozorno ogleduješ pokrajino, ugotoviš tudi, da so skoro vse stare kmečke hiše popravljene, da se tudi novi graditelji držijo pravil nekdanje samosvoje arhitekture.

V pogovoru s tistimi, ki si prizadevajo razvijati turizem, izveš, da so v tej deželi šli v politiko ohranitve okolja in ovrednotenja ljudske arhitekture. Neradi izdajo gradbena dovoljenja za stavbe, kjer se ne bodo spoštovala ta pravila. Zaradi tega tudi z denarnimi prispevki podpirajo tiste, ki žele popraviti staro hišo ali skedenj, seveda pod pogojem, da vsaj v zunanosti ohranijo nekdanji videz. Prav tako dobijo denarno podporo vsi tisti, ki bodo na strehi postavili skrile.

Uprava Doline Aoste je šla tudi drugače na roko kmetom, še zlasti tistim v goratih, najbolj oddaljenih predelih. Že pred veliko leti jim je dala denarni prispevek, če so ostali na svoji domačiji, če je niso zapustili in se preselili v dolino, kjer so življenjski pogoji bolj vabljivi. Kmetom so dali stalni denarni prispevek, nekako plačo, če gojijo toliko in toliko goved. Dežela je celo plačala in še plačuje posebnega učitelja, da živi v gorah, pa čeprav pri zelo majhnem številu učencev. Tako ti učenci ostanejo doma, v krogu svoje družine. Kmet, ki ostaja v gorah, pa je istočasno tudi pomemben faktor v ohranitvi okolja. Čistil bo potoke, skrbel bo, da bo voda drla v dolino po ustaljenih kanalih, skrbel bo, da bo trava na pobočjih pokošena, itd. Skratka, kmet bo skrbel, da bo ohranjeno naravno ravnovesje. Do marsikatero naravne nesreče v nižinskih predelih pride zaradi tega, kar nihče ne skrbi več za čiščenje v gorah. Taka investicija se je deželni vladi dobro obrestovala.

V zadnjem času pa si prizadevajo kmete zadržati doma še na drug način. Že nekaj let izdatno podpirajo kmečki turizem. Dežela Aosta je namreč zelo bogata. Deželna uprava ima veliko dohodkov od igralnice v Saint Vincentu. Zaradi tega je zelo radodarna in lahko finansira najrazličnejše pobude. Leta 1983 so odobrili prvi zakon o kmečkem turizmu, pred kratkim pa drugega, izboljšanega.

Kmetov, ki dandanes nudijo posteljo ter hrano turistom, sicer ni še veliko, če njihovo število primerjamo s tistim v nekaterih drugih italijanskih deželah, kot so Južna Tirolska in Tridentinska ter Toskana, ali s tistim v nekaterih drugih evropskih državah. Dežela Aosta je

tistim, ki so se za to zavzeli, dala izdatne denarne podpore. Denar so jim dali, da so obnovili stavbe, opremili prostore za turiste itd. Tiste, ki so se za to odločili, so popeljali na strokovne ekskurzije tako v Francijo kot Dansko, Škotsko in Kanado ter seveda tudi v druge italijanske dežele. Doma so priredili nekaj posvetov, na katerih so podrobno analizirali fenomen kmečkega turizma, ki v vsej Evropi pridobiva na pomenu.

Dolina Aosta je izrazito turistična dežela. V zimskem času so v tej deželi pod Mont Blancom zelo obiskana smučišča. Poleti je tu zelo veliko ljudi iz Piemonta in Lombardije, ki se hoče naučiti svežega zraka, pohajati po visokih gorah, pokušati gastronomske dobrote te dežele, ki ima veliko podobnega s Savojo onkraj Alp. V gostiščih ti postrežejo z jedmi, ki imajo francoske nazive. Običajno so to jedi, ki so nekoč bile tipične za gozdarje in kmete. Tu dobiš dobro znani sir fontina. Kar se bo čudno zdelo, v Aosti pridelajo veliko grozdja. Njihovo vino je zelo dobro. Dobro in okusno so njihove žgane pijače.

Po glavnih poteh se še zlasti vozi nepretrgana veriga motoriziranih turistov, ki so namenjeni v Francijo skozi predor pod Mont Blancom ali prihajajo iz nje. Igralnica v Saint Vincentu je ena maloštevilnih igralnic v Italiji, zaradi tega je tudi zelo obiskana. Ti potniki se radi ustavijo v raznih krajih, še zlasti v glavnem mestu dežele, v Aosti. Trgovine so dobro založene s spominki in dobrotami, ki so cenejši kot drugje, saj tu velja režim proste cone. Vrh vsega pa je v teh krajih moč kupiti tudi razne spominke, ki so v glavnem leseni izdelki gorjanov.

Zaradi tega je tu veliko prostora za vsako obliko turizma. Tudi za kmečki turizem. Odborništvo za turizem deželne vlade Aoste zelo propagira tudi to turistično zvrst. Na letošnji turistični borzi v Milanu so se odločili, da bodo govorili le o tem. Večjemu številu novinarjev in turističnih operaterjev so podrobno obrazilili, kaj vsega nudijo tistim, ki bi poletne počitnice radi preživeli na kmetih.

MARKO WALTRITSCH

Prijetna vožnja po Brenti z ogledom bogatih dvorcev

Burchiello je naslov večjega motornega čolna, ki plove iz Benetk do Padove po reki Brenti. Pred koncem letošnjega marca so dali v promet na tej progi novo plovilo z zmogljivostjo 200 potnikov. Ladja odpluje izpred Trga sv. Marka v Benetkah v dopoldanskem času. Opoldne je ob Brenti postanek s kosilom in ogledom ene tolikih znamenitih plemiških palač ob tej reki. Pozno popoldne ladja dospe do Padove. Potniki se zatem vrnejo v Benetke z avtobusi. Naslednje, ga dne pa je na sporedu vožnja v obratni smeri.

Na celodnevnom potovanju lahko potniki občudujejo prekrasne neoklasične palače, ki jih je na kopnem, ob Brenti, cel kup. Ko potujemo po vijugasti cesti ob reki z našim avtomobilom, nimamo dovolj časa, da bi si ogledali te dvorce, v katerih so svojčas domovali beneški plemiči, niti nimamo ob sebi vodiča, ki bi nam lahko podrobno povedal, v čem je zanimivost teh palač. Zaradi tega je najbrž enodnevno potovanje s čolnom zelo dobrodošlo vsem tistim, ki si žele nekaj miru in podrobneje izvedeti kaj zanimivega o bogati preteklosti Benetk.

Potovanja bodo na sporedu vse poletje, tja do sredine oktobra.

V poletnem času z letalom iz Benetk v Dubrovnik

Med Benetkami in Dubrovnikom bo v poletni sezoni vzpostavljena letalska proga. Jugoslovanska letala bodo tja poletela dvakrat tedensko. Veliko je namreč turistov, ki si ogledajo Benetke ali preživljajo daljši dopust na italijanskih plažah Severnega Jadrana, pa bi si radi ogledali tudi biser Južne Dalmacije.

Za letalsko povezavo bo skrbel turistična agencija Kompas, ki že dolgo let ima svojo poslovalnico v Benetkah. Ta agencija seveda skrbi za vsako željo turistov, vendar pa skrbi predvsem za vse tiste, ki imajo

opravka z Jugoslavijo. V poletnem času s hidrogliserji pripeljejo veliko tujcev, ki letujejo na istrski obali, na enodnevni ogled Benetk. Prej omenjena agencija skrbi za njih dobro počutje v mestu sredi lagune in za obisk raznih muzejev. Prireajo pa tudi izlete v Jugoslavijo. Letalske polete v Split in Dubrovnik so prirejali že v prejšnjih letih. Letos, od začetka maja pa tja do septembra, bo proga redna, dvakrat na teden. V listih, ki izhajajo v Venetu, so že bili tozadevni oglasi.

Štirje milijoni turistov letos v Hongkongu

Nad 3,7 milijona turistov je v letu 1987 obiskalo Hongkong, pa čeprav samo za kak dan. Ta kraj, danes angleška posest, ki bo, po sporazumu med Londonom in Pekingom, leta 1997 vrnjen Kitajski, je priljubljena turistična točka. Tu je pomembno letalsko vozlišče. Tu se ustavijo skoro vsi, ki gredo na Daljni vzhod. Nič čudnega, saj je znano, da si v tem kraju lahko marsikaj kupiš zelo poceni. Teh skoraj 4.000.000 turistov je v Hongkongu pustilo kar 17,8 milijarde hongkonških dolarjev, kar bi po naše pomenilo 3.026 milijard lir. Devizni priliv je bil v letu 1987 za deset odstotkov višji kot leto prej.

Odgovorni v Hongkongu menijo, da bo iztržek od turizma v letu 1987 še večji. To pa, ker so znani podatki o obisku tujcev v lanskem prvem polletju. Več kot dva milijona tujcev je prišlo v Hongkong, kar je za 22,5 odstotka več kot v istem času pol leta prej.

V gradnji so tudi novi hoteli. Prihodnje leto jih bodo dokončali kar de-

vetnajst novih. Vsi so zelo veliki, s stotinami sob. V njih urejajo tudi kongresne dvorane.

Pred tridesetimi leti, leta 1957, so v Hongkongu zabeležili le 50.000 turistov. Sedaj pa so že na tem, da jih bodo imeli nad 4 milijone.

Vietnam vabi zahodne turiste

Vietnam se odpira zahodnemu turizmu. Družba Pullmann international hotels je z vietnamsko vlado sklenila sporazum, da bo v to deželo pripeljala večje skupine turistov iz zahodnih dežel. V ta namen bodo na stroške te družbe obnovili vrsto hotelov v vsej državi. Prvi bo Thong-Nhai v Hanoi. Uporabili bodo tudi številne hotele, ki so jih svojčas Američani zgradili v takratnem Južnem Vietnamu.

Na Zanzibarju še vedno v veljavi nekdanji običaji

Ob prvi polni luni v avgustu ženini odkupijo dekleta, bodoče žene

Zanzibar je približno sto kilometrov dolg otok, ki se nahaja sredi Indijskega oceana in je oddaljen kakih sto kilometrov od tanzanijske obale. Nekoč so ime Zanzibar istovetili z bogastvom in mit je obdajal ta ekvatorialni otok.

Prvi gospodarji tega otoka so bili vladarji mesta Kilwa, ki se je nahajalo ob tanzanijski obali. Kilwa je bilo mesto svahilijske kulture, to pomeni, da so črnici v predkolonialnem obdobju razpolagali s svojo organizirano socialno državo. Kilwa je propadla, ko so Portugalci prodrli do srednje Afrike. Zanzibar pa so takrat zasedli arabski sultani iz Omana, ki so na otoku razvili trgovino s sužnji.

Town of Zanzibar je namreč bilo svojčas mesto draguljev. Zlatarji z Vzhoda in iz Indije so tudi nakupovali najzlahtnejše kamne, ki jih je takrat premoaga afriška celina. Poleg tega pa je bogastvo Zanzibara temeljilo tudi na gojenju dišav. Še danes je namreč ta otok prvi proizvajalec na svetu nageljnovih žbic.

Ko sva s popotnim tovarišem letela nad obalo otoka in sva se približevala letališču, sva takoj imela občutek, da sva v novem svetu, ki nima mnogo skupnega s celino.

Ljudstvo, ki živi na otoku, se bistveno razlikuje od ljudi na celini, poleg tega pa je volja po avtonomiji vedno bolj živa in odkrita, kar povzroča tanzanijskemu predsedniku Nyerereju velike preglavice. Črnici, Arabci in Indijci, ki živijo na otoku, nočejo namreč žrtvovati svojega bogatega otoka za politične in ekonomske napake tanzanijske vlade. Uradno je namreč otok Zanzibar samostojna republika, ki je stopila prostovoljno v federacijo s Tanzanijo, realnost pa je precej drugačna. Zanzibar ima predsednika, ki je v veliki meri vsiljen od Nyerereja, zato je politično nepomemben. Veliko vlogo pri širjenju zamisli avtonomije imajo muslimani in Indijci, ki so praktično gospodarji male zanzibarske ekonomije.

Danes je otok precej odrezan od celine. Trajekt pelje namreč le vsakih 15 ali 20 dni, čeprav ga loči od glavnega mesta Tanzanije, Dar es Salaama, le osemdeset kilometrov. Vseeno pa so prevozi zagotovljeni. Nekateri domačini proti plačilu radi prepeljejo turiste na drugo stran oz. na otok. Predolgo potovanje in nerealna cena te pa sta v prvi vrsti negativna dejavnika za tak podvig. Kdor želi, ima tudi na razpolago letala neke zasebne družbe. Vsekakor pa je za ljudi na Zanzibarju letalo edino prevozno sredstvo za celino. Air Tanzania ima kar dobre povezave in tudi cena vozovnice je sprejemljiva, problem pa je predvsem ta, da so mesta vedno zasedena že mnogo časa vnaprej. Treba je tudi povedati, da je za vstop na Zanzibar potreben vizum. Obmejna policija in carina nista stro-

gi, nadvse pozorna pa je sanitarna služba. Brez mednarodnega potrdila o cepitvi proti nekaterim kužnim boleznim ni mogoče priti na Zanzibar. Ko pa opravimo še to formalnost, lahko nemoteno pridemo do otoka.

Takoj ko stopimo na tla, spoznamo, da se tu življenje precej razlikuje od celinskega. Vse je mirnejše in bolj urejeno.

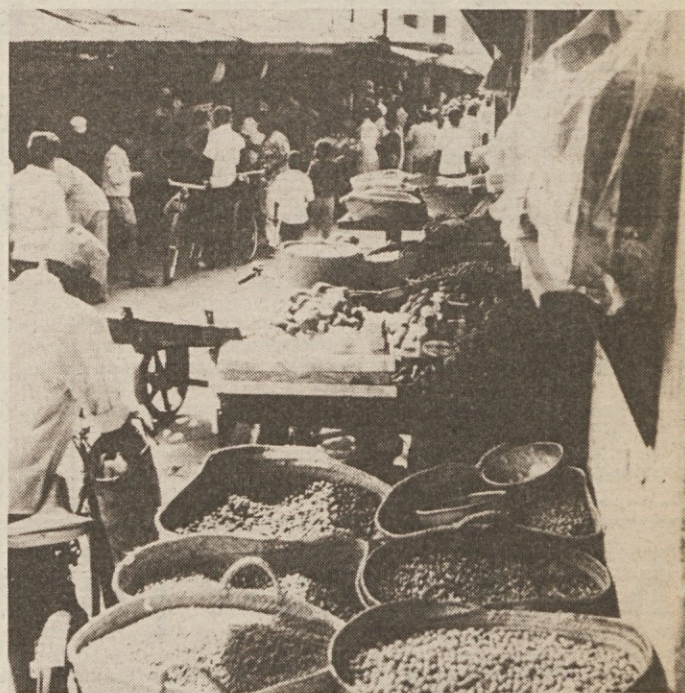
Zanzibar Town je res zanimiv kraj, križišče treh kultur in priča kolonialnega sijaja. Arhitektonsko je mesto v arabskem stilu, saj so zanj značilne uličice, ki so med seboj povezane kot pravi labirint. Poleg tega je mnogo trgovinic in bazarjev, ki dajejo kraju poseben čar. Tudi ostankov kolonializma je veliko, vendar je razpad teh mogočnih viktorijanskih hiš pričevanje, da so zlati časi kolonializma odločno mimo.

Kar mi je od tega otoka najbolj ugajalo, je to, da na njem ni veliko turistov. Evropejci po navadi raje gredo na bližnji otok Mafia. Ta dežela pa ostaja le mesto za kratek ogled. Vendar menim, da je ta otok zelo zanimiv. Predvsem ti kraji niso še veliko "sturis-tizirani", zato so še vedno ostali zelo pristni. Ljudje so zelo prijazni do belih turistov in do tujcev nasploh. Zanzibar razpolaga tudi z velikimi plažami, morje pa je čisto in voda je topla, kot se pač spodobi za ekvatorialni pas.

Na otoku sem tudi spoznal nekaj domačinov. V prvi vrsti se spomnim ribiča arabskega porekla. Slednji je imel univerzitetno izobrazbo in je po revoluciji veliko let poučeval, vendar plača je bila preskopa. S pomočjo sorodnikov iz Omana si je kupil večjo barko in je postal ribič. Trdil je namreč, da sedaj zasluži približno petkrat več kot prej, poleg tega pa je tudi veliko bolj svoboden.

Medtem ko Zanzibar Town ohranja značilnost arabskega mesta, je notranjost otoka ekvatorialni gozd, ki je skoraj v celoti iz palm. Ta drevesa so zelo radodarna s sadjem, predvsem pa je mnogo kokosovih orehov. Vasice so prave plemenske naselbine, kolibe pa so iz lesenega ograjda in so pokrite z blatom. Vendar je vse to za prebivalstvo normalno. Indijski ocean namreč zagotavlja vlažno, a milo podnebje. S prijateljem sva tudi obiskala dve državnih eksperimentalni farmi. Prvo sta vodila dva belca, mož in žena. To sta bila agronoma, ki sta bila zaposlena v Organizaciji združenih narodov za razvoj kmetijstva v tretjem svetu. FAO je namreč zelo prisotna na Zanzibarju in v Tanzaniji. Druga farma pa je bila pravi ruski kolhoz.

Imel sem tudi srečo, da sem lahko ob blizu sledil versko-folklornemu prazniku na otoku. Nekega popoldneva sva s prijateljem prispela do nekega trga, na katerem je mrgolelo ljudi, predvsem

pa je bilo polno žensk. Izvedela sva, da je ta praznik že star običaj in se odvija ob prvi polni luni v avgustu. Na ta dan namreč dekleta postanejo ženske in se lahko poročijo.

Nekdo je nama razložil, da bodo še isti večer neveste že na domovih ženinov-kupcev. Ne smemo namreč pozabiti, da smo v tretjem svetu in da določena miselnost še obstaja. V skopih besedah povedano pa obred poteka takole. Po luni v avgustu morajo očete deklet plačati svoji verski skupnosti veliko vsoto denarja. Nato stopijo v prvo vrsto ženini, ki pravzaprav sklenejo za očeti deklet pravo kupčijo. Cena je seveda glavna stvar pri tej kupčiji in kljub kreganju se obe stranki vedno sporazumeta.

Za konec pa še nekaj zanimivih podatkov za turista. Na otoku je več hotelov in vsi nudijo dobre storitve. Poleg tega pa obstaja še veliko število dostopnih guesthousov, ki so zelo čisti in v prijaznem okolju. Pristne in značilne jedi tega otoka so predvsem ribe. Za zanimivost pa lahko povem, da tu stanejo v restavraciji jastogi le 3000 lir na porcijo. Za turista je lahko zanimiv tudi nakup nageljnovih žbic, vendar pa za to drago dišavo je treba odšteti dolarje v gotovini. Do otoka pa ni tako težko priti. Iz Evrope v Dar es Salaam v Tanzaniji leti mnogo letalskih družb (KLM, Air France, Alitalia itd.), ki pa so tudi zelo drage. Kdor želi prihraniti, lahko leti z družbo Egypt Air in bo krepko prihranil na ceni vozovnice, poleg tega pa bo tudi doživel nezavidljivo izkušnjo vkrcavanja in izkrcavanja na kaotičnem kairskem letališču.

MARKO JARC

Kljub porazu v prvem polfinalu pokala pokalnih zmagovalcev

Atalanta ni brez možnosti

V pokalu prvakov

Gostitelja razočarala

BUKAREŠTA — Lanski zmagovalec pokala prvakov Steaua v letošnji nesporni favoriti Real Madrid presenetljivo sinoči na domačih tleh nista zmaga in tvegata izločitve iz finala. Popoldne je moštvo iz Bukarešte pred 35.000 gledalci oblegalo vrata Portugalcev, vendar je vratar Silvino ubranil redke nevarne strele, Benfica pa je bila nevarna v protinapadu. Trener Romunov Iordanescu meni, da je njegovo moštvo igralo s 50-odstotno močjo, a računa, da bo Steaua v Lizboni dosegla uvrstitev z igr v protinapadu.

Real je povedel po enajstmetrovki, a Nizozemci so kmalu izenčili in se nato dobro upirali španskemu moštvo. PSV Eindhoven igra doma zelo solidno, dosegel je gol v gosteh, Real pa je vaje težkih podvigov...

Real Madrid - Eindhoven
1:1 (1:1)

STRELCA: Sanchez (enajstmetrovka) v 6' in Linskens v 20'. SODNIK: Courtney (VB)

Steaua - Benfica 0:0
SODNIK: Trischler (ZRN)

POKAL UEFA

V tem pokalu ni po prvih polfinalnih tekmah še nič odločenega, čeprav si je belgijski Bruges proti barcelonskemu Espanolu nabral lepo prednost. Tekmo je sodil Italijan D'Elia. Zahodnonemški derbi se je končal s tesno zmago v tem pokalu še nepremagane Bayerja iz Leverkusna, ki je po izenačenih igri s pičlim golom prednosti odpravil vodilnega v Bundesligi Werderja.

Bruges - Espanol 2:0 (1:0)

STRELCA: Ceulemnas v 42' in Da Gallart (avtogol) v 73'. SODNIK: D'elia (It.)

Bayer Leverkusen - Werder Bremen 1:0 (0:0)

STRELEC: Reinhardt v 61'. SODNIK: Germanakos (Gr.)

Malines - Atalanta 2:1 (1:1)

STRELCA: Ohana v 7', Stromberg v 8' in Den Boer v 82'.

ATALANTA: Piotti, Rossi, Gentile, Fortunato, Barcella, Progna, Stromberg (Consonni od 86. min.), Nicolini, Bonetti (Salvadori od 77. min.), Picardi, Garlini.

SODNIK: Aladren (Šp.); GLEDALCEV: 14.000

MECHELEN — Po tem, kar je bilo mogoče videti sinoči, ima Atalanta kljub porazu z 2:1 v povratnem srečanju polfinala pokala pokalnih zmagovalcev dobre možnosti, da izloči belgijski Malines. Lahko namreč rečemo, da je sinočni poraz drugoligaša iz Bergama nezaslužen, saj so bili Italijani večji del srečanja boljši nasprotnik. Se posebej dobro so igrali v prvem polčasu. Takoj so izenačili gol gostiteljev, nato pa sistematično prestregli vsako pobudo Malinesa, ki je bil brez pravih priložnosti. Gostje so Belgijce s tehničnega in taktičnega vidika povsem nadigrali.

Malines je v drugem polčasu menjal koncept igre. Z dolгими predlož-

ki neposredno iz obrambe, prek sredine, v kazenski prostor Atalante so gostom preprečili, da bi zadrževali žogo in tako diktirali svoj tempo. Toda jasno je bilo, da bi le napaka Atalante lahko gostiteljem odprla pot do drugega gola. Ta je prišel malo pred koncem. Malines je izvedel prosti strel. Pravcato bombo je na golčrti prestregel Fortunato, a po gneči v kazenskem prostoru je bil najbolj spreten Den Boer. Po zadetku so se gostje nekoliko zmedli, vendar skromni Malines ni mogel potrojiti. Tudi v drugem polčasu je najboljšo priložnost za zadetek v 59. minuti imela Atalanta, vendar je Nicolini v protinapadu sam pred vratarjem poslal žogo nad prečko. Odlični libero Atalante Progna je dobil opomin in zato ne bo mogel odigrati povratne tekme.

Olympique - Ajax 0:3 (0:2)

Mnogi menijo, da je to pravi finale. Ajax je nadigral Francoze, strelca zadetkov sta bila Witschge v 12' in 42' ter Bargkamp v 89'.

Nogomet: polfinale italijanskega pokala

Juventus res ne gre

TURIN, MILAN — Prvo poglavje polfinala za italijanski nogometni pokal se je končalo zelo ugodno za Torino in Sampdoria, ki sta zdaj najresnejša kandidata za uvrstitev v finale. Torino je v mestnem derbiju z 2:0 (0:0) premagal Juventus, ki mu v letošnji sezoni gre res vse narobe. Juventus je računal, da bo z zmago v pokalnem tekmovanju dobil pravico do nastopa v Evropi, saj sodeč po prvenstvu nič ne kaže, da bi lahko moštvo trenerja Marchesija še lahko upalo na uvrstitev v pokal UEFA. Rush in tovariši so v prvem polčasu stalno napadali in imeli kar šest zrelih priložnosti za zadetek, a v drugem polčasu je v 11. minuti zadel Gritti, v 23. minuti pa je čudovit zadetek dosegel Rossi.

V Milanu se je srečanje med Interjem in Sampdorijo pred 20 tisoč gledalci končalo brez zadetka. Bila je toreš blede predstava, igralce pa delno opravičuje dejstvo, da je bilo igrišče spolzko. Edino resno priložnost je In-

ter imel v 42. minuti, a branilec Vierchowod je strel odbil pred samim golom.

Povratni tekmi bosta v sredo, 20. aprila.

Bari bo okrnjen

Milan — Privržence nogometašev Triestine bo gotovo razveselila vest, da športni sodnik ta teden ni diskvalificiral nobenega igralca tržaškega moštva, pač pa bo za eno kolo moral počivati Brondi, član Barija, pri katerem bi Triestina gostovala v nedeljo. V B ligi so bili za eno kolo diskvalificirani še: Turrini (Parma), Marcato (Piacenza), Masi (Catanzaro), Ruotolo (Arezzo), Scarnecchia (Barletta), Torrente (Genoa) in Venturi (Piacenza). Triestina je prejela 500 tisoč lir globe.

V A ligi so bili za eno kolo diskvalificirani: Ababaitini in Aloisi (oba Ascoli) ter Murelli (Avellino). Trener Coma Burgnich ne bo smel opravljati svoje funkcije do 20. aprila.

Danes finalni tekmi pokala prvakov

Tracer - Makabi za naslov Partizan - Aris za 3. mesto

Bob McAdoo

GAND — Ponovil se bo torej lanski finale pokala prvakov, Tracer - Makabi. Za Izraelce bo to že šesti finale (dve zmagi, trije porazi), za Milančane pa peti (dve zmagi, dva poraza). Lani so bili uspešni Meneghin in tovariši, ki naj bi bili tudi drevi v prednosti, predvsem zaradi izredne izkušnosti: v odločilnih srečanjih, na katerih je treba poleg znanja pokazati tudi mirno roko in živce, Milančani redkokdaj odpovedo. To je prišlo do izraza tudi v polfinalu proti Arisu, v katerem je blestel veteran McAdoo, pa tudi Meneghin je dal svoj velik doprinos. Vprašanje je seveda, ali bodo te vrline tokrat tudi zadoščale. Zgleda, da je Magee v izredni formi, saj je bil proti Partizanu neustavljiv, poleg tega je pričakovati, da tudi Barlow ne bo tako v senci svojega »učitelja« McAdooja kot lani. V prid Izraelcev pa govori še nekaj, in sicer izredno navdušenje: v zaključni del v Gandu so se namreč uvrstili prav zadnji trenutek z zmago na domačem igrišču proti Partizanu in ponovni uspeh prav proti ekipi, ki je veljala za glavnega favorita, bi jim gotovo znal podvojiti moči. Njihova psihološka prednost se lahko oslanja še na to, da so v dosedanjih dveh letošnjih srečanjih proti Tracerju ostali praznih rok in bi si v primeru novega spodrsilja ne imeli kaj očitati, tako da lahko igrajo mirneje, ne pod takim pritiskom kot Milančani.

Navijačev pa enim in drugim ne bo manjkalo. Po predsinočnem razočaranju grški navijači namreč skušajo »razprodati« vstopnice za finale, napovedujejo pa prihod tistih, ki niso pričakovali, da se bosta italijanska in izraelska ekipa prebili v finale.

Glavni favoriti za osvojitve pokala, Partizan, ki je premočno osvojil prvo mesto v kvalifikacijskem delu, se bo moral zadovoljiti z nastopom v srečanju za 3. mesto. To je le skromna uteha za to perspektivno moštvo, ki mu izvedenci napovedujejo svetlo bodočnost. Sedanjost pa je bolj žalostna. Begograščani so odpovedali prav na tekmi in proti nasprotniku, ki bi ga morali, ne rečemo pregaziti, a zanesljivo premagati. Nekoliko jih je sicer oškodoval španski sodnik Sanchez, ko je Divcu dosodil peto osebno napako. Vendar je treba vzroke iskati drugje. Partizanu tokrat nikakor ni šel met (proti koncu je Grbovič zgrešil sedemkrat zaporedoma), šepala je natančnost pri izvajanju prostih metov, trojk je bilo premalo, kot tudi premalo polovljenih žog. Če slabemu večeru Grboviča dodamo še skromno igro Paspalja, na drugi strani pa izjemno predstavo Mageeja in zagrizenost ostalih njegovih tovarišev, so razlogi za poraz jasni. Vsekakor je bilo že na nekaterih zadnjih nastopih v tem pokalnem tekmovanju opaziti, da Partizanu ne gre tako kot v začetku. Navsezadnje je morda prišla na dan tudi utrujenost ob naporni sezoni, v kateri se je bojeval na dveh frontah, za tako mlade igralce pa je bil tak napor morda prevelik. Tako ali drugače, če ekipe ni zajelo malodušje, bi morala proti Arisu le zmagati, kar pa bo le majhna uteha ob misli, da se bodo s prestižnim pokalom krasili drugi.

DANAŠNJI SPORED

18.30 finale za 3. mesto

Partizan - Aris

20.30 finale za 1. mesto

Tracer - Makabi

Finale za prvo mesto bo italijanska televizija prenašala neposredno, kot jo bosta prenašali tudi TV Koper in Montecarlo, TV Koper pa bo neposredno prenašala tudi srečanje za tretje mesto s pričetkom ob 17.25.

Košarka: izžrebali skupine za predolimpijski turnir

GAND — Italija je lahko zadovoljna z žrebom za kvalifikacije za nastop na olimpijskem košarkarskem turnirju v Seulu: vključena je bila namreč v skupino B, v kateri so še ZRN, Finska, Turčija in Danska. Nekoliko manj je bil žreb naklonjen Jugoslaviji, ki bo igrala v skupini C skupaj z Grčijo, Izraelom in Norveško. Še največ pa so se pritoževali prav Grki, ki so prikrilo celo zagrozili, da ne bodo nastopili na tem predolimpijskem turnirju. Trdili so, da so jih pri izbiri kriterijev, po katerih so določali nosilce skupin (olimpijske igre, SP in EP) oškodovali, na roko pa naj bi šli prav Italiji. Skupine so naslednje (Italija bo igrala v Arnhenu, Jugoslavija v Hertogenboschu):

Skupina A: Španija, Nizozemska, Švedska, VB, Irska.

Skupina B: Italija, ZRN, Finska, Turčija, Danska.

Skupina C: Jugoslavija, Grčija, Izrael, Norveška.

Skupina D: SZ, Francija, Poljska, Švica.

Kvalifikacijski turnir bo od 28. junija do 10. julija na Nizozemskem, v finalni del v Rotterdamu bosta šli prvi dve ekipi iz vsake skupine, mesta za Seul pa so samo tri.

Žrebali so tudi skupine za ženski kvalifikacijski turnir, ki bo junija, predvidoma v Malajziji. Italija bo igrala v Ipohu skupaj s Kanado, ČSSR, Japonsko, Irsko in Švedsko.

Odbojka: Teodora s težavo premagala Civ

CESENA: Le malo je manjkalo, da bi v tretji finalni tekmi za določitev ženskega odbojarskega prvaka prišlo do nove senzacije. Civ & Civ je bil namreč na gostovanju pri evropskih prvakih Teodore v Ceseni spet na pragu zmage, saj je vodil z 2:1, na koncu pa je izgubil s 3:2 (12:15, 15:9, 9:15, 15:5, 15:7). Teodora zdaj vodi z 2:1, četrta tekma pa bo v soboto.

Košarka: tudi Šibenka v četrtfinalu

ŠIBENIK — Znan je še zadnji četrtfinalni par jugoslovanskega košarkarskega play offa. To je Jugoplastika - Šibenka. Slednja je namreč v sinočni tretji tekmi osmine finala s 108:93 (56:45) premagala Bosno. Ostali trije pari so Partizan - Crvena zvezda, Smelt Olimpija - Zadar in Cibona - IMT.

Kolesarstvo: Bugnu dirka po Kalabriji

PALMI (Reggio Calabria) — V drugi etapi kolesarske dirke po Kalabriji je bil najhitrejši Daniele Bruschi, ki je v sprintu prehitel nič manj kot Morena Argentina. Na končni lestvici pa je prvo mesto zasedel Gianni Bugno.

VRSTNI RED 2. ETAPE: 1. Bruschi, ki je 194 km (Villaggio Palumbi - Palmi) prevozil v 4.54'13" s povprečno hitrostjo 39,726 km na uro; 2. Argentin; 3. Gelfi; 4. Votolo; 5. Giupponi; 6. Cortinovis; 7. Massi; 8. Chioccioli; 9. Piccolo; 10. Visentini, vsi isti čas. KONČNA LESTVICA: 1. Bugno 10.23'27" s povprečno hitrostjo 39,477 km na uro; 2. Bombini; 3. Petito, oba isti čas; 4. Giupponi po 50'; 5. Rocchi 58'; 6. Giovannetti 59'; 7. Volpi 1'; 8. Gioia 1'47"; 9. Finazzi 3'17"; 10. Bruschi 4'42"; 13. Visentini 4'42".

Konjske stave priljubljene tudi v SZ

Ena zadnjih številok sovjetske revije »Sport v SSSR« je posvečena izključno odgovorom na vprašanja bralcev iz tujine. Spis o konjskem športu v SZ je v njej tak, da odkriva ob konjskih dirkah tudi denarne stave na njih.

Glavni hipodrom v SZ je seveda v Moskvi in je odprt že od leta 1834. Vseh tekalšč je v SZ šestdeset. Ob klasičnih tekih, ki so značilni tudi pri nas, so na Kvakazu, v Podonju in v Srednji Aziji izredno priljubljene razne igre v spretnostih in jahanju. Skoraj pri vseh narodih Sovjetske zveze je konj tesno povezan s kulturo širšega pomena. Z njim v zvezi so tudi stave, ki so dejansko v krvi vsakega ljubitelja konj.

Moskovski hipodrom na Hodinskem polju je doživel svojo zadnjo bistveno predelavo pred kakimi 30 leti. Dirke na njem so trikrat tedensko, na tribunah pa je prostora za 20 tisoč gledalcev. Totalizator je bil na hipodromu postavljen pred 110 leti. Četrtna zastavljena denarja ostane v blagajni hipodroma in je namenjena bodisi vzdrževanju kot osebju. Na hipodromu

se zbirajo ljudje najrazličnejših poklicev, vendar nekoliko starejših generacij. Četrtna zadržkov od stav pomeni za blagajno kakih 5 milijonov rubljev letnega prihodka. Najvišji dobiček na moskovskem hipodromu znaša 12 tisoč rubljev, kar pomeni nekaj srednjih letnih plač. Ker v SZ izven hipodromov ni organiziranega igranja, konjskih agencij, biltenov itd., so konjske stave razmeroma omejen pojem. Pri narodih, kjer je konj zaradi naravnih okoliščin še vedno sestavni del vsakdanjosti, so dirke in igre v spretnosti prej prestižnega značaja kot možnost zaslužka. Omeniti velja, da nudi moskovski hipodrom tudi možnost razvedrila za ljubitelje konj. V njem deluje 15 klubov vsak s 44 konji, ki se bavijo izključno s teki in galopom. Obstaja pa tudi ducat klubov, ki so namenjeni dresuri in skokom. Posebno pri teh klubih si za res majhen denar vsakdo lahko najame konja za razvedrilno jahanje.

Nejasni so v primerjavi z vrednostmi na Zahodu časi, katere dosegajo

sovjetski konji. V prvi vrsti manjka širina v informacijah, neznani pa so tudi materialni pogoji hipodromov v SZ. Iz daljnega leta 1836 obstaja čas konja Bičoka, ki je na razdalji treh verst (3200 metrov) dosegel čas 5 minut in 45 sekund. Pripomniti pa gre, da so tedaj v Moskvi tekali na ravni, 533 m dolgi progi z obrati okoli droga. Ob vsakem je moral konj dejansko startati z mesta. Voziček je ob tisti priložnosti tehtal kakih 80 kg. Danes so prikolicice lažje od 20 kg, teče pa se na krožni progi. Pred dvema letoma je v Moskvi konj Kipr dosegel na enaki razdalji čas 4'17"6, kar je 1'20" za 1000 metrov. Pri nas predstavljajo časi popreček na 1000 metrih iz celote 2 km ali nekaj več. V Italiji je bil najhitrejši popreček dosežen s časom 1'11"7, v Trstu pa z 1'15"2. V ZDA, kjer pa imajo ponekod celo tekalšča iz tartana, so dosegli že popreček pod 1'10". Najhitrejši čas v galopu so v Moskvi dosegli že pred 13 leti z žrebcom Vlastnim, ki je z Allo Polzunovo v sedlu 1600 metrov pretekel v 1'58"7.

BRUNO KRIŽMAN

naše šesterke v pokrajinskih ligah

Dve zmagi in en poraz mladih sočank

UNDER 15 ŽENSKÉ
SOČA ČERIMPEX - FINCANTIERI 0:2 (15:17, 3:15)

SOČA ČERIMPEX: A., E. M. in S. Černic, Devetak, Tuniz, Soban, Florenin, Princi.

Sočanke so se v tej tekmi izkazale, predvsem v prvem setu. Igrale so zbrano in mirno. Na začetku so vodile, a ko jim je manjkala le še točka so popustile.

Drugi niz so odigrale nekoliko slabše, tako da so ga gostje z lahkoto zmagale.

V prvem setu so bili napad, sprejem in servis precej učinkoviti. V drugem setu pa so bile Sočanke razburjene, tako da je bila igra slabša.

ACLI RONCHI - SOČA ČERIMPEX 1:2 (13:15, 15:9, 12:15)

Tekmo z ACLI Ronchi so Sočanke odigrale z nekoliko težavo, v pr-

vem setu so vodile že s 6:0, nakar so popustile, vendar so le osvojile niz. Toda v drugem nizu so se jim nasprotnice oddolžile.

Tretji niz se je pričel v znamenju Sočank, ki so povedle z 8:0, nakar pa so spet popustile. Po dolgotrajni borbi so se Sovodenjke le izkazale.

Soča Čerimpex je imela dober in živahen napad, precej preglavic pa je igralam delal sprejem.

UNDER 14 ŽENSKÉ

SOČA ČERIMPEX - SAN LUIGI 3:0 (15:1, 15:4, 15:6)

Tekmo proti San Luigi so Sočanke dobile brez težav. Že v prvem setu se je pokazala razlika med ekipama. Še posebej dober je bil servis. Pri nasprotnicah se še pozna velika neuigranost. (Erika Černic)

Jadranov trener P. Brumen o dosedanjem prvenstvu in pred nedeljsko tekmo »V San Donaju moramo igrati zelo zrelo«

Po dveh tretjinah prvenstva, torej deset kol pred koncem tekmovanja, sem si za domačo rabo izdelal končno lestvico, kjer sem upošteval le tista moštva, katerim sem še predvidel realne možnosti za uvrstitev med prve štiri ekipe, ki bodo odločale, kdo bo prestopil v višjo kategorijo.

Pri prognoziranju sem se naslonil na trenuten odnos moči glede na uvrstitev na prvenstveni lestvici, pri tekmah na domačih igriščih pa sem le z redki izjemami dovolil presenečenja. Ekip, ki sem jih vzel v obravnavo, je bilo devet. Sedaj pa, ko smo vsi odigrali po šest tekem, so verjetno ostale samo štiri. Moram priznati, da sem se v vsakem kolu vstel pri napovedi najmanj enkrat. Kdaj pa kdaj so mi jo zgodili »ta spodnji«, dvakrat pa mi tudi Jadranovega rezultata ni uspelo pravilno predvideti. Domačo tekmo s Ferraro sem na papirju »zmagal«, v Padovi s Petrarco pa »izgubil«. Sedaj po nekajtedenskem odmiku lahko rečem, da če smo že morali eno od teh dveh izgubiti, je bolje tako, kot se je zgodilo, ne pa, kot sem napovedal. V primeru zmage nad Ferraro bi sicer imeli veliko zadoščenje dvakratnih zmagovalcev nad prepričljivo vodečim, bi pa nam neodločen izid s Pet-

raro ob verjetnem minusu v razliki košev bil izredno nevaren, ko se bodo odločala mesta pred tekmami končnice.

Enako težo, kot tekma s Petrarco, ima naše nedeljsko srečanje, ko gostujemo pri drugouvrščeni ekipi iz San Donaja. Doma smo zmagali samo s točko razlike, na lestvici imajo nedeljski gostitelji dve točki več kot mi, za sabo serijo petih zaporednih zmag, od

tega v gosteh pri Montebelluni in Virtusu v Padovi. Meni, kot trenerju, ta nasprotnik nekako leži, kajti v minuli in tekoči sezoni smo jih trikrat premagali. Lanski uvrstitvi sta si na koncu bili skoraj enaki. Oboji pa smo v igral-skih vrstah naredili nekaj menjav. Tako kot mi njih, analizirajo oni nas. Opazovat so nas prišli v Padovo na tekmo s Petrarco, za dva ali tri naše igralce sigurno pripravljajo posebne obrambne prijeme. Zavedamo se, da moramo odigrati eno najzrelejših tekem. Delež v obrambi vseh, ki bodo stopili na igrišče, bo moral biti zelo viden. Najbolj so nevarni v hitrem nasprotnem napadu preko eksplozivnega nizkega krila Cotta, na postavljeno obrambo pa naredita največ stari Jadranov znanec Tubia z metom iz večje razdalje in izkušeni igralec v prostoru pod košem Momentè. Naš uspešen skok na odbite žoge pod obema košema in bliskovito do skrajnosti za desno vračanje na obrambno polovico bi pa že pomenilo na tri četrt opravljeno delo.

Od mojega zadnjega prispevka, namenjenega spremljevalcem Jadranove uspešnosti in neuspešnosti, se v ekipi za manj zagrete ni zgodilo veliko novega. Mirno delo so nam do neke

mere preprečile le neugodne poškodbe Klavdijevih in Valterjevih stegen-skih mišic. Velikokrat sem že poudaril, da Jadranova uspešnost zavisi od več kot osrednje pripravljenosti in učinka. Nismo idealno sestavljena ekipa. Če nič drugega nam na vseh igral-nih mestih manjkajo centimetri in propustnost. Takšni, kakršni smo, z menoj vred, moramo biti skoraj skozi vso sezono vrhunsko pripravljeni. Ne smemo dovoliti niti najmanjših nihanj ne v odnosu do dela, ne v zagrizenosti, ne v uspešnosti - natančnosti, torej visoko zveneči pojem športna forma pri taki skupini ne sme niti za malenkost pasti. Ker to vemo, da je pričakovati kaj takega utopijski, pri Jadranu zaradi njegove nepredvidljivosti še toliko bolj izrazito prisotna, si načrtovanja izgleda lestvice po regularnem koncu ligaškega tekmovanja ne bi privoščil.

K jasnejši sliki bo sigurno pripomoglo nedeljsko srečanje v San Donaju, k uspešnejše opravljene nalogi pa nam lahko ob naši zelo dobri igri pripomorejo tudi zvesti privrženci Jadranu, ki ga v minulih letih niso nikoli zapustili.

PETER BRUMEN

Šah: pred dnevi v Tolminu

Pionirsko prvenstvo posameznikov Primorske

TOLMIN — Prizadevni šahovski delavci ISKRE AET Tolmin so v okviru tekmovalnega programa Primorske šahovske zveze vzorno organizirali v prostorih šolskega centra »Vojvodina« v Tolminu letošnje 24. pionirsko šahovsko prvenstvo posameznikov Primorske. V štirih starostnih skupinah je sodelovalo 40 mladih šahistov iz občin Ajdovščina, Nova Gorica, Idrija, Tolmin, Ilirska Bistrica in Koper, ki so si udeležbo na regionalnem prvenstvu priborili na občinskih tekmovanjih. Žal tokrat na tekmovanju ni bilo mladih šahistov iz občin Sežana, Izola in Piran.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Marjan Čibec (OŠ Dragotin Kette Ilirska Bistrica) 5 točk, 2. Andrej Nabergoj (OŠ Antona Umkarja Koper) 4,5, 3.-4. Jernej Barbič (OŠ Dušan Munih Most na Soči) in Tomaž Lapajne (OŠ Jožeta Mihevca Idrija) 4 točke itd.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Simon Kerma (OŠ Dragotin Kette Ilirska Bistrica) 5, 2.-3. Simon Bevič in Boris Vodopivec (oba OŠ Briško-Beneškega odreda Dobrovo v Brdih) 4,5 točk itd.

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Sandra Kovač (OŠ Jožeta Mihevca Idrija) 5, 2. Katja Lampe (OŠ Jože Lemut - Saša Colj) 5, 3. Marjeta Stres (OŠ Briško-beneškega odreda Dobrovo v Brdih) 3 točke itd.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Kiti Grosar 4,5, 2. Vesna Ernješ 4 (obe OŠ Briško-Beneškega odreda Dobrovo v Brdih), 3. Marija Krapež (OŠ Jože Lemut - Saša Colj) 4 točke itd.

Trije prvouvrščeni starejši pionirji in dve prvouvrščeni starejši pionirki imajo pravico sodelovanja na republiškem prvenstvu.

V točkovanju za najboljšo občino na Primorskem pa je zmagala pionirska šahovska ekipa občine Nova Gorica.

(S. Kovač)

Primorsko prvenstvo za mladince in mladinke

IDRIJA — V organizaciji šahovskega društva Nova Gorica se bo jutri, 8. t. m. ob 16. uri v prostorih dijaškega doma »Mitje Gorjupa« v Novi Gorici pričelo letošnje šahovsko prvenstvo mladincev in mladink Primorske šahovske zveze - Koper. Pravico nastopa na prvenstvu imajo mladinci in mladinke, rojeni leta 1969 in mlajši, ki bodo prvenstvo odigrali od jutri do nedelje. Najboljši mladinci in mladinke se bodo uvrstili na letošnje mladinsko prvenstvo SR Slovenije. (S. K.)

Pri ŠD Mladina zimska sezona še ni končana

Smučarji ŠD Mladina ne mirujejo. Kljub počitnicam so se podali na pot. Odšli so na Krvavec v Slovenijo, kjer so vztrajno trenirali pod vodstvom strokovno izšolanih trenerjev. Izpopolnjevali so se s sodobno tekmovalno tehniko. To ni zadnji trening, ampak bodo vadili kasneje v telovadnicah (suhi trening) in predvideni so še treninji na snegu (na ledenikih). Torej vadili bodo kar čez vse poletje, seveda meseca avgusta pa bodo imeli počitek, septembra pa začeli zopet zares.

Z njimi so odšli tudi predstavniki SPDT, ki spadajo v meddruštveno zamejsko smučarsko tekmovalno ekipo. V nedeljo, 10. t. m., pa pripravljajo odborniki Mladine zaključek sezone z izletom in veleslalomsko društveno tekmo, ki bo v Sappadi ob 10. uri.

Dan in sezono bodo zaključili z nagrajevanjem in družabnim večerom v društvenih prostorih A. Sirk v Križu.

Ob tej priložnosti vabijo organizatorji vse člane, da se udeležijo tekme in družabnega večera.

Junija letos

V Križu turnir v malem nogometu

V teku je priprava na 6. izvedbo turnirja v malem nogometu za Memorial Giulio Delbello, ki bo tudi letos v Križu.

Na tem turnirju lahko nastopajo igralci, ki niso registrirani v italijansko nogometno zvezo (FIGC). Turnir pa bo trajal ves junij 1988 razen dnevo, ko so na sporedu tekme letošnjega evropskega nogometnega prvenstva.

Za informacije telefonirajte Zucci (tel. 775077) ali Fellugi (tel. 576364).

sredi tedna med košema

Pred drevišnjim finalom

Pred nami je zadnji akt tekmovanja za naslov klubskega evropskega košarkarskega prvaka.

Drevi se bosta spopadla finalista milanski Tracer in telavivski Makabi. Sodeč po igri, ki sta ju ekipi prikazali v polfinalnih srečanjih, je naša prognoza na strani Milančanov iz dveh preprostih razlogov: 1. Makabi je proti Partizanu izbral ustrezno taktiko napada, vendar ne gre pozabiti, da so Beograjčani »prišli na roko« Izraelcem za dobiš del drugega polčasa, ko so se zdeli kot pribiti na parketu brez skoka pod lastnim košem in zmedenjem v napadu. Za nameček so partizanovci preveč vztrajali s prilagojeno obrambo. Divac je bil zadolžen za prostor, ki sega od obroča do črte prostih metov in je Makabijevim bekom dopuščal preveč možnosti. Simms je to izkoristil v drugem polčasu in se razigral prav v ključnih trenutkih tek-

me; 2. dokler bosta McAdoo in Brown igrala v takem slogu kot proti Arisu, ob bojevitosti obrambi vseh ostalih soigralcev, jih bo malokdo v Evropi lahko premagal. Naravnost neverjetno je, da 38 let stari Bob McAdoo z več kot desetletno kariero v NBA ligi (kar znese več kot 1.000 odigranih uradnih tekem) lahko deluje še tako učinkovito in lahkotno na parketu. Take fizične svežine nima marsikateri dvajsetletnik, »stari« Bob pa še danes skače, kot da zanj ne bi veljal zakon težnosti.

Naša predvidevanja se torej nagibajo v korist Tracerja, ki spet dokazuje, da je v pomembnih trenutkih v pravi formi. Res je, da so prav vsi nosilci igre že krepko presegli »trideseto«, toda če se Meneghin še danes podi za žogo in na glavo skače kar v reklamne panoje, pomeni, da je čas upokojitve še daleč. (Cancia)

Nogomet: v prvenstvih 1. in 2. amaterske lige

Zapleteno pri spodnjem delu lestvice

Po dveh tednih počitka se bosta v nedeljo nadaljevali prvenstvi 1. in 2. AL. Ker do konca manjka le pet kol in položaj v obeh ligah posebno glede obstanka je precej nejasen in ker so v tem boju obenem vpletene manj grešile, si bo zagotovila prestop v višjo ligo. Skoraj nemogoče je, da bi vodilno dvojico dohitela Palmanova ali pa Costalunga, ki imata tri, oziroma štiri točke manj.

Bolj zapleten pa je položaj na spodnjem delu lestvice. Iz lige izpadejo tri ekipe. Zato pogledajmo, kako bo igralo v zaključnem delu prvenstva zadnjih pet uvrščenih ekip. Iz spodnjega seznama je razvidno, da medtem ko Gradese in Primorje bosta igrala trikrat doma in dvakrat v gosteh, ostale tri ekipe, ki se borijo za

obstanek, pa bodo trikrat gostovala in le dvakrat igrale doma. Obeta se torej res napet boj za obstanek v ligi in možno je celo, da bo ob koncu potrebno sestaviti posebno lestvico neposrednih dvobojev. Kot zanimivost bi lahko omenili, da je Primorje v tej ligi igralo točno pred desetimi leti (sezona 77/78). Takrat, kljub temu da je proseška enajsterica zbrala 26 točk, je vseeno izpadla iz lige. Če pregledamo lestvice zadnjih desetih prvenstev, ugotovimo, da je bilo 26 točk, razen v sezonah 1981/82, 84/85 in 86/87, premalo za obstanek v ligi. Koliko točk bo potrebnih letos?

2. AMATERSKA LIGA

V tej ligi, kar se tiče napredovanja, mislimo, da S. Sergio ne bi smel imeti velikih problemov, saj ima kar šest točk prednosti nad dvojico Vesna - Ed. Adriatica.

Zelo zapleten pa je tu položaj na spodnjem delu lestvice. Na izpad so obsojene zadnje tri uvrščene ekipe. Teoretsko ima usodo zaprčeno le S. Nazario. V družbo katerih dveh ekip

bo nazadoval v 3. AL? Na to je trenutno res težko odgovoriti, predvsem ker je na sporedu še nekaj neposrednih dvobojev in zato bo končna odločitev verjetno padla prav v poslednjem kolu. Poglejmo, kaj čaka kandidate za izpad v preostalem delu prvenstva.

Po spodnji tabeli je razvidno, da najtežji koledar imata prav naši dve ekipi, to je Kras in Jarja, ki bosta igrali le dvakrat pred domačim občinstvom, medtem ko bodo ostale ekipe igrale kar trikrat doma. Kar se tiče naših, naj dodamo, da Kras, ki igra sicer šesto prvenstvo v 2. AL, je izpadel le v sezoni 1983/84 skupaj s Primorjem in Op. Supercaffè. Po dveh sezonah v 3. AL pa si je Kras pridobil pravico, da igra od sezone 86/87 spet v 2. AL.

Pravi rekord nastopanja v 2. AL pa ima Jarja, ki letos igra že 17. prvenstvo zaporedoma v tej ligi in ni še izpadla. Priznati je sicer treba, da so se Bazovci že petkrat za las rešili izpada, ko so končali na 13. mestu lestvice in sicer v sezonah 72/73, 73/74, 78/79, 79/80 (zaradi boljše razlike v golih) in 86/87 (zaradi boljše lestvice neposrednih spopadov).

Če pregledamo prav lestvice, odkar v tej skupini nastopa 16 ekip, in sicer od sezone 72/73, ugotovimo, da je bil boj za obstanek vedno zelo napet. Zanimivo je, da je bilo le trikrat, in sicer v sezoni 73/74 (22 točk), 80/81 (23 točk) in 84/85 (24 točk) dovolj za obstanek v ligi. V ostalih sezonah pa je bila rešitev zagotovljena s 25, oziroma 26 točkami, razen v sezonah 76/77 in 79/80, ko je bilo potrebnih celo 27 točk. Letos v glavnem vsi predvidevajo, da bo za obstanek dovolj 26 točk. To pa bomo videli čez pet nedelj.

Začetek atletske sezone na stezi

Dobri rezultati naših

V torek se je z otvoritvenim mitingom praktično začela letošnja atletska sezona na stezi. Organizator, tržaški CUS, pač ni imel srečne roke pri izbiri datuma, saj je ob že tako hladnem zgodnjepriprskem vremenu razmere za nastop otežila burja. V takih razmerah se je le malokdo ojunail in se predstavil v poletnem dresu, večina pa je tekmovala kar v dvojnih trenirkah. Za nastop so se odločili le štirje atleti AD Bor Infordata, ki so, pa čeprav zimsko odeti, postavili rezultate blizu svojih osebnih rekordov. Pravzaprav so njihovi rezultati kar presenetljivo dobri, saj so v svojem treningu šele na pragu predtekmovalnih ciklusov. Gabrijel Sedmak je z metom 60,82 v metu kopja zmagal, v isti disciplini je A. Oberdan postavil rezultat 49,30 (3. mesto), v daljini je Igor Sedmak z rezultatom 646 osvojil drugo mesto. Od najmlajših je nastopil edino kadet Flavio Reggente, ki je v teku na 80 m z rezultatom 10,5" (osebni rekord) osvojil 2. mesto.

Prvo resno tekmovanje v naši pokrajini bo v soboto in nedeljo pokra-

Borovec Gabrijel Sedmak

jinsko prvenstvo za vse mladinske kategorije. Na njem bo nastopilo približno dvajset mladih atletov AD Bor Infordata, ki se bodo za medalje (moral bi jih biti kar lep kupček) potegovali predvsem v metih. Tekmovanje bo na stadionu na Kolonji v soboto ob 15. uri in v nedeljo ob 9. uri. (I. P.)

obvestila - obvestila

ŠZ JADRAN vabi navijače na prvenstveno tekmo San Donà - Jadran, ki bo v nedeljo, 10. t. m., v San Donaju. Odhod posebnega avtobusa za navijače bo ob 15.30 z Opčin, ob 15.45 s Proseka in ob 16.00 iz Nabrežine. Povratek takoj po končani tekmi. Cena prevoza 10.000 lir.

Vpisovanje in trgovini čevljev Malalan na Opčinah, v cvetličarni Nadja na Proseku in v potovalnem uradu Aurora v Trstu.

ŠPORTNA ŠOLA TRST sporoča, da bo seja glavnega odbora dneva, 7. t. m., ob 20. uri v Ul. sv. Frančiška 20.

ZSSDI - TERITORIALNI ODBOR ZA GORIŠKO vpišuje za tečaj karateja, ki bo v goriškem Kulturnem domu ob sredah in petkih med 17.00 in 18.30. Tečaj bo vodil učitelj (črni pas) Mile Maleš. Informacije na uradu ZSSDI v Ulici Malta 2, tel. 33029.

TPK SIRENA sporoča, da so klubski prostori in društveni bar na razpolago članom vsak dan, razen ob torkih, od 14.00 do 20.30.

SK DEVIN priredi v nedeljo, 10. t. m., 2. pohod memorial Mirko Škabar, ki se bo odvi-

jal iz Praproti do Repna. Odhod je predviden ob 8.30 do 10.30, hoje pa bo približno za tri ure in pol. Organizator bo poskrbel za prevoz iz Repna nazaj v Praproto. Udeleženci naj bodo planinsko opremljeni.

JK ČUPA vabi na predavanje Jureta Šterka "Meteorologija na Jadranu - varna plovba in varni pristani" v soboto, 9. aprila, ob 20. uri na društvenem sedežu v Sesljanu. Vabljeni člani, prijatelji in vsi dopustniški kapitani.

ZSSDI obvešča, da bo v torek, 12. t. m., ob 20.30 na sedežu ŠD Polet, Ul. Ricreatorio 1 - Opčine (Prosodni dom) seja nogometne komisije. Dnevni red: poročilo o delovanju komisije, medšolski nogometni turnir, turnir Alpe Adria in razno.

ZSSDI obvešča, da bo v ponedeljek, 11. t. m., ob 21.30 v Koči pod Rupom (Repen) se-stanek v zvezi z organizacijo zamejskega balinarskega prvenstva.

ŠZ SLOGA - PLANINSKI ODSEK vabi svoje planince, da se udeležijo v nedeljo, 10. t. m., pohoda za memorial Mirka Škabarja. Zbirališče v Praproto ob 8.30 do 10. ure.

1. AMATERSKA LIGA

Gradese 23 točk	Primorje 20 točk	P. Fiumicello 19 točk	Pieris 19 točk	Latisana 19 točk
P. FIUMIC. SEVEGLIANO Percoto Primorje S. CANZIAN	PONZIANA Latisana RONCHI GRADESE Fortitudo	Gradese PALMANOVA Sevegliano Percoto S. GIOVANNI	Lignano COSTALUN. Sangiorgina S. Giovanni PALMANOVA	S. Canzian PRIMORJE Lignano Sangiorgina COSTALUN.

2. AMATERSKA LIGA

Stock 18 točk	Zarja 20 točk	Supercaffè 20 točk	Kras 21 točk	Giarizzole 21 točk	San Luigi 22 točk	Campi Elisi 23 točk
KRAS Supercaffè BUTTRIO S. Luigi CAMPI ELISI	Vesna MUGGESANA Opicina CGS Buttrio	BUTTRIO STOCK Campi Elisi Giarizzole S. LUIGI	Stock CAMPI ELISI S. Luigi Ed. Adriatica GIARIZZOLE	S. NAZARIO Zaule S. SERGIO SUPERCAFFE Kras	ZAULE S. Sergio KRAS STOCK Supercaffè	S. SERGIO Kras SUPERCAPPE BUTTRIO Stock

OPOMBA: z velikimi črkami domače tekme.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavniških trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

7. aprila 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kmalu nove pošiljke ameriške pomoči protisandinističnim silam

Spet novi zapleti v pogajanjih o dokončnem premirju v Nikaragvi

MANAGUA — V Sapoi so se v torek zvečer nadaljevala pogajanja med predstavniki sandinistov in contrasov, da bi se dogovorili o tehničnih podrobnostih dvomesečnega premirja in določili področja, kjer naj bi gverilci dokončno odložili orožje.

Toda po drugi strani prihaja do zapletov v zvezi s predvidenim srečanjem med voditelji nikaragovske gverile in vladnimi predstavniki v Managui. Vest je sporočil eden od vodij contrasov Adolfo Calero v Miamiu, kjer je trenutno vrhovni štab protisandinističnih gverilcev. Calero je izjavil, da sandinistična vlada želi voditelje contrasov nastaniti v nekem hotelu v bližini letališča v Managui. Pri tem pa naj bi bila za ves čas pogajanj predvidena tudi popolna »izolacija« vodij contrasov, ki ne bi smeli zapuščati hotela, imeli pa bi dovoljenje le za sprejemanje privatnih obiskov.

Vodstvo contrasov pod temi pogoji ni pripravljeno odpotovati v Managuo in na tiskovni konferenci so poudarili, da bodo svoje stališče spremenili le, če bo Ortogova vlada sprejela njihov predlog, da med pogajanj biva v edinem velikem hotelu v središču Manague, da se jim omogoči svoboda gibanja in možnost objavljanja svojih plačanih tiskovnih sporočil tako v vladnem kot v opozicijskem časopisu.

Predstavniki sandinistične vlade so v zvezi s temi zahtevami contrasov izjavili, da so to le pretveze za zavlačevanje s pogajanj. Iz Manague so vodstvo gverilcev obtožili, da skuša na ta način pridobiti na času in dobiti novo pomoč, ki jo je odobril ameriški Kongres. Ponovna ameriška pomoč contrasom pa gotovo ni v prid prizadevanjem sandinistične vlade, da bi v kratkem času prišlo do dogovora o dokončnem premirju in o tem, da contrasi čim prej odložijo orožje.

V zvezi s tako imenovano ameriško humanitarno pomoč, ki jo je odobril ameriški Kongres, pa je treba povedati, da naj bi bila v prvi vrsti namenjena otrokom, žrtvam sedemletne državljanske vojne. Prve pošiljke bodo predane contrasom že ta teden, pomoč (gre predvsem za hrano) pa bo izročena contrasom izven Nikaragve, vendar bo na področja, na katerih se bodo zbrali gverilci v primeru mirovnega sporazuma s sandinisti, ta pomoč lahko prišla le s sodelovanjem vlade v Managui. Teh področij naj bi bilo pet in kot je na posebni tiskovni konferenci povedal vodja ameriškega urada za mednarodni razvoj Woods, je na nekatera mogoče poslati pomoč le s padali. Pri tem pa bo nujno potrebno soglasje Ortogove vlade, ki naj bi dovolila »politično nevtralnim« letalom, da opravijo nujne polete nad nikaragovskim ozemljem.

Spet premor na KVSE na Dunaju

Kljub zastojem napredek z zanimivimi predlogi

Te dni so na Dunaju sklenili peto fazo konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki se je začela novembra 1986 leta. Pričakujejo, da bo delo končala predvidoma junija, ko bodo, če ne bodo nastopile nove ovire, sprejeli tudi sklepno listino.

Tudi tokrat so bili navzoči predstavniki 35 držav, ki so ob koncu posredovali svoje komentarje. Večinoma so rekli, da je konferenca sicer napredovala, da pa še ni žela vidnih rezultatov. Skratka, izrekli so delno zadovoljstvo.

Vzlic temu so na konferenci zapisali nekaj pomembnih strani. Najbolj važna je, da so sprejeli predlog neuvrščenih in nevtralnih držav (dala ga je Jugoslavija) o pričetku razprave tudi o klasičnem razoroževanju. Gre za napredek, ki ni skromen. V ospredju so namreč še zmeraj razprave o jedrskem razoroževanju, saj številne dežele, zlasti pa velesili, jemljejo klasično razoroževanje kot tabu temo, ki bi pomenila poseg v njihovo najbolj diskretno varnostno politiko.

Res je sicer, da so predlog za klasično razoroževanje zaenkrat samo »formalizirali« in da ga bodo obravnavale najprej blokove dežele, toda to nič ne jemlje uspehu, da so ga spravili na dan. Glasniki nevtralnih in neuvrščenih dežel so celo mnenja, da je prav, da se tega vprašanja lotijo najprej blokovski dejavniki, ki so navsezadnje tisti, ki imajo največ orožja.

Razpravo o problemu klasičnega, se pravi konvencionalnega razoroževanja, nalaga zlasti dejstvo, da so nekatera klasična orožja po svoji moči skoraj takšna kot je jedrsko orožje. Pozornost pa zasluzi tudi to, da so nekatere manjše države, sicer članice blokov, diskretno »sporočile svojo« »polno« pripravljenost, obravnavati ta problem.

Ocene ob koncu pete faze konference o varnosti in sodelovanju (KVSE) so si v glavnem podobne tudi v zvezi s stanjem tako imenovane druge »košare«, ki se tiče zlasti gospodarskega, toda tudi, na primer, znanstvenega in kulturnega sodelovanja v Evropi. Seveda ne more biti pohvalno, če je tudi ta košara še zmeraj polna neopranege perila. Neuvrščeni in nevtralci predvsem sodijo, da so zlasti možnosti za krepitev, denimo, kulturnega in znanstvenega sodelovanja dejansko neskončne.

O samem gospodarskem sodelovanju velja sicer le zapisati, da je še zmeraj veljaven dogovor za sklicanje evropske gospodarske konference (celo na nivoju predsednikov vlad), ki naj bi bila leta 1990. Krožijo glasovi, da jo utegnejo organizirati tudi prej, na primer že prihodnje leto. Prav tako precej neizpraznjena je tudi košara o tako imenovanih »človekovih pravicah«. Posebno v zvezi z njo je očitna prisotnost blokove politike. »Človekove pravice« so važno manevrsko sredstvo v rokah velesil.

Za nas je kajpak posebno zanimivo stanje v zvezi s predlanskim predlogom Jugoslavije (v imenu neuvrščenih in nevtralnih držav), da bi uvrstili v dnevni red problematiko manjšin. Jugoslavija je ena izmed držav, ki imajo, kot so neka-

teri rekli pred dvema letoma, ko je bil sprožen predlog, »največjo« pravico postaviti to zahtevo. Še zmeraj se ne ve, če ga bodo uspeli obravnavati do konca konference (ta se bo spet pričela okrog 20. aprila). Še vedno se zatika pri problemih, ki so na prvi pogled formalistični, v bistvu pa niso.

Primer: večina na konferenci meni, da bi se dalo razpravljati o »pripadnikih« narodnostnih manjšin, predstavniki neuvrščenih in nevtralnih pa kajpak trdijo, da bi bilo treba obravnavati neposredno »narodnostne skupnosti«. Vemo, da vsebuje predlog Jugoslavije, da bi manjšinam priznali tako imenovano »kolektivno pravico« (ne pa posamično), se pravi, da bi jih bilo treba mednarodno pravno objektivno priznati kot skupnost.

Dejavniki na dunajski konferenci niso radodarni z informacijami, pa tudi konferenca je v zvezi s tem očitno skopa. Kljub temu določene vesti od časa do časa le prikapljaajo v javnost. Tako se na primer sliši, da se uveljavlja zamisel, da bi v Evropi v kratkem priredili posebno konferenco o kar najbolj svobodnem kroženju informacij. Bil bi to rezultat, ki bi nemalo pomagal k odpravljanju blokovskih spon.

Prav tako se bržčas dogovarjajo, da bi konferenca imela nekakšne svoje ustanove širom po Evropi. Verjetno ni daleč dan, ko bodo na primer, pomembno znanstveno ustanovo imeli v Italiji, bržkone na Siciliji. Italija že nekaj let vlaga napore, da bi ji priznali večjo znanstveno vlogo. Mimo Italije pa si na dunajski konferenci tudi nekatere druge sicer blokove dežele (na primer Španija ali pa Grčija) prizadevajo, da bi prišle bolj do izraza, dasiravno deloma na rovaš svoje blokovske pripadnosti.

Nenazadnje velja omeniti tudi zamisel, da bi bila dunajska konferenca nekaka pobudnica sestanka zunanjih ministrov v loku Alpe-Adria. Tudi pri tem razvija svoje diplomatske poteze Jugoslavija, ki ji v okviru konference, kot so ob koncu tega zasedanja spet naglasili njeni predstavniki, priznavajo nesporno in pomembno evropsko vlogo.

Seveda pa imajo neuvrščene in nevtralne dežele še nekaj pripomb na dosedanje dejavnosti. Tako na primer izstopa sodba, da udeležene konference še premalo obravnavajo Sredozemlje kot konec koncev tudi del Evrope, pa čeprav pozdravljajo mednarodno aktivnost, ki ima svoje sredozemske segmente. Sem spada na primer lanska brionska konferenca, deloma pa tudi nedavna prva balkanska konferenca v Beogradu.

Neuvrščene in nevtralne dežele hkrati vsebolj opozarjajo tudi na žal kar opazno birokratizacijo konference, kar lahko pelje v prazno razpravljanje brez posebnih rezultatov. Seveda pa po drugi strani pazijo, da ne bi sčasoma zašle v nekakšno »provincijsko« udejstvovanje na rovaš primarnih nalog, ki jih imajo. Njihova vloga je namreč še zmeraj nesporna in vsestransko priznana. Ne pozabimo, da imajo prav one nalogo, pripraviti sklepne listine konference.

MIRO KOCJAN

Presrečna jastoga

Kevin Hill, lastnik philadelphijske ribarnice, je rešil življenje dvema sto let starima jastogoma, ki ju je raje vrnil morju, kot pa prodal cenjenim klientom za velikončno pojedino. (Telefoto AP)

Zaplenili 370 kilogramov kokaina

CIUDAD DE MEXICO — Mehiška zvezna policija je v severni Mehiki zaplenila 370 kilogramov kokaina, ki bi na nezakonitem tržišču veljal kakih 500 milijonov dolarjev, in je aretirala devet prekupčevalcev, ki pripadajo neki mednarodni tolpi s sedežem v Kolumbiji.

Policija se mora zahvaliti srečnemu naključju, da je zaplenila mamilo in aretirala prekupčevalce. Zaradi okvare ni letalu z mamilom uspelo vzleteti s tajnega letališča na območju Monterreya v severni Mehiki. Posadka je poskušala zažgati letalo, dim je opazila neka policijska izvidnica, obkolila celotno območje in presenetila prekupčevalce. Kokain je prihajal iz Kolumbije in je bil namenjen v ZDA.

Katmandu ni več raj za hipije

KATMANDU — Otroci cvetja so izginili s katmandujske Freak Street. Pred dobrim letom so nepalske oblasti sprejele strogo zakonodajo, ker hočejo zatreti prekupčevanje z mamili, saj so spoznale, da so začeli uživati mamila tudi domačini in ne samo zahodni izobčenci, ki so prav zaradi mamil in iskanja alternativnega načina življenja trumoma prihajali v Katmandu. Do tedaj so bile nepalske oblasti prepričane, da je uživanje mamil zasebno vprašanje tujih turistov.

Danes so hipiji v Nepal nezaželeni, v Katmanduju vztraja le neki Danc, ki se preživlja s prodajo rezljane bambusa. Večina je zapustila Nepal, nekaj jih je še ostalo v plavajoči vasi Pohara, 200 kilometrov severno od Katmanduja pod obronki Anapurne.

Hipije so v Nepal zamenjali »yuppies«, mladi menežerji in borzni spekulanti s polnimi listnicami in globokimi žepi. Nepalske oblasti so lahko zamenjavo kar zadovoljne. Resnici na ljubo, pa že dalj časa pazijo, da se ne bi iz letal izkrcali »turisti« s preplitvimi žepi. Kdor nima dovolj pod palcem, da bi lahko spodobno preživel počitnice, mu ne dovolijo vstopa v državo.

Gradnja kavkaške železniške proge razburja sovjetsko vladno glasilo

MOSKVA — Gradnja kavkaške železniške proge, ki se vleče že cela tri leta, buri duhove sovjetskih naravovarstvenikov. Včeraj je vladno glasilo Izvestija odločno obsodilo velegradnjo nove železniške proge, ki bo povezovala evropski del SZ z zakavkaškima državama Armenije in Azerbajdžana.

Kdor namerava v ti dve državi ima trenutno na razpolago dve možni železniški prog, prva se vije ob obali Črnega morja, druga pa vas popelje ob Kaspijskem morju. Nova prog bo tekla sredi Kavkaza, zato bodo morali zgraditi nešteto mostov in predorov, kar bo seveda spremenilo zunanji videz privlačne hribovske pokrajine.

Vladno glasilo Izvestija močno napada vodstvo železniških del, ki ni upoštevalo lanskega ukaza, naj prekinejo za šest mesecev z delom proge, dokler naj bi posebna komisija natančneje pregledala načrte proge. Vodstvo

gradnje tega objekta se ni sploh zmenilo za ta ukaz in je nemoteno nadaljevalo z delom. Medtem so zgradili veliko število mostov in so prevrtali številne krajše in daljše predore. Najdaljši meri celih 23,4 kilometra in so le za njegovo izgradnjo do sedaj že potrošili 52 milijonov rubljev, kar znaša v lirah približno 100 milijard.

Izvestija trdijo, da se gradnja kavkaške železniške proge kratkotalno ne izplača, to pa predvsem iz ekonomskega vidika, saj bo potrebnih za izgradnjo še nešteto stotin milijonov rubljev. Poleg tega je gradnja proge ekološko nesprejemljiva, saj bi lahko onesnažila bistre gorske reke in bi močno ogrozila maloštevilno gorsko kavkaško floro in favno. Sovjetsko vladno glasilo zaključuje s prošnjo, naj bi v kratkem preučili kako boljše sprejemljivejšo varianto.

Nedolžnost z zaščito

Kipar Angelo Camerino je namesto običajnega kipa postavil pas nedolžnosti, ki gre menda izredno dobro v prodajo. (AP)

Usodna nepazljivost

WASHINGTON — Nepazljivost je bila menda usodna za 35-letnega Ivana Lesterja McGuirea, ki je izgubil življenje v neverjetni »letalski« nesreči. McGuire je namreč skočil z letala skupaj s skupino padalcev, ki jo je nameraval ovekovečiti na magnetni trak svoje video kamere, ne da bi še sam pomislil na padalo.

McGuire je hotel postati najboljši ameriški padalec-teleporter, žal pa je kamera, ki si jo je pritržil na varnostno čelado, posnela Lesterjevo vrtoglavi padec. Neusmiljeno oko kamere je ohranilo kadre McGuireove roke, ki ne najde vrvice padala, nakar je za beležilo le prosti pad v hitrosti 250 km na uro...